BİR EKMEK
BİR Politika
(İlkesinden de vazgeçilmez)

EKONOMİ

Politika

SAVAŞSIZ SOMÜRÜSÜZ BİR DÜNYA İÇİN

Cumartesi
5
Kasım 1977
250 Kuruş

ODTÜ'DE EĞİTİMİN BAŞLAMASI TEHLİKEDE

● Öğrenciler, komando işçiler okuldan çıkarılmadan öğrenime başlanılamayacağını söylediler

● Mütevelli Heyeti ilgili kararname hazırlandı

ANKARA (İSTA)

ODTÜ Öğrenci Temsilciler Konseyi Yürütme Kurulu, üniversitenin öğretime açılabilmesi için gerekli koşulların sağlanmadığını belirtmiş Hasan Tan'ın rektörlüğü döneminde alınan işçiler eğitim sahasından uzaklaştırılmadıkça öğrenci temsilciliği binasının ve tüm bölüm temsilcilikleri OTK'

(Devamı say. 9 sü. 1'de)

Hacettepe kampuslarının faşistleştirilmeye çalışıldığı ileri sürüldü

ANKARA-(ANKA)

Hacettepe Üniversitesi Beytepe Kampusunda öğ-

(Devamı say. 9 sü. 1'de)

CHP'li Gazalcı, Eğitim Enstitülerinde faşistleştirmenin sürdüğünü söyledi

ANKARA - (İSTA) -

CHP Denizli Milletvekili Mustafa Gazalcı, 2. MC Hükümeti'nin Danıştay kararına rağmen ikinci bir sınav yaparak eğitim enstitülerine öğrenci almasının faşist kadrolaşmayı sürdürmek amacı taşıdığını belirtmiştir.

Geçen yıllarda olduğu gibi bu yıl da Ülkü Ocakları' -

(Devamı say. 9 sü. 2'de,

CHP, diğer partilerin itiraz etmeyeceği adaylar önerecek

Parti Grup Başkanvekilleri Meclis Başkanı sorununu görüşüyor

ANKARA (İSTA)-

Millet Meclisi seçimine çözüm yolu bulmak amacıyla siyasal partigrup başkan yardımcılarının önceki gün başladıkları toplantılar dün de devam etmiştir. Öğrenildiğine göre önceki gün geç saatlere kadar süren toplantı -

(Devamı say. 9 sü. 4'de)

Türk-İş'e bağlı 26 Sendika yerel seçimlerde CHP'yi destekliyor

"CHP halkı sandık başına çekecek adaylar göstermek zorundadır"

İSTANBUL-(İSTA)

Yerel seçimlerin yaklaşması nedeniyle Türk-İş'e bağlı 26 sendika adına bir açıklama yapan Türk Yapı-İş Sendikası Genel Başkanı Turan Tayalı seçimlerde CHP'yi destekleyeceklerini bildirmiştir. Tayalı konuyla ilgili ola -

(Devamı say. 9 sü. 3'de)

Yerel adayları belirleyecek önseçimler yarın yapılıyor

CHP'de önseçim mücad[...] diğer partilerden daha h[...]

● Ecevit' in demeci ve delege listelerinin verilmemesi CHP' yi karıştırdı

ANKARA-(İSTA)-

Yerel seçimlere katılacak olan Siyasi Partiler, Belediye Başkanlıkları, Belediye Meclisi ile İl Genel Meclisi Üyelikleri için adaylarını, yarın yapacakları aday yoklamasıyla belirleyeceklerdir.

Siyasi partiler yapacakları yoklamalarla belirleyecekleri adaylarının en çok yüzde 10'unu merkez adayı olarak gösterebileceklerdir.

Önseçimlere bir gün kala, partilerde adaylık mücadelesi, hızlanmıştır. Bu arada adaylık mücadelesinin en sert geçtiği siyasal partinin CHP olduğu dikkati çekmektedir.

Bu arada Ecevit'in önceki gün verdiği Dalokay'la ilgili demecin ve Ankara delege listelerin adaylara hala verilmemesini CHP'yi karıştırdığı da bildirilmektedir.

CHP 8 İLDE MERKEZ YOKLAMASI YAPIYOR.

CHP Genel Yönetim Kurulu yerel seçimlerde 8 ilde merkez yoklaması yapmayı kararlaştırmıştır. Genel yönetim kurulu, bu arada Ankara Belediye Başkanı Vedat Dalokay ile İzmit Belediye Başkanı Erol Köse'nin yaptıkları itirazları da incelemiş, bazı itirazları uzun tartışmalar sonunda kabul etmiştir.

İSTA muhabirlerinin edindiği bilgiye göre, yerel seçimlerde CHP, Diyarbakır' da

(Devamı say. 9 sü. 3'de)

DP Genel Başkan Yard[...] Sükan bir yolsuzluk ihbarı yaptı

İçişleri Bakanlığı 15 milyonluk iki binayı 90 milyona almış!...

ANKARA-(İSTA)

DP Genel Başkan Yardımcısı ve Konya Milletvekili Faruk Sükan, İçişleri Bakanlığına bağlı Sivil Savunma Dairesi için değeri 15 milyon

(Devamı say. 9 sü. 6'da)

CHP/nin

● Ankara
● Antalya
● Adana'da

BELEDİYE BAŞKAN ADAYI KİM OLMALIDIR?

BUGÜN 4. SAYFAMIZDA

Yalçıntaş TRT Genel Müdür Vekilliğine atandı

● Doç. Mukbil Özyörük' le Doç. Kamil Turan TRT Yönetim Kurulu üyeliğine getirildi

ANKARA (AJANSLAR)

Prof. Dr. Yalçıntaş'ın TRT Genel Müdür Vekilliğine atanmasına ilişkin Bakanlar Kurulu kararnamesi onaylanmıştır.

Öte yandan, TRT Yönetim Kurulu üyeliklerine de Doç. Dr. Kamil Turan ile Doç. Dr. Mukbil Özyörük getirilmiştir. Kararnamenin bugünkü resmi gazetede yayınlanması beklenmektedir.

ÇÜK ÇÜK ÇÜK

HAYIRLI VE...

CHP-AP temsilcileri Meclis Başkanı için anlaşamadılar, ama bir an önce seçilmesi "ilke"sinde anlaştılar.

Eh hayırlı olsun!

Haydi bir ipucu da biz verelim :

Hayırlı ve galiba "Uğur"lu olacak...

A. E.

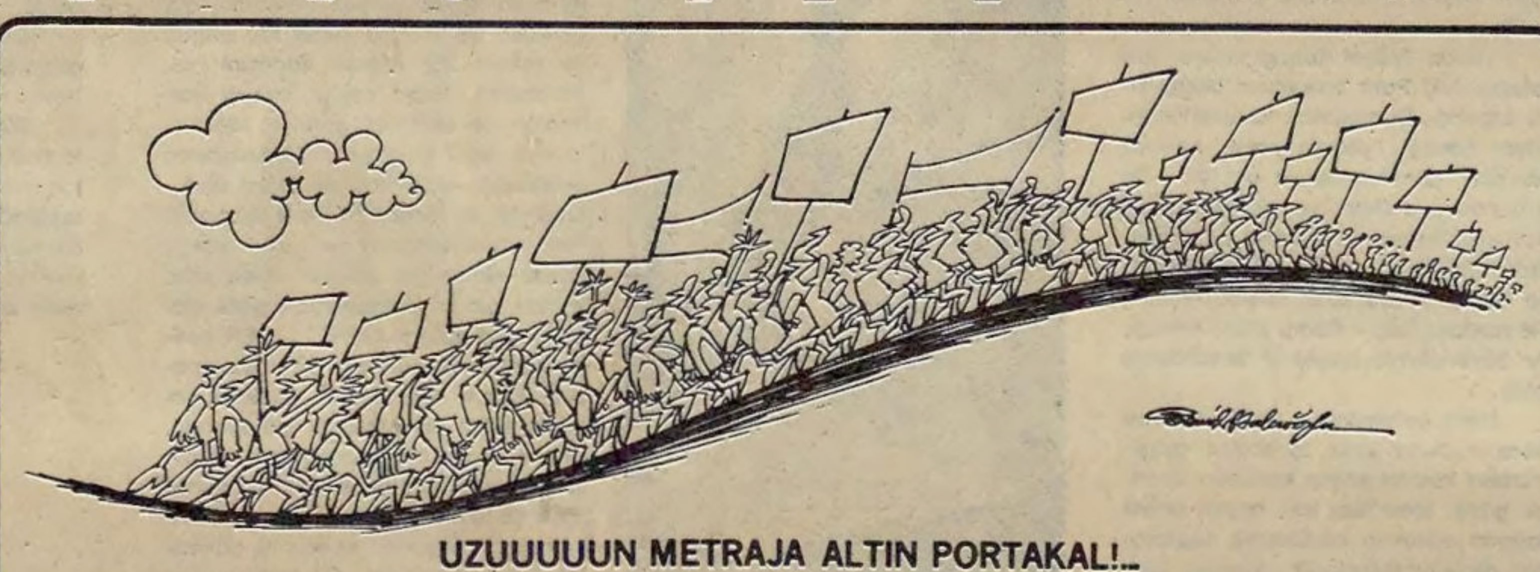
Üç büyük ildeki yürüyüşlere CHP'li parlamenterler de katılıyor

Bugün çeşitli illerde kitlesel protesto yürüyüşleri yapılıyor

HABER MERKEZİ

Zamları, pahalılığı, faşist tırmanışı, sansür tüzüğünü protesto etmek amacıyla çeşitli kentlerde, bugün kitlesel protesto yürüyüşleri yapılacaktır. Ankara, İzmir 'de yapı-

(Devamı say. 9 sü. 9'da)

UZUUUUUN METRAJA ALTIN PORTAKAL!..

İzmir' de "Pahalılık, zamlar ve faşist tırmanış" kitlesel olarak protesto ediliyor

İZMİR - (İSTA) -

İzmir'de işçi sendikaları demokratik kuruluşlar, esnaf dernekleri, meslek odaları ve CHP'li parlamenterlerin de katılacağı yürüyüş bu-

(Devamı say. 9 sü. 5'de)

Sinema sanatçıları Ankara' ya gitmek için İstanbul' dan yola çıkıyor

İSTANBUL-(İSTA)-

Sinema sanatına yönelik baskıları ve son sansür tüzüğünü protesto etmek amacıyla sinema emekçilerinin Ankara' ya kadar uzanacak yürüyüşü bugün saat 9.00'da Beşiktaş Barbaros Alanı'nda başlayacaktır.

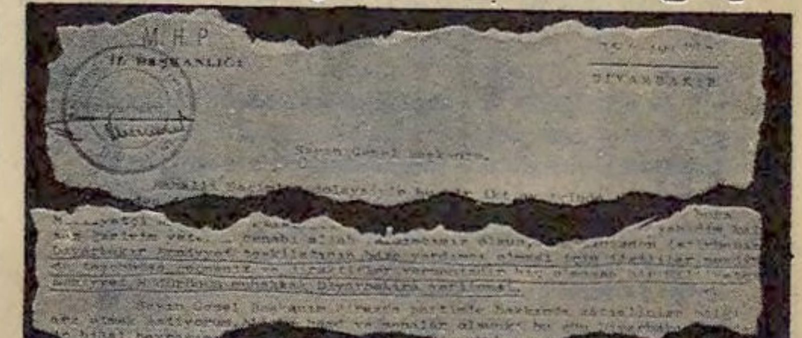
Kadınlar, Ankara' da boş tencerelerle zamları ve pahalılığı protesto ediyor

ANKARA - (İSTA) -

Ankara'da bugün yapılacak olan Pahalılığa ve Zamlara Karşı Kadınlar Mitingine aralarında İsmail Hakkı Öztorun (Adana), Mustafa Gazalcı, (Denizli), Ferhat Aslantaş (İzmir), ve Mustafa Şen

(Devamı say. 9 sü. 4'de)

MHP' liler, Diyarbakır Emniyet Amirini görevden aldırmak için harekete geçti

Diyarbakır MHP İl Başkanı Ahmet Pektane, Başbuğ'una gönderdiği mektupla milliyetçi emniyet müdürü istedi.

● MHP Diyarbakır İl Başkanı, Türkeş' ten "Milliyetçi Emniyet Müdürü" istedi

DİYARBAKIR (İSTA)

MHP Diyarbakır İl Başkanı Ahmet Pektane, Alpaslan Türkeş'e bir mektup göndererek, Diyarbakır Emniyet Müdürü yerine "Milliyetçi" bir müdürün atanmasını istemiştir. MHP Diyarbakır İl Başkanı, Emniyet Müdürü'nün kendilerine yardımcı olmadığından yakındığı mektubunda Diyarbakır ilinde solcuların etkin olduğunu belirterek MHP'ye karşı "pasif" olarak nitelendirdiği Emniyet örgütünün değiştirilmesi gerektiğine işaret etmiştir.

Pektane, mektubunda konu ile ilgili olarak şu görüşlere yer vermiştir :

"Zatıalinizden istirha; -

(Devamı say. 9 sü. 4'de)

Sinemacılar yürürken...

Sanata karşı düşmanlık, tarih boyu tüm gerici yönetimlerin ortak özelliği olmuştur. Bu tavır, alabildiğine gerçekçidir: Sanat, kendi doğası gereği, her zaman ileriye dönüktür ve çoğu durumda eleştiri özellikleri taşır. Dolayısıyla, Neron'dan Hitler'e, Franko'dan Pinochet'e kadar tüm gerici dikta yönetimlerin gündeminde, ilerici yansımaları olan sanatın ve sanatçının susturulması vardır.

Bünyesinde faşizm benzeri özellikler ve özlemler taşıyan MC anlayışının Türkiye'de sinema olayını bilinçli şekilde yoketmeye kalkışması, elbette raslantı değildir. Üstelik, son sansür yönetmeliğinde somutlaşan bu eğilimin sadece «Çıplaklığın önlenmesi» gerekçesiyle açıklanması düşünülemez bile: Sermayenin bütün dünyada zararlı bir ticaret metaı olarak kitlelere sunduğu seks filmleri sözkonusu olsa, bunlarla mücadelenin bütün dünyada uygulanan ve sansür kavramının dışında olan yöntemleri vardır.

Türkiye'de, amaç, değişiktir. Türkiye'nin sineması, genelde sermaye sinaması olmanın binbir engeline ve zorluğuna rağmen, olumlu bir toplumsal işlevi ağır koşulları zorlayarak ve yer yer başarı kazanarak gerçekleştirmiştir. Üstelik bu sinema, kendisi çarpık sermaye koşullarından kurtarılıp devlet imkânlarına kavuşturulduğunda, nasıl başarılı olabileceğini, değişik örneklerde sergileyebilmiştir.

Günümüzde tanık olduğumuz faşist nitelikteki sansür uygulaması, herşeyden önce, Türk sinemasının olumlu ve ilerici mesajları kitleye iletebilmesini önlemeye dönüktür. Son derece etkili bir haberleşme aracı olan sinemanın, böylece, tümüyle anlamsız ve zararlı bir çerçeveye sıkışması istenmektedir.

Sansürün sadece siyasal müeyyidelerle faşizm benzeri amaçlara ulaşamayacağını, iktidar çok iyi bilmektedir. Bu nedenle, getirdiği sansür uygulaması, sinema olayını tümüyle ortadan kaldırmaya yöneliktir. Film yapabilmek mümkün olsa, sinemanın yaşayabileceği bir ortam olsa, mutlaka ilerici işleve sahip çıkanlar da olacaktır. Bu nedenle, iktidar, kendi açısından radikâl olan yolu, yani, **sinema sanayiini** ölüme mahkûm etmek yolunu seçmiştir.

Günümüz iktidarının sinemayı yok etmek kararlılığı, sadece siyasal sonuçları olan bir karar da değildir. Koca bir sanayi, bünyesindeki binlerce işçi ve işçi ailesiyle birlikte ölüme mahkûm edilmektedir. Siyasal iktidarın bu alandaki acımasızlığı, gerçekten ilginçtir. Faşist anlayışların insan düşmanı özünü böylesine açığa vuran bir olaya kolaylıkla rastlanmaz. Sinema olayının, o da

(Devamı say. 9 sü. 1'de)

İsmail Cem

KTÜ Rektörü'nün ve bir doçentin otomobillerine dinamit atıldı

TERCÜMAN BULUNAMAMASI ÜZERİNE İKİ FİLİSTİNLİ, GERİLLANIN DURUŞMASI YAPILAMADI

İSTANBUL - (İSTA) -

Geçtiğimiz yıl içinde Yeşilköy Havaalanı'nda düzenledikleri baskın sırasında dört kişiyi öldürdükleri gerekçesi ile müebbed hapis cezasına mahkûm edilen iki Filistinli gerillanın dün başlayan yeni duruşmaları tercüman bulunamadığı için ileri bir tarihe ertelenmiştir.

Mahkeme Başkanının sanıklardan Iddianame ile ilgili olarak görüşlerini sorması üzerine tercüman sorulan soruları tam olarak tercüme edememiş, bunun üzerine Mahkeme Başkanı'na itiraz eden sanık avukatları tercümanın tam olarak Arapça bilmediğini ileri sürerek yeni bir tercüman bulunması için kısa süre mahkemeye ara verilmesini istemişlerdir.

Kararı bildiren Mahkeme Başkanı duruşmayı sanıklarla konuşabilecek bir tercümanın bulunmaması nedeni ile bir ay ertelemiştir. COŞKUN ARAL

İstanbul'da çeşitli yerlerde patlamalar oldu

Fenerbahçe Lisesi olaylar yüzünden tatil edildi

Ankara'da bir genç ölü bulundu

HABER MERKEZİ -

Yurdun çeşitli yerlerinde patlamalar ve olaylar dün de devam etmiş, Karadeniz Teknik Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Erdem Aksoy ile TÜMOD Trabzon Şubesi Başkanı ve yer bilimleri fakültesi doçenti Yusuf Tatar'ın arabaları bombalanmıştır. Öte yandan İstanbul'un çeşitli semtlerinde de bombalama olayları meydana gelmiştir.

Trabzon'da dün sabaha karşı 04.00 sıralarında, meydana gelen olay, Karadeniz Teknik Üniversitesi kampusunde büyük heyecan yaratmış Rektör Aksoy'a ait 61 AF 858 plakalı Renault mar-

(Devamı say. 9 sü. 8'de)

Çekoslovak ve Bulgar heyetleri Ankara' ya geliyor

ANKARA - (ANKA) -

Çekoslovak Sosyalist Cumhuriyeti Dışişleri Bakanı Bohuslav Chnoupek, Dışişleri Bakanı İhsan Sabri Çağlayangil'in davetlisi olarak 12 Kasım'da 5 gün kalmak üzere Türkiye'ye gelecektir.

(Devamı say. 9 sü. 1'de)

Eyüboğlu, devletin MHP' lilerce adım adım işgal edildiğini söyledi

Girişimlerin Nazi Almanyası' ndakilere benzediği belirtildi

ANKARA-(İSTA) -

Cumhuriyet Halk Partisi Genel Sekreteri Orhan Eyüboğlu, Ticaret Bakanının illerde ticaret müdürlük

(Devamı say. 9 sü. 3'de)

GREVDEKİ MADEN İŞÇİLERİ İLE DAYANIŞMA KAMPANYASI

Genel Toplam

5.744.854 . 37 Lira

Yeni Haber-İş, Telefon Başmüdürlüğü 5 Nolu Şantiyede yetki aldı

● Türk-İş'e bağlı Haber-İş Sendikasının düzenlediği öne sürülen sahte fişler bilirkişi tarafından inceleniyor

(İSTANBUL-İSTA)

DİSK'e bağlı Yeni Haber-İş Sendikası, Türk-İş'e bağlı sendikanın yetki konusunda yaptığı itirazlara karşın, Telefon Başmüdürlüğüne bağlı işyerlerinde toplu-sözleşme yapma yetkisini mahkeme kararlarıyla almaya devam etmektedir. Önceki gün de İstanbul 6. İş Mahkemesi Telefon Baş Müdürlüğüne bağlı 5. şantiye işyerinde yetkiyi DİSK'E bağlı Yeni Haber-İş sendikasına vermiştir. Öte yandan Telefon Başmüdürlüğüne bağlı 1, 2,3 ve 4 nolu şantilelerde de Türk-İş'e bağlı Haber-İş sendikasının düzenlediği ileri sürülen sahte üye fişlerin de mahkemece tayin edilen bilirkişi tarafından incelendiği bildirilmiştir.

Toplam 126 işçinin çalıştığı 5. nolu şantiye'de mahkeme kararıyla yetkiyi alan DİSK'e bağlı Yeni-Haber-İş sendikası yetkilileri yaptıkları açıklamada, 330 işçinin çalıştığı PTT Ümraniye fabrikası yetkisi için 7 Kasım'da, 219 işçinin çalıştığı 4. Şantiyesi için 18 Kasım günü 1,2 ve 3 nolu şantiyelerin yetkisi içinse 14 Kasım günü mahkemenin karar vermesini beklediklerini söylemişlerdir. Yeni Haber-İş sendikası yetkilileri adı geçen bu işyerlerinin tamamında işçilerin yetkiyi kendilerine verdiklerini de belirterek "Türk-İş'e bağlı sendikanın sahte fiş düzenlediği ortaya çıkmıştır. Biz bunu delilleri ile mahkemeye sunduk. Bilirkişi şimdi bunları tetkik ediyor" demiştir.

MAHKEME BORUSAN'DA İRADE BEYANI YAPILMASINA KARAR VERDİ

BURSA (İSTA)

Bursa Bölge Çalışma Müdürlüğü tarafından bir süre önce toplusözleşme yapma yetkisi Türk-İş'e bağlı Türk Metal Sendikasına verilen Borusan işyerinde DİSK'e bağlı Maden-İş Sendikasının itirazı üzerine Gemlik İş Mahkemesi bu işyerinde irade beyanı yapılmasına karar vermiştir.

MHP yanlısı olduğu bildirilen Bursa Bölge Çalışma Müdürü Emin Gökçen'in sahte üye fişleri düzenlediği ileri sürülen Türk Metal Sendikasına yetkiyi verme sinden sonra Maden-İş sendikasının itirazı üzerine konu mahkemeye intikal etmiştir.

"GREVİMİZİN BİRİNCİ YILINDAYIZ BİN YIL GEÇSE DE YILMAYIZ" DİYEN ÇELİK ENDÜSTRİSİ VE YILDIZ KAZAN İŞÇİLERİ İLERİCİ KURULUŞLARIN TEMSİLCİLERİYLE HALAY ÇEKERLERKEN...

ÇELİK ENDÜSTRİSİ VE YILDIZ KAZAN GREVLERİNİN BİRİNCİ YILI TÖRENLERLE KUTLANDI

İSTANBUL (İSTA)

DİSK'e bağlı Maden-İş sendikasına üye Çelik Endüstrisi ve Yıldız Kazan Fabrikası işçilerinin sürdürdükleri grevler birinci yılını doldurmuştur. Grevlerin birinci yılını doldurması nedeniyle bir tören düzenlenmiş, törenlere Maden-İş'e üye diğer fabrikaların işçileri ile birlikte ilerici kuruluşların temsilcileri de katılmıştır.

DİSK'e bağlı Maden-İş sendikasının örgütlü bulunduğu Silahtarağa semtinde kurulu Yıldız Kazan ve Çelik Endüstrisi Fabrikaları işçilerinin bundan bir yıl önce başlattıkları grevlerin yıldönümü nedeniyle düzenlenen törende davul ve zurnaların eşliğinde halay çeken grevci işçiler, ve ilerici örgütlerin temsilcileri daha sonra çeşitli konuşmalar yaparak grevin önemini anlatmışlardır.

Maden-İş'e üye diğer fabrikalardan çok sayıda işçinin de katıldığı kutlama töreninde sendikanın 4 ve 14.'cü Bölge temsilcileri ile Maden-İş Eğitim Dairesi çalışanları da birer konuşma yapmışlardır. Grevlerin birinci yılını doldurması üzerine düzenlenen tören daha sonra ziyaretçilerin grevci işçilere başarılar dileyerek ayrılmaları ile sona ermiştir.

"GREVLERİN HER YILDÖNÜMÜ FAŞİZME İNDİRİLEN BİR DARBEDİR" DİYEN SUNGURLAR İŞÇİLERİ KUTLAMA TÖRENLERİNE GİDİYORLAR..

Teknik-İş, İstanbul Tabib Odasında greve gidecek

● Teknik-İş: "Biz odanın tümünü karşımıza almıyoruz. Sözleşmeye katılan kişilerin tavırlarını bu şekilde beklemiyorduk.,,

ISTANBUL(ISTA)

DİSK'e bağlı Teknik-İş Sendikası İstanbul Tabip Odasındaki sözleşme görüşmelerinin anlaşmazlıkla sonuçlanması üzerine bu işyerinde greve gidebileceğini açıklamıştır.

İstanbul Tabip Odasında aslında greve gitmek istemediklerini görüşmelerin anlaşmayla sonuçlanmasını arzuladıklarını belirten Teknik-İş Sendikası yetkilileri sözleşme toplantısına katılan kişilerin tavrının, sendikayı greve zorladığını söylemişlerdir.

Bilindiği gibi Teknik-İş Sendikası bu işyerinde 1977 nin Haziran ayında yetki almış, aynı ay içinde de sözleşme çağrısında bulunmuştur. Bildirildiğine göre bu zamana kadar 11 kez sözleşme masasına oturulmuş, bir çok madde üzerinde anlaşmaya varılmıştır. Son oturumlarda anlaşmazlığın had safhaya vardığını belirten Teknik-İş Sendikası İstanbul Şube Başkanı Fevzi Karadeniz gelişmeleri şu şekilde özetlemiştir:

"Görüşmelerin ilk zamanlarında Tabip Odası,'Bizim Yönetim Kurulumuzun harcama yetkisi yoktur, biz özel bir kanunla kurulduk. Kongreye gidelim, bunun için bize süre tanıyın. Kongreden bu konuda yetki alalım" dediler. Biz kendilerine bu süreyi tanıdık. Ancak daha sonra "kongre bize emek tasarrufu yetkisini verdi" de diler. Daha sonra da üç işçinin işten atılması koşuluyla sözleşmenin imzalanabileceğini söylediler. Biz de bunu kabul edemiyeceğimizi, ancak ücret zamlarından indirim yapabileceğimizi söyledik. Bundan sonraki oturuma kadar da kimsenin işten atılmamasını istedik. Onlar da söz verdiler. Ancak daha sonra bir işçiyi daha işten attılar."

Sömürüye Karşı

Mehmet BAYSAL

Yine asgari ücret konusu üzerine

Çalışma Bakanı Sn. Cumalıoğlu geçtiğimiz günlerde Adana'da yaptığı konuşmada yine asgari ücret konusu üzerinde durdu. Çelişkilerine bir yenisini daha ekledi.

Bakan bu kez de asgari ücretin en az bin lira arttırılacağını belirtti. Bilindiği gibi Bakan önce % 10, sonra % 20, daha sonra da çok fazla artacağını belirtmişti ve arttırmasına devam ederek şimdi bin lira artacağını belirtti. Bakalım gelecek günlerde sözde kalan bu artışlar nereye kadar varacak.

Asgari geçim indirimi yasası çıkacak o yüzden asgari ücretin arttırılmasına gerek yok sözü de yine aynı Bakan'ın. Asgari geçim indirimi yasası da hâlâ çıkacak.

Memur ve emeklilere yakacak yardımı adı altında 1.000 TL. ödenmesine ilişkin Kararnamenin çıkmasından sonra herhalde artık asgari geçim indirimi yasasının çıkması olanaksız. Bu yasayı MSP politik olarak fazla kullanınca AP bunu elinden aldı. MSP açıkta kaldı iyice. Bu telaşla asgari ücret tesbit komisyonunu bile göreve çağırmaktan kaçınan Bakan, hemen bu komisyonun çalışmağa başlayacağını belirtti.

Asgari ücretin nasıl saptanacağına ilişkin yasal düzenleme 1475 sayılı yasanın 33. maddesi ve bu maddeye göre çıkartılan Asgari Ücret Yönetmeliğidir. Ve hep tekrarladığımız gibi, asgari ücreti saptamak Çalışma Bakanı'nın görevi değil, asgari ücret tesbit komisyonunun görevidir. Bakan'ın görevi ise bu komisyonu toplantıya çağırmaktır. Bakan'ın bu komisyonu toplantıya çağırmadan, asgari ücret şu kadar artacak bu kadar artacak diye konuşması ise boş konuşmaktan başka bir şey değildir.

İşçinin asgari ücretinin arttırılması ile sorunlarının çözümlenemeyeceği açık bir gerçektir. Bu durum en azından Hükümet'in işçi'ye karşı tutumunun belirlenmesi açısından bir gösterge niteliğindedir. Ve komisyonun çalışmaları sonunda bugüne kadar sürekli işveren kesimi ile hükümet kesiminin ortak kararları ile asgari ücret saptanması yapılmıştır. Bu komisyona DİSK'in çağrılmayıp sadece sürekli Türk-İş'in çağrılması ise ayrıca tartışılacak bir konu. Ama Bakan bu kez MSP güdümündeki Hak-İş'i devreye sokabilmek için DİSK'i de çağırabilir. Öte yandan bilindiği gibi Çalışma Bakanı Cumalıoğlu eski tarihlerde bugüne değin yalanlanmamış olan bir konuşmasında Türk - İş Genel Başkanı Tunç'u 'Paranoyak' olarak nitelemişti.

Asgari ücret konusunda Türkiye gerçeğini çarpıcı bir şekilde belgeleyen bazı örnekleri yine gazetelerden izlemişinizdir. Politika yazdı. Van'ın Muradiye ilçesinde Belediye Encümeni aldığı karar ile belediye hizmetlerinde çalıştırılan katırın günlük net yevmiyesini 75. L.'ya çıkartmıştır. Öte yandan katırın sahibi, Belediye'de çalışan işçi ise asgari ücret net 42. L. ile çalışmaktadır.

Yine asgari ücretin net 1.200 L. kadar olduğu ülkemizde yabancılaşmanın bir örneği olan televizyon reklâmlarında belirtilen şekli ile farkedilmek için bir gömlek almak ise 1.300. L.'dır.

Ve bir kilo etin kilosunun, asgari ücret 60. L.'nın üzerinde olduğu yine günümüzün somut gerçeklerinden birisidir.

Geçtiğimiz hafta içinde DPT'nin yaptığı araştırmada bile asgari ücretin % 100 arttırılması gerektiği vurgulanmıştır. Hesaplamalarında hataların olduğu da ayrıca bilim adamlarınca belirtilmiştir.

Öte yandan Türkiye İşverenler Sendikası Genel Sekreteri Rafet İbrahimoğlu ise yaptığı açıklamada, işçilerimizin geçim durumlarının iyi olduğunu belirtmiştir. Bir günlük çalışma karşılığı bir kilo et bile alınamayan ücretle işçilerimizin refah içinde yaşadığı belirtilmektedir herhalde

Önümüzdeki günlerde Asgari Ücret Tesbit Komisyonu toplanacaktır belki. Ama buradan hemen bir karar çıkması hemen hemen olanaksız. 1978'e kadar bu komisyonun karar bile alamayacağını şimdiden söylemek için kâhin olmağa da gerek yok.

Asgari ücretin belirli bir miktar artması ise işçi sınıfına hiç bir şey getirmeyecektir. Çünkü başlayan ve hızla tırmanan fiat artışları ile daha işçilere verilmeden eller onun cebine ulaşmış ve sürekli almaktadır. Asgari ücreti de arttırdık diye işçi sınıfına bir şey verdiklerini sananlar ise işçi sınıfının kendilerinden daha çok alındığını artık bildiğini de öğreneceklerdir birgün.

İşçi sınıfımız herşeyin bilincindedir.

Maden-İş'li grevci işçiler Hürriyet Gazetesindeki yazı ile ilgili bir açıklama yaptılar

"MESS'e karşı mücadelemizde sonuna kadar kararlıyız,,

Bilindiği gibi MESS'in Maden-İş'e karşı giriştiği Lokavt saldırısı, kamuoyunda geniş yankılar uyandırdı. Birçok gazete sayfalarında bu konuya geniş yer ayırdılar. Bu arada 24.10.1977 tarihli Hürriyet gazetesinde de grevdeki Maden-İş üyeleriyle yapılan bir röportaj yer aldı. Ne var ki, bu röportajın gazetenin birinci sayfasında "Patron ve Sendikacının umurunda mı ? İşçi Hasan Aç" başlığı altında yayınlanması üzerine, gazete muhabirinin röportaj yaptığı Maden-İş üyeleri, gazetemize gelerek bir yanlış anlamaya meydan verilmemesi için, bir açıklamada bulunmak istediler. Hürriyet muhabirine röportajını yapmada yardımcı olan Maden-İş Sendikası 6. Bölge organizatörü Hasan Algül işçilerin yaptığı açıklamaları derleyerek aşağıdaki yazıyı oluşturdu. İşçi arkadaşların endişelerini haklı bularak, bu yazıyı aynen yayınlıyoruz.

18.10.1977 Salı günü Hürriyet Gazetesinden Muhabir Erol Gönenç'in grevci işçilerin evinde birkaç arkadaşla röportaj yapmak için Maden-İş Sendikamızın yetkili kişisine müsaade için müracaat etmiştir.

Bu röportajla ilgili olarak ben (Hasan Algül) görevlendirildim. Salı akşamı saat:19.00da gazeteci Erol yanında bir fotoğrafçıyla geldi, arabaya binip beraberce Ahmet Kapçak'ın evine gittik. Gazeteci Erol'un sorusu:

-Siz bir Grevci olarak ne düşünüyor. ve nasıl geçiniyorsunuz?

Ahmet Kapçak'ın cevabı:

-Biz grevci işçi olarak sınıfsal mücadelemizi sonuna kadar sürdüreceğiz, ve ekonomik istemlerimizi alıncaya kadar MESS'e karşı savaş acağız dedi ve ilave etti, bizim geçim derdimiz sorun değildir, bizler greve çıkmadan önce de böyle idik, bizler işçi ve emekçi olarak zaten sömürülüyoruz. Grev öncesi yaşantımızdan hiçbir değişiklik yoktur. Ayrıca MESS'in bizlere karşı uyguladığı kanunsuz lokavtı da kınıyoruz. MESS'e karşı mücadelemizde sonuna kadar kararlıyız dedi.

Oradan ayrılıp üç çocuk babası Ahmet Güzel'in evine gittik. Gazeteci Erol sordu:

-Siz bir grevci olarak nasıl geçiniyorsunuz?

İNSANCA YAŞAM İÇİN EKONOMİK MÜCADELE VERİYORUZ

-Bizler daha insanca yaşayabilmek için ekonomik mücadele veriyoruz, MESS çoluk çocuğumuzun ekmeğine aşına göz koymuştur. Biz bu gözleri çıkartacağız. MESS'e karşı sonuna kadar mücadele edeceğiz, patronlar kendilerini düşünsünler milyonları kaybeden onlar, bizim kaybedecek birşeyimiz yoktur. Grevden önce ve sonraki yaşantımızda hiçbir değişiklik yoktur. Mücadelemizde kararlıyız.

Benim evimle Ahmet Güzel'in evi yanyanadır, muhabir Erol bana sordu:

-Sen sendikada ne iş yapıyorsun? Daha önce ne yapıyordun?

-Ben sendikada organizatörüm. Daha önce de bir fabrikada çalışıyordum, DGM direnişinden dolayı DİSK bünyesinde 17. Maddeyle atılan 3.000 işçiden biriyim, on aydan beridir, sendikamızın ücretli kadrosunda organizatör olarak çalışmaktayım, ama işyerimle ilişkim kesilmedi, kıdem tazminatlarımız duruyor, beş aydan beridir kararlı bir şekilde yürütülen grevin sonunda işyerime dönmek ihtimalim olabilir.

Muhabir Erol, mademki DGM direnişinden sonra atılıp sendikada çalışıyorsun bir mahsuru yoksa senin evine de uğruyalım dedi.

İsteğini kabul ettim. Eve gittik Gazeteci Erol'a "sendikada calısanlarla işçi arasında hiçbir fark yoktur. Organizatörler den tut, Genel Başkanımıza kadar Grev dayanışmasında büyük katkısı vardır." dedim.

Muhabir Erol sordu:

-Grev için neler düşünüyorsunuz?

SINIFSAL MÜCADELE KİTLESEL MÜCADELEYE DÖNÜŞTÜ.

-Türkiye İşçi sınıfının mücadelesi gelişmiş ve hızla gelişmektedir. Bu gelişmenin başını Sendikal örgütümüz olan DİSK çekmektedir. 1920'lerde başlayan sınıfsal mücadelemiz, 1960-70'lerde Türkiye'de kitlesel mücadeleye dönüştü. Sendikal örgütümüz DİSK 15-16 Haziran-20 Eylül Taksim Mitingi-Bursa Mitingi-1976,1 Mayıs-16 Eylül DGM direnişi ve şanlı 1 Mayıs 1977 lerden büyük deneyler çıkarmış, tekelci burjuvaziye büyük darbeler vurmuştur.

Tekelci burjuvazi ve MESS kurtuluşunu Grup sözleşmesinde görmüştür. Sendikamız Maden-İş'in 40 bin üyesini greve çıkartıp gerek Maden-İş gerekse DİSK'i mali yönden çökertmek istemektedirler.

Ama Tekelci sermaye ve MESS şunu bilsinler ki işçi sınıfımızın bilinci mücadelesini hiç bir güç durduramayacaktır. Bunun en somut örneği beş ayı aşkın süredir, tekelci sermaye örgütü MESS'e karşı yapılan grevlerdir. MESS grevlerimizi kırmak için çeşitli oyunlar oynadı, arkadaşlarımıza mektup ve gazeteler gönderdi, bu mektup ve gazetelerde "sendikamızın milyonlarca lirası vardır. Oysa 45 günde bin lira ile sizleri aldatmaktadırlar "gibi birçok taktik uygulamak istediler ama tutturamadılar.

"LOKAVT GREVE KARŞI KULLANILAN SUÇ ALETİDİR"

Muhabir Erol :

-Lokavt için ne düşünüyorsunuz diye sordu?

-Lokavt işçinin tek ekonomik silahı olan greve karşı kullanılan suç aletidir. Ayrıca işçi sınıfımızın sınıfsal mücadelesini frenlemek için işçiyi açlığa, sefalete sürükleyen, mevcut anayasada yeri olmayan insanlık dışı bir suçtur.

Grevimize karşı 12 işyerinde uygulanan lokavtın amacı tekelci sermayenin sözcüsü II. MC'yi ayakta tutmak, sendikamızı maddi yönden çökertmektir. Ama yağma yok. İşçi sınıfımız her zaman olduğu gibi bu defada Tekelci sermayenin ve MESS'in kafasına bir balyoz gibi darbesini indirecektir, dedim. Bizim evden çıkıp Bölgemize bağlı lokavt uygulanan Beldesan işyerine gittik. Orada da Muhabir Erol.

-Lokavt hakkında ne düşünüyorsunuz diye sordu?

Beldesan Baştemsilcisi Tuncay Koyuncu,

-Lokavt anayasa dışı bir suçtur, işveren lokavt uygulayıp bizleri açlığa ve sefalete mahkum ederek bizi haklı davamızdan geri döndürmek istemektedir. Lokavtlar bizi yıldıramaz mücadelemizi örgüt disiplini içerisinde sonuna kadar sürdüreceğiz. İnancımız tamdır. dedi.

Yeryüzünde hiçbir güç işçi sınıfının mücadelesini durduramayacaktır. Zafer işçi sınıfınındır.

Beldesan işyerinden ayrılıp Profilo işyerine geldik. Bu işyeri 5 aydan beri grevdedir.

Gazeteci Erol'un işyeri temsilcisi Metin Gürsoy'a grev hakkındaki sorusu:

GREV İŞÇİ SINIFININ OKULUDUR.

-Grev için ne düşünüyorsunuz?

-Grev işçi sınıfının okuludur. Parababaları düşünsünler bizim kaybedecek zincirlerimizden başka hiçbir şeyimiz yoktur. MESS'e karşı başlattığımız bu ekonomik grevi sonuna kadar sürdüreceğiz. Patronumuz birtakım oyunlarla grevimizi kırmaya çalıştıysada başaramadı ve başaramayacaktır.

İşçi sınıfımız her şeyin bilincindedir. Ne için mücadele verdiğinin farkındadır.

YAŞASIN MADEN-İŞ, YAŞASIN DİSK, YAŞASIN ULUSAL DEMOKRATİK CEPHE.

SSK, Has-iş'in çağrılarına cevap vermiyor

İSTANBUL (İSTA)

DİSK'e bağlı Has-İş Sendikasının Sosyal Sigorta Hastanelerinde bu zamana dek yapmış olduğu çağrılar cevapsız bırakılmış, aynı işkolunda DİSK'in dışındaki sendikalarla sözleşme imzalanırken HAS-İŞ Sendikasıyla görüşmeler kabul edilmemiştir.

Has-İş Sendikası Genel Başkanvekili İlimdar Boy'un açıklamasına göre konuya ilişkin son olay Edirne Sosyal Sigortalar Hastanesinde meydana gelmiş, bu işyerinde Bölge Çalışma Müdürlüğü ve Edirne İş Mahkemesi ayrı ayrı yetki verdikleri halde SSK Genel Müdürlüğü Has-İş Sendikasını muhatap kabul etmek istememiştir.

60 işçinin çalıştığı Edirne Sosyal Sigortalar Hastanesinde Bölge Çalışma Müdürlüğünün yetkiyi verdiğini. Sağlık-İş Sendikasının itirazı üzerine konunun Edirne İş Mahkemesine yansıdığını, ancak Edirne İş Mahkemesinin de yetkiyi kesin olarak Has-İş Sendikasına verdiğini açıklayan İlimdar Boy konuşmasına şu şekilde devam etmiştir:

"Bu işyerinde yetkiyi aldıktan sonra sözleşme çağrısı yaptık. Ancak bugüne dek hiçbir ses çıkmadı. İşveren temsilcisi ilk toplantıyada gelmedi. Daha sonra uzlaştırma kurulu teşkil edildi. İşveren temsilcisi bu toplantıya da gelmedi. Bizim işkolumuzda grev hakkı olmadığı için konu İl Hakem Kurulu'na yansıdı. İl Hakem Kurulunun önümüzdeki gün vereceği kararı bekliyoruz.

Ancak konunun daha ilginç yanı, SSK bizim işkolumuzda çeşitli sendikalarla görüşme yapmayı kabul ediyor. Hatta Sağlık-İş, Sosyal-İş, Tez Büro-İş ve TEKSİS sendikalarıyla sözleşme bile imzaladı. Bize hiçbir cevap verilmiyor."

Politika'nın grevdeki Maden işçileri ile dayanışma kampanyası

İzmir Karabağlar Emekçileri Fırın İşçileri ve Sağlık-İş Emekçileri	500.
Tınaz Plastik İşçileri Lastik İş İzmir Şubesi	650.
Adem Sönmez-Ali Ergül	50.
Yazıbaşı Köyü Kültür ve Dayanışma Derneği Üyeleri	1620.
Menemen İGD Üyeleri	685.-
Parsalı Köylüleri	3315.-
Salihli'den çeşitli işyerlerinden İşçiler	1245.-
Salihli TÜM-DER Üyeleri	195.-
Salihli Halk-Der Üyeleri	670.-
Salihli TÖB-DER Üyeleri	9.540,50
Kırkağaç TÖB-DER Üyeleri	1.750.-
Salihli İKD Üyeleri	4.000.-
Feridun Yücel	1.200.-
Ali Fırat	100.-
İzmir Öz-İş Musluk İşçileri	2.175.-
Ödemiş Ök-Der Üyeleri	1.315.-
Yalçın Akar	10
Necip	10

BUGÜNKÜ TOPLAM: 32.030,50 lira

DÜNKÜ TOPLAM : 5.712.823.87 Lira

GENEL TOPLAM: 5.744.854,37 lira

Selkim Selüloz Kimya 'da Sözleşme imzalandı

İZMİR (İSTA)

DİSK'e bağlı Petrol ve Kimya İşçileri Sendikası Nazilli'de kurulu Selkim Selüloz Kimya Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi işyerinde toplusözleşme imzalamıştır.

İKİ YIL İÇİN 125 LİRA ZAM SAĞLANDI

İmzalanan toplu sözleşmeyle işçilerin günlük ücretlerine 2 yıl için toplam 125 lira zam sağlanmıştır.

5 MAAŞ İKRAMİYE VERİLECEK

Selkim Selüloz ve Kimya Sanayii işyerinde ilk defa imzalanan sözleşme olduğu bildirilen toplusözleşme maddelerine göre, işverenin bir süre önce sendikal mücadele verdikleri gerekçesiyle işlerine son verdiği işçilerin de yeniden işe alınması sağlanmış ve işçilere çeşitli sosyal hakların yanı sıra yılda 5 maaş tutarında ikramiye verilmesi öngörülmüştür.

Petrol-İş iki işyerinde sözleşme çağrısı yaptı

İSTANBUL(İSTA

Türk-İş'e bağlı Petrol-İş Sendikası iki işyerinde yetki alarak toplu iş sözleşme çağrısı yapmıştır.

Yetki alınarak sözleşme çağrısı yapılan İstanbul'da kurulu Omniom Şark Sanayi işyeri ile yine İstanbul da kurulu Kimyevi Maddeler Sanayi işyerinden başka Petrol-İş Sendikasının sekiz işyerinde daha toplu iş sözleşme görüşmelerini devam ettirdiği bildirmiştir.

Sendika yöneticilerinin verdiği bilgiye göre yetki için başvurulan Setaş Kimya ile Agatürk Sanayii işyerlerinde de itirazlar yapılmış konu mahkemeye yansımıştır.

BM Güvenlik Konseyi Güney Afrika'ya zorunlu silah ambargosu koydu

● Waldhaim kararı "tarihi bir olay" olarak niteledi

NEW YORK, BİRLEŞMİŞ MİLLETLER (THA-UPI)

BM Güvenlik Konseyi dün yaptığı oturumda Güney Afrika'daki beyaz azınlık hükümetine karşı geniş kapsamlı ve zorunlu silah ambargosu uygulanmasına karar vermiştir. BM'de üye bir ülkeye karşı ilk kez olarak böyle bir ambargo uygulanmaktadır.

Batılı beş ülke ile sert tutumlu siyah Afrika ülkeleri arasında bir uzlaşma olan karar güvenlik konseyinde oybirliği ile 15'e karşı 0 oyla alınmıştır. Karar derhal uygulanmaya başlanacaktır.

BM tarihinde ilk kez alınan ve eşi görülmemiş karar, Güney Afrika'nın son kez siyah liderlere, öteki muhaliflere ve siyahların sözcüsü Steve Biko'nun tartışmalara yol açan ölümünden sonra siyahlara ait başlıca iki gazeteye karşı tutumuna misilleme olarak alınmıştır.

Güney Afrika'ya uygulanacak ambargonun etkili olması kuşkuludur. Güney Afrika kendi silahlarının yüzde 60 ve bazı tahminlere göre yüzde 75'ini üretmektedir. Uzmanlar bu durumun silah yönünden Güney Afrika için yeterli olabileceğini belirtmişlerdir.

Güvenlik konseyinin aldığı ambargo kararı ile BM'nin 32 yıllık tarihinde bir BM üyesi güvenlik konseyince ilk kez cezalandırılmaktadır.

BM Genel Sekreteri Kurt Waldhaim kararı "açıkça bir tarihi o olay" olarak nitelendirmiştir.

Tel Aviv'deki gösteri...

Begın, işçilere "Bolşevik,, dedi

İsrail'de grevler yaygınlaşıyor

● Tel Aviv'de 25 bin işçinin katıldığı büyük bir gösteri yapıldı

TEL AVİV (THA-UPI)

İsrail'de hükümetin yeni ekonomik politikası gereği aldığı fiyat ve vergi zammı kararını protesto etmek amacıyla başlatılan grevler, dördüncü gününe girmiştir.. İsrail'in işçi federasyonu Histadrut tarafından başlatılan grevler nedeniyle bankaların ancak yarısı iş yapmış, liman ve havaalanların da ulaşım büyük ölçüde durmuştur. Bu arada grevlere katılan 25 bin işçi, Tel Aviv'in merkezinde bir gösteri yapmış, bazıları ise polis refakatinde başbakanlığa kadar yürümüşlerdir. Yürüyüşe sakallı göçmen yahudilerden yüksek topuklu büro işçi sıkızlara kadar herkes katılmıştır.

Begin işçilerin grevini, "Bolşevik ağzıyla yapılan komuş malar, kısa zamanda ortadan kalkacaktır." sözleri ile karşılamıştır. Histadrut başkanı Yeruhan Meselise, Bolşevik suçlamasına karşı çıkmış, grevin hükümet için kırmızı ikaz ışığı olduğunu söylemiştir. Mesel, "İşçilerin ücretlerinin yarısını iş verenden diğer yarısını da refah bakanlığından alması desteklenemez." demiştir.

OLAYLAR VE GERÇEKLER

bilge dicleli

Nötron bombası mı Silahsızlanma mı ?

Dünyamızın barış güçleri çok uzun bir zamandan bu yana dünya üzerindeki en yakıcı sorunların başında, tam ve genel silâsızlanmanın sağlanması – nın geldiğini ortaya koyuyorlar. Uluslararası ve ulusal barış örgütleri, sosyalist ülkelerin çeşitli uluslararası toplantılara katılan delegasyonları ve dünya halkları, insanlığın geleceğinin bu önemli aşamaya bağlı bulunduğunu ısrarla vurguluyorlar.

Son olarak Ekim Devrimi'nin 60. yıldönümü nedeniyle başlayan törenlerde de bu konu gündeme geldi. Sovyetler Birliği Komünist Partisi Merkez Komitesi, Yüksek Şura ve Rusya Federasyonu Yüksek Şurası ortak toplantısında bir rapor sunan SBKP Genel Sekreteri ve Yüksek Şura Başkanı Leonid Brejnev, değerlendirmelerinin önemli bir bölümünü de silahsızlanma ve barış konusuna ayırmıştı. Brejnev, raporunda, nükleer silahların yasaklanmasının da ötesine gidilmesini, barışçıl amaçlarla da olsa, nükleer denemelerin de yasaklanmasını istiyordu. Brejnev, Sovyetler Birliği'nin her türlü nükleer denemeyi kaldırmaya hazır olduğunu bildiriyor, nükleer güce sahip tüm ülkeleri de aynı yolda davranmaya çağırıyordu.

Böylesine güçlü ve somut bir öneriye dünya politikasında kim karşı çıkabilir? Hiç kimse. Amerika Birleşik Devletleri bile.

Gerçekten de Kremlin'de 104 ülkeden 123 delegasyon önünde yapılan bu konuşmanın yankıları büyük oldu. Daha toplantı devam ederken, İngiltere'de ve Birleşik Amerika'da Brejnev'in raporuna ilişkin açıklamalar yapılıyordu.

İngiltere Dışişleri Bakanlığı, İngiliz hükümetinin bu çağrıyı çok olumlu karşıladığını bildirdi. Meğer, İngiltere taa başından beri bu görüşü benimsiyormuş. Ayrıca, Cenevre'de sürdürülen Silahsızlanma Komisyonu çalışmalarında da bu konunun derinden ele alındığını belirten İngiltere Dışişleri Bakanlığı, şimdiye dek bu konuda belki de yüzlerce öneri getirmiş bulunan Sovyet heyetinin Cenevre'de aynı yolda davranmasını istiyordu.

Amerika'dan gelen yankı da çok olumluydu. Bu kez ABD Dışişleri Bakanı Cyrus Vance, düzenlediği basın toplantısında, ABD'nin Brejnev'in çağrısına tamamen katıldığını ve esasen nükleer denemelerin 4 ile 5 yıl yasaklanması için bir önerinin de ABD tarafından hazırlanmış bulunduğunu kaydediyordu.

Evet, dünyayı sarsan bir olay, Ekim Devrimi, nedeniyle yapılan bir toplantıda tüm dünyayı sarsan bir çağrı yapılıyor, bu büyük yankılar uyandırıyordu.

Ne var ki, yine aynı tarihde, Amerikan Temsilciler Meclisi, aralarında nötron bombası da bulunan nükleer enerji ve savunma masrafları için toplam 60 milyar liradan fazla bir fonun ayrılmasını onayladı. Kararın 69 red oyuna karşılık 336 oyla kabul edildi ği, ancak senatodan da geçmesi gerektiği bildiriliyordu. Bu kararla birlikte, nötron bombasına ayrılan toplam fon 22,6 milyondolara vardı.

İşte bu noktada şu soru gündeme geliyor: nötron bombası mı, silahsızlanma mı? Ekim Devrimi nedeniyle dünya ülkelerine yapılan çağrının somutluğu ve netliği bu denli ortadayken, dışişleri bakanlığı böylesine olumlu bir tavır koymuşken, Temsilciler Meclisinde nötron bombasına fon ayrılmasına ilişkin bir karar çıkması, dünya barış güçlerini düşündürüyor. Ve halklar Amerika Birleşik Devletlerine şöyle diyorlar. Ya silahsızlanmadan yanasındır, ya da silahlanmadan ikisinin ortası yoktur. Biz de ikircikli davranışlara kapılacak 'barış havarisi' oyunlarına kanacak değiliz. Bu nedenle tavrınızı açıkça belirleyin: 'Ya silahsızlanma ya da nötron bombası'."

CIA Jamaika Başbakanına suikast girişiminde bulunmuş

● MANLEY: "CIA SÜREKLİ OLARAK JAMAİKA'YA KARIŞMAK İSTİYOR".

WASHINGTON (-THA-UPI)

ABD'de yayınlanan Penthouse dergisinin Aralık sayısı için hazırlanan bir yazıda Amerikan Merkezi İstihbarat Örgütü CİA'nın Jamaika Başbakanı Michale Manley'i öldürmek amacıyla üç kez suikast girişiminde bulunduğu açıklanmıştır.

Penthouse dergisinin ilgili sayısını elde eden Washington Post gazetesi, yazının her zamanki gibi, cinayet başlığı altında Ernest Volkman ve John Cummings adlı iki gazeteci tarafından, yazıldığını bildirmiştir.

Yazıya göre, ABD'nin eski Dışişleri Bakanlarından, Henry Kissinger 1975'de Manley'e bir ültimatom göndererek Küba'yı desteklemekten vazgeçmesini istemiş, ancak Manley'in bu ültimatomu red detmesi üzerine CIA önce Jamaika ekonomisinin temellerini sarsmak için çabaya giriş miş, daha sonra da Manley'i öldürmeye çalışmıştır.

İsveç'e üç günlük resmi bir ziyaret için gelen Jamaika Başbakanı Michael Manley ise, CİA'nın kendisine düzenlediği başarısız suikastgirişimlerinden haberi olduğunu söylemiştir.

Manley, CİA'nın Jamaika'nın işlerine sürekli burnunu soktuğunu belirterek, "Adamlarım 1976-77 yılları arasında CİA'nın Şili'de uyguladığı yöntemlerle Jamaika'da karışıklık yaratmak isteyen CİA ajanlarının bulunduğunu bildirdiler." demiştir.

BM Genel Kurulu hava korsanlığı ile ilgili bir kararı onayladı

BİRLEŞMİŞ MİLLETLER (THA-UPI)

BM Genel Kurulu'nun 149 üyesi ülke oybirliğiyle hava korsanlığıyla dünya çapında mücadele edilmesi kararı almıştır.

Kararda bütün hava limanlarında, uçak korsanlığına karşı güvenlik önlemlerinin çok sıkı bir şekilde arttırılması ve bütün ülkelerin, hava korsanlığıyla savaş makama cıyla anlaşmalar imzalamaları konusunda çağrıda bulunmaktadır.

Birleşmiş Milletlerin son beş yıl içinde, hava korsanlığıyla mücadele konusunda aldığı bu en etkin kararın bağlayıcı olmadığı ve karara uymak istemeyen ülkelerin herhangi bir önlem alma yolunagitmemeleri halinde, bunlara herhangi bir yaptırım uygulanamayacağıda yerilen haberler arasındadır.

● 149 ülke de karar lehine oy verdi

Ancak BM üyesi diplomatlar bunun gene de, Birleşmiş Milletler'in bu konuda fikir birliğinde bulunduğunu göstermesi bakımından önemli olduğunu ifade etmişlerdir.. Karar üye ülkelerin 1963'de La Haye, 1970'de Tokyo ve 1971'de imzalanan Montreal anlaşmalarını imzalayarak derhal yürürlüğe koymalarını öngörmektedir. Şimdiki halde BM üyesi ülkelerin en fazla 80'i bu anlaşmalara imza atmışlar, diğerleri ise bunlara uymayı reddetmişlerdir.

Karardan sonra ABD bunun "Hava korsanlığıyla savaş konusunda, yapılacak iş birliği için atılmış bir adım" olduğunu açıklamıştır.

İşçiler işbaşı yapmaya gidiyor...

Arjantin'de ulaşım işçileri taleplerini kabul ettirdi

BUENOS AIRES-(THA- UPİ)-
Arjantin'de tüm metro ve demiryolu işçileri bir hafta kadar önce başlattıkları grevi hükümetin talepleri ni kabul etmesi üzerine sona erdirerek iş başı yapmışlardır.

Lübnan ve Suriye devlet Başkanları hafta sonunda görüşecekler

BEYRUT-(ANKA-DPA)
Suriye ve Lübnan Devlet Başkanları Hafız Esat ile Elias Sarkıs, yaptıkları telefon görüşmesinden Ortadoğu'daki Genel durumu ve Güney Lübnan sorununu incelemişlerdir.

İki Devlet Başkanının hafta sonunda Şam'da biraraya gelerek sorunları ayrıntılı bir biçimde ele alacakları açıklanmıştır

Satura Anlaşmasının uygulanması konusunun da ele alınacağı bildirilmektedir.

Ekim Devrimi'nin 60. yıldönümünü kutlama toplantıları sona erdi

BREJNEV

● Son oturumda tüm dünya halklarına dayanışma için çağrıda bulunuldu

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Sovyetler Birliği'nde, Ekim Devriminin 60. Yıldönümü kutlama toplantıları sona ermiştir. Üç gün süren kutlama toplantılarına 104 ülke den 123 temsilci de konuk olarak katılmıştır. Ayrıca ülkenin çeşitli bölgelerinden emek kahramanı işçiler, II. Dünya Savaşında üstün yararlık göstermiş asker ve emekçiler de çağırılmışlardır.

Toplantıda, SBKP Merkez Komitesi Birinci Sekreteri ve Yüksek Prezidyum Başkanı Leonid Brejnev' in konuşmasından sonra söz alan konuklar, Ekim Devriminin büyük önemini belirten konuşmalar yapmışlardır. Vietnam Komünist Partisi Genel Sekreteri Le Duan, Ekim sosyalist devrimini, kapitalizmin karanlığını dağıtan güneşe benzetmiştir. Angola Başbakanı Nascimento Rusya'daki sosyalist devrimin, Afrika kıtasında özgürlük, sosyal adalet ve insan haysiyeti toplumuna yol açtığını belirtmiştir.

Bundan sonra söz alan Portekiz Komünist Partisi Genel Sekreteri Alvaro Cunhal, burjuva propagandacılarının, uluslararası komünist harekete nifak sokma ve Sovyetler Birliği'nin sosyalist toplumu kurma yolundaki tecrübelerinin önemini küçümseme girişimlerini kınamıştır. Cunhal, bütün sosyalist devrimlerin ortak temel çizgileri olduğuna işaret etmiş ve bu bakımdan Sovyet komünistlerinin tecrübesinin bütün dünya çapında önemli olduğunu vurgulamıştır. Hint Komünist Partisi Ulusal Kongresi Genel Sekreteri Raçeş Varrao da, tek bir Marksizm-Leninizm ideolojisinin, ulusal koşulları hesaba katan tek bir sosyalizmin ve tek bir enternasyonalizm, yani proletarya enternasyonalizminin varolduğunu söylemiştir. Bu sözler çoşkun alkışlarla karşılanmıştır.

Toplantıda konuşan Amerikan Komünist Partisi Genel Sekreteri Gus Hall ise, "Bütün dünyada milyonlarca insan, sosyalist devriminin 60. yıldönümünü bayram olarak kutluyor. Kapitalist ülkeler sosyo-ekonomik bunalım geçirirken, Sovyetler Birliği durmadan ilerlemektedir," demiştir.

Konuklardan bir çoğu, yaptıkları konuşmalarda, Sovyetler Birliği'ne, halkların özgürlük ve kurtuluş savaşımlarına desteği için teşekkür etmişlerdir. Küba heyetinin başkanı Raul Castro, Küba'nın ancak Sovyetler Birliği ve diğer sosyalist ülkelerin yardımıyla, emperyalist ülkelerin entrikalarına dayanabildiğini söylemiştir.

Bu arada, 65. yaş günü dolayısıyla Leonid Brejnev'den bir nişan alan Demokratik Alman Cumhuriyeti Sosyalist Birlik Partisi Genel Sekreteri Erich Honecker, "Rusya ve Almanya işçi hareketlerinin daima derin ilişkileri vardır. Marks, Engels, Lenin olmasaydı, Ekim Sosyalist Devrimi de olmazdı. Ekim Sosyalist Devrimi olmasaydı, sosyalist Demokratik Almanya Cumhuriyeti de olmazdı," demiştir.

Cunhal, burjuva propagandacılarının uluslararası komünist harekete nifak sokma girişimlerini kınadı

Toplantıdan sonra, SBKP Merkez Komitesi, Sovyetler Birliği Yüksek Şurası ve Rusya Federasyonu Yüksek Şurası üyeleri, Lenin'in mozolesini ziyaret ederek bir çelenk bırakmışlardır. Daha sonra Meçhul Asker Anıtına da bir çelenk bırakan üyeler, Sovyetler Birliği'nin bağımsızlığı ve özgürlüğü için canlarını verenlerin anısına saygı duruşunda bulunmuşlardır.

Toplantının son oturumunda Sovyet halkı ve tüm dünya halkları, hükümetleri ve parlamentolararası dayanışma için çağrıda da bulunulmuştur.

Amerika, Macaristan'ın simgesi tacı geri veriyor

● Ulusal Birliğin simgesi, bizzat Vance tarafından teslim edilecek

WASHİNGTON- (A. A.) -

Carter yönetimi, İkinci Dünya Savaşı'nın son günlerinden beri kendisinde bulunan paha biçilmez bir tacı Macaristan'a geri verecektir.

923 yıllık sözkonusu St. Stephen tacı, Macar Ulusal Birliği'nin bir simgesidir. Bu taç, İkinci Dünya Savaşı' nın son günlerinde Amerikan işgal bölgesine kaçırılmış ve daha sonra da Amerika'ya gönderilmişti.

Amerika, daha sonraki yıllarda tacı bir kaç kez geri vermeyi düşünmüş, ancak ülkedeki Macarlar'ın şiddetli tepkisi üzerine, bu planlarını ertelemek zorunda kalmıştı. Carter yönetimi, Macaristan ile ilişkilerini düzeltmeyi hedef alan bir hareketle, tacı iade etmeyi kararlaştırmıştır. Hazırlanan programa göre, Dışişleri Bakanı Cyrus Vance, bizzat Budapeşte'ye giderek, tacı Macar makamlarına teslim edecektir.

Callud, Polisario ile Fransa arasında arabuluculuk yapıyor

PARİS-(THA-UPİ)
Libya Arap Sosyalist Halk Cemahiriyesi Başbakanı Abdul Selam Callud, Polisario gerillaları tarafından rehine alınan 8 Fransız hakkında görüşmelerde bulunmak üzere Paris'e gelmiştir.

Callud, Fransa'ya gelmeden önce, Cezayir'e uğrayarak yetkililerle bir görüşme yapmıştır.

Paraguay'da tutukluların serbest bırakılması istendi

LONDRA-(ANKA- DPA)-
Uluslararası Af Örgütü (Amnesty International) Paraguay Devlet Başkanı Alfredo Stroesner'i, ülkedeki siyasi tutukluları serbest bırakmaya çağırmıştır.

Uluslararası Af Örgütünün İngiltere bölümü başkanı David Simpson, Paraguay Devlet Başkanından, keyfi tutuklamalara ve tutuklara işkence yapılmasına son verilmesini istemiştir.

Kanada Kraliyet Jandarması yasadışı eylemlerle suçlanıyor

OTTAWA -(A.A.)

Kanada Kraliyet Jandarması atlı polislerinin bazı yasadışı eylemleri, Perşembe günü Kanada Avam Kamarasında büyük bir fırtınanın kopmasına yolaçmıştır.

Daha önce de yasadışı aramalar yapmak Quebec Eyaleti Kurtuluş Cephesi ile Kara Panterler Örgütü arasında bir toplantıyı önlemek için şüpheli yollara başvurmak, patlayıcı madde çalmak ve hatta Quebec Eyaleti'nde bazı olmayacak işler için, CİA ile işbirliği ile suçlanmış olan Kanada Kraliyet Jandarması'ndan bu kez elektronik aygıtlarla dinleme konusunda hesap sorulmaktadır.

Mozambik sınırındaki çatışmalarda 16 kişi öldü

SALİSBURY - (THA)-
Rodezya'daki beyaz azınlık rejimi askeri komutanlığından yapılan açıklamaya göre Mozambik sınırındaki çatışmalarda 16 kişi daha ölmüştür.

Kısa Kısa Kısa...

● *FRANKFURT*
Federal Almanya askeri karşı casusluk örgütünün bir ajanı, Perşembe günü Frankfurt'ta bir lokalde tabanca ile vurularak öldürülmüş, ikinci bir ajan ise ağır yaralanmıştır.

● *UTRECHT-*
Hollanda'nın Utrecht Kentinde silahlı iki soyguncu para nakleden görevlilerin taşıdığı 4 milyon Hollanda Florinini (yaklaşık 32 milyon lira) alarak kaçmışlardır.

● *CATANİA -*
Avrupa'nın en yüksek ve en faal yanardağı Etna yeniden püskürmeye başlamıştır. Yapılan açıklamaya göre Etna Yanardağının 3 bin 263 metre yüksekliğindeki kuzeybatı krateri önce yarım saat süreyle kül püskürtmüş, arkasından lav akıtmaya başlamıştır.

● *NEW YORK-*
Business Week dergisi, Japonya'nın özel Tokyo Bankalarındaki gizli hesaplarda en az altı milyar dolarlık yabancı döviz sakladığını yazmıştır.

● *LONDRA -*
İngiltere başkentinde yapılan resmi açıklamaya göre, dünyanın en önemli karaciğer hastalıkları araştırma merkezi, Birleşik Arap Emirlikleri tarafından verilen 750 bin İngiliz lirası harcanarak Londra'da kurulacaktır.

● *HAKODATE-*
Kıyı koruma devriyelerinin bildirdiğine göre, bir Japon çift, içinde 65 kişi bulunan bir feribotu kaçırmış ve hasta köpeklerini tedavi ettirebilmek için feribotu kuzeydeki Hakodate Limanına yanaşmaya zorlamışlardır. gemi subaylarını bıçak tehdidi altında tutan Teruya ve Toşike Konno'yu gemi limana yanaştığında kıyı koruma devriyeleri tutuklamışlardır.

● *SİDNEY -*
Avustralya Rezerv Bankası, Avustralya Dolarının binde 11 oranında revalüe edildiğini açıklamıştır. Avustralyalı yetkililer, doların piyasa hareketlerine göre, serbest dalgalanması yerine, küçük düzenlemelerle değerinin korunması politikasını benimsemişlerdir.

● *WASHİNGTON*
Çalışma Bakanlığının açıklamasına göre, ABD'de toptan eşya fiyatları Ekim ayında binde 8 oranında artmıştır.

● *YENİ DELHİ -*
Hindistan'ın Gujarat Eyaleti Başkenti Ahmedebad'da kaçak olarak yapılan içkiyi içen 18 kişinin öldüğü, 49 kişinin ise tedavi için hastanelere kaldırıldığı bildirilmiştir.

● *VARŞOVA -*
Polonya DAP Ajansı, NATO üyesi bazı ülkeler haberalma örgütleri hesabına casusluk yapan Stanislaw Mieskoviec'in Polonya Deniz Kuvvetleri mahkemesince 11 yıl hapis cezasına çarptırıldığını açıklamıştır.

● *BOGOTA-*
Kolombiya Ordu Kuvvetleri, ülkenin Kuzey-doğusunda bir çiftlikte 331 kilo eroine el koymuşlardır. Çiftlik sahipleri ise askerlerin gelmesinden az önce ortadan kaybolmuşlardır. Ordu Birlikleri aynı yörede birkaç hafta önce de 432 kilo kokaine el koymuşlardır.

CHP'nin Ankara Adana Antalya BELEDİYE BAŞKAN ADAYI KİM OLMALIDIR?

ANKARA

Ağırlık Dalokay' da. Ama kesin ve tartışmasız bir tercih değil...

Ankara'da üç aday var: Vedat Dalokay, Ali Dinçer ve Selahattin Babüroğlu. Soruşturmamızın sonucuna göre, Ankara'da esas çekişme Dalokay ile Ali Dinçer arasında olacak. Ancak soruşturmanın asıl berilediği gerçek daha başka. Soruşturmamıza cevap verenlerin büyük çoğunluğu üç adayı da "mutlaka seçilmesi gereken bir aday" olarak görmüyor. Hele Dalokay'ı tercih edenler, çoğu zaman bir not koymayı da ihmal etmiyorlar. Buna Dalokay'ın, MHP ile ilgili değerlendirmelerinin yol açtığı bir gerçek. Keza, Dalokay'ın CHP Genel Merkeziyle olduğu kadar, CHP'nin diğer kanatlarıyla da arayı "açmış" olması, onun için önemli bir handikap. Buna karşılık Dalokay bütün gücünü "başarılı bir Belediye Başkanı" oluşundan alıyor. Dalokay'a oy vermeyenler bile onun başarısını yadsımıyorlar.

Ali Dincer ise gücünü daha çok örgüt başkanı oluşundan alıyor. Ancak delegeler üzerinde bazı oyunlar yapılması ve bunun Genel Merkezce de kabul edilmesi üstelik Ali Dinçer'in, CHP'de büyük prestij kaybına uğramış olan Ali Topuz ekibinin içinde yer almışlığı da önemli bir handikap.

Babüroğlu'na gelince, bu adayın soruşturmamıza cevap verenler arasında taraftarı hemen hemen yok. Bunda Dalokay'ın geniş seçmen kitlesinden, Ali Dinçer'in ise İl Başkanlığından gelen ağırlıklarının etkisi büyük.

Soruşturmamaza verilen cevaplardan bir sonuç çıkarmak gerekirse ağırlığı elbette Vedat Dalokay taşıyor. Ne var ki bu İstanbul- Antalya, İzmit'te olduğu gibi "tartışılmaz" bir ağırlık değil. Soruşturmamıza cevap veren örgüt yöneticileri Dalokay'a daha çok "Fit" olmuş durumdalar.

Nitekim soruşturma yapılan iller içinde, görüş belirtmeyenlerin sayısının en yüksek olduğu il de Ankara. Soruşturmayı yürüten İSTA muhabirleri özel görüşmelerde üç aday üstünde de ciddi endişelerin bulunduğunu gözlediler.

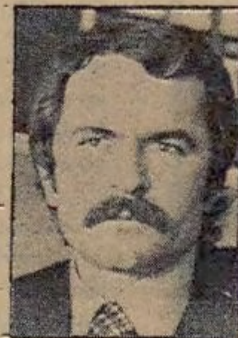
Sonuç olarak Ankara'da demokratik örgütler, sendikalar, meslek örgütleri ve işveren kuruluşu (tek cevap alındı bu alanda) istatistik sonuç olarak Dalokay'a ağırlık verdiler denebilir. Ama bu "ağırlık" "Mutlaka Dalokay olsun" biçiminde değil, "bari Dalokay olsun" biçiminde formüle edildi....

ADAYLAR

Vedat DALOKAY

1973 seçimlerinde büyük bir oy çokluğu ile Ankara Belediye Başkanı oldu. Ancak Başkan seçildikten kısa süre sonra CHP İl Örgütüne ve Genel Merkeze ters düştü. Bu onun şimdilik tek handikapı...

Ali DİNÇER

CHP Ankara İl Başkanı. Gücünü de buradan alıyor. Daha önce Çankaya CHP İlçe Başkanlığı yapmış olması, delegeler üzerindeki güçünü artırıyor. Buna karşılık delege oyunları yapması onu çok yıpratı.

Selahattin BABÜROĞLU

Ankara'nın üçüncü ve galiba en şanssız adayı. 12 Mart döneminde Bakanlık yapmış olması ilerici kesimlerdeki güçünü oldukça etkiliyor. Bu olumsuz etkiye bir de örgütte ağırlığı olmaması eklenince..

DALOKAY' IN BELEDİYE BAŞKAN ADAYI OLMASINI İSTEYENLER

● Nevzat EREN
Türkiye Tabip Odaları Birliği Genel Başkanı

Dalokay'ı destekliyoruz. Çünkü Ali Dinçer bizi Maoculukla suçlamıştı. Genel Kurulumuz sırasında, bizim için "bunlar maocudur" gibi laflar kullanmıştı. Oysa Dalokay bizim girişimlerimizi destekledi.. Onun için Dalokay'ın yeniden başkan olmasını faydalı buluyoruz.

● Hasan Fehmi MAVI
TÜS-DER Genel Başkanı

26. Genel Kurulumuz'da yerel seçimlerde CHP içinden gösterilecek ilerici adayların desteklenmesi yolunda bir karar vardı. Biz

(Devamı say. 9 sü. 6'da)

Gerekçe belirtmeden Dalokay' ın aday olmasını isteyenler

Ahmet EROL
İM-DER Genel Başkanı

Kemal ÖZER
Maden Federasyonu Genel Başkanı

Yakup KEPENEK
ODTÜ Öğretim Üyeleri Derneği Genel Başkanı

Mustafa KARAHAN
Hava-İş Sendikası Yönetim Kurulu Üyesi

Burhan TAŞKIN
TEKSİF Genel Başkan vekili

Cevat ÖZHASIRCI
Baysen İş Genel Başkanı

Gerekçe belirtmeden, Ali Dinçer' in Belediye Başkan adayı olmasını isteyenler

● İbrahim ÇAPAN
Koop İş Genel Başkanı

● Kenan DURUKAN
Türk-Harb-İş Genel Başkanı

● Adil ŞIMŞEK
TPKSİ Sendikası Ankara Şubesi Başkanı

Baburoğlu' nu tercih edenler

● Ercüment ALP
Belediye Ulaş-İş Sendikası Genel Başkanı

● Sabri TOPCU
Ulaş-İş Sendikası Genel Başkanı

Belediyecilik konusunda tecrübeli ve geçmişteki hizmetleri ile yeteneklere sahip olduğunu ispatlamış olan ve başkent belediyebaşkanlığına seçildiği takdirde belediye işyerlerinde sendika seçme özgürlüğüne saygılı olacağını açıkça duyuran Selahattin Babüroğlu'nu destekliyoruz.

Görüş belirtmeyenler

Fatih ÜSTÜN
TÜM—DER Ankara Şube Başkanı

Erhan TEZGÖR
TÜM-DER Genel Başkanı

Teoman ÖZTÜRK
TMMOB Genel Başkanı

Aykut GÖKER
TÜTED Genel Başkanı

Gündüz GÖZEN
Makina Mühendisleri Odası Genel Saymanı

Ali ALTUN
Mimarlar Odası Genel Sekreteri

Yücel ÖZER
Kimya Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu Üyesi

SENDİKALAR

● Ahmet KURT
Lıkat-İş Genel Başkanı

Bu konuda özellikle görüş belirtmek yanlış anlamalara yol açıyor. Kişisel eğilim de belirtmek istesem bir şey söylemek güç. Babüroğlu hemşerim. Dalokay'ın da hizmetlerini gördük.

● Mustafa TEKIN
Dev Maden-İş Sen Genel Başkanı

Bu konuya adayların işçi sınıfına yaklaşımları ve sınıfsal konumları açısından bakmak gerek.. Adayların sınıfsal konumları ve ideolojileri belli. Ben oy kullansaydım, Dalokay'a verirdim.

● Bülent KURAL
Devrimci Toprak-İş Genel Başkanvekili

Ankara Belediye seçimleri işçi sınıfını yakından ilgilendiriyor. Dalokay'a bu nedenle oy verilebilir. Diğerleri işçi sınıfı mücadelesininge risinde olan adaylar. Dalokay'ınbunların dışında ilerici bir niteliği var. Mücadelenin içinde tavrını koyup, yerini alacağına inanıyorum.

● Osman KOÇAK
Enerji-DER 2. Başkanı ve Yönetim Kurulu Üyesi

Mevcut adayların içinde en demokrat ve ilericiniteliği olanı Dalokay olduğu için onun desteklenmesinden yanayız. Ayrıca geçen dönemdeki çalışmalarını da gördük.

● Yalçın ÖZTALAKA
TİS Genel Sekreteri

Bizim görüşümüzün doğrultusunda uğraş verdiği için. Hiçbir zaman görüşünde sapma olmamıştır. Şehircilik önemli uğraşları olmuş

(Devamı say. 9 sü. 6'da)

TERCIH YAPMAYANLAR

● Hami KARTAY
Ankara Sanayi Odası Başkanı

Belli bir görevdeki kişilerin, belli bir meslek kuruluşu temsilcisinin bu konuda görüşlerini belirtmesini sakıncalı buluyorum. Onun için tercihimi belirtemeyeceğim.

● Nusret AYDIN
OLEYİS Genel Sekreteri

CHP Ankara eski il başkanıyım. Bu yüzden şu anda görüş belirtmenin sendikacılık açısından sakıncalı olacağı kanısındayım.

ADANA

Adana'da Ege Bagatur ile Selahattin Çolak yarışıyor

Aydın ŞENESEN

Adana belki de CHP'nin en çok Belediye Başkan adayadayının bulunduğu şehirlerin başında geliyor. 11 Aralıkta yapılacak yerel seçimlerde CHP'nin Belediye Başkan adayı olabilmek için 7 adayı çekişecek. Adana'da bu 7 aday adayı arasından CHP adayını seçecek delegelerin sayısı ise 715.

CHP, 5 Haziran seçimlerinde Adana'nın merkezinde tüm oyların yüzde 72'sini almış. Bu nedenle, CHP dışından herhangi bir partinin veya bağımsız adayın kazanma şansı yok.

CHP ADAY ADAYLARI VE KAZANMA ŞANSLARI

Adana'da halen belediye başkanlığı yapan Ege Bagatur bu seçimlerde de aday adayı, Bagatur'dan başka altı aday daha var. Böylece Adana'da önseçimlerde 7 CHP li yarışacak. Bunların adları şöyle:

Ege Bagatur, Selahattin Çolak, Emin Bilen Tümer, Ahmet Albay, Remzi Ciğer, Çetin Remzi Yüreğir ve Ahmet Akkoyunlu.

Yedi aday arasında en şanslı görünen iki aday var: Belediye Başkanı Ege Bagatur ve Selahattin Çolak. Ege Bagatur, geçen dönemde CHP'nin "başarılı belediye başkanları" arasında yer almasını bilmiş. Keza büyük çıkar çevrelerinin tekerine çomak soktuğu da biliniyor. Nitekim bu onun hayatına maloluyordu az daha. Kiralık bir kabadayının kurşun yağmurundan ağır yaralı olarak kurtulan Bagatur, bu olaydan sonra uzun süre aktif görev de yapamadı. Ancak sağlığı yerine geldikten sonra yeniden eski dinamizmine kavuştu. Bagatur, CHP il örgütünde özellikle ilerici kesiminde belirgin bir desteğe sahip. Bu da onu en şanslı adaylardan biri haline getirmeye yetiyor. Buna karşılık Bagatur'un işçi sendikaları ve demokratik örgütlerle arası iyi değil, Yani, işçi delegelerin oylarını alma şansını büyük ölçüde yitirmiş Bagatur. Özellikle belediye kadrolarında çalışanların kişilikleri üzerine yaptığı açıklamalar ilerici çevrelerde ve işçi sendikaları arasında Ege Bagatur'a puan kaybettirdiği söyleniyor.

Diğer şanslı aday Selahattin Çolak, gücünü daha çok işçi sendikalarından ve demokratik kuruluşlarla en iyi ilişkileri olan aday Çolak. Kazanma şansı da bu şekilde açıklanıyor Selahattin Çolak'ın. Geniş çevrelerle iyi ilişkiler kurabilmesi bu adayın en belirgin özelliği olarak vurgulanıyor. Çolak'ın CHP'deki yeri ise örgüt üyesi olmak ve delege olmaktan ibaret.

Emin Bilen Tümer bir önceki dönemde CHP Adana Milletvekilliği yapmış, 6 Kasım'da yapılacak ön seçimlerde, CHP Adana Belediye Başkanlığına aday seçilebilme şansı olan 4 aday adayından biri. Sermaye çevreleri ile arasının iyi olduğu ileri sürülüyor. Milletvekilliği sırasında Adana'daki bazı demokratik örgütlere yardım vaadinde bulunacağını belirtmesine karşın, sözünü tutmadığı da bu örgüt yöneticilerince belirtiliyor.

Ahmet Albay Avukatlığının yanısıra, CHP Adana Merkez İlçe Başkanlığını da beraberinde yürütüyor. 34 yaşında bulunan bu Belediye Başkan Aday adayı da ön seçimlerden başarılı çıkmak için büyük çaba harcıyor.

Çetin Remzi Yüregir, Remzi ve Ahmet Akkoyunlu'nun ise kazanma şansları yok gibi. Aynı zamanda, Remzi Ciğer ve Çetin Remzi Yüregir'in adaylıktan çekilmesinin de sözkonusu olduğu söyleniyor. Bu iki aday adayının çekilmesi halinde ise oy bu iki aday adayına oy verecek delegelerin Ege Bagatur'a yönelecekleri belirtiliyor.

KİM KİMİN KAZANMASINI İSTİYOR

İşçi Sendikaları, demokratik örgütler, meslek kuruluşları ve işveren örgütleri içinde bu konuda açıklama yapanların büyük bir çoğunluğunun Selahattin Çolak'ın kazanmasından yana oldukları görülüyor.

Adana'da görüşlerini alabildiğimiz DİSK'e bağlı sendikaların hemen hepsi, "7 aday adayı arasında hangisi?" sorumuza, "Selahattin Çolak olursa iyi olur" cevabını verdi. Bunun yanısıra Türk-İşe bağlı Petrol-İş Sendikası Adana Şube Sekreteri Fikret Taşkın, Tek Gıda İş Sendikası Merkez Şube yöneticileri de bu görüşü paylaştıklarını açıkladılar. Diğer yandan, TÖB-DER Adana Şubesi, İGD, İKD ve Adana Sinema Kültür Derneği de örgütsel bağımsızlık ilkesine sıkı sıkıya bağlı kaldıklarını belirterek, Selahattin Çolak'ın kazanmasını istediklerini belirttiler.

İşveren örgütleri, örneğin Ziraat Odası, Ticaret Odası ve Sanayi Odası ile ADAKO-BİRLİK yetkilileri bu konuda görüş belirtmeyeceklerini ve siyasetle uğraşmadıklarını söylediler.

Ekonomik ilişkiler yanında, akrabalık, arkadaşlık ilişkilerinin de delegelerin oylarını yönlendirmede etkin olduğu Adana'da, Türk-İş Bölge Temsilcisi "Hangi aday aday?" sorumuza, "Bölge Temsilcisi olarak şu veya bu demek istemem. Sendikacı arkadaşlarım değişik adayları destekliyor. Şahsi oyumu Ahmet Albay için kullanacağım," şeklinde cevaplandırdı.

ANTALYA

Güngör TÜRKELI

Tonguç için yalnız adaylık değil başkanlık bile kesinleşmiş

11 Aralık 1977'de yapılacak Belediye Başkanlığı seçimi için ön yoklamaya katılacak CHP'den iki aday var.

İki adaydan biri 1973 yılında Belediye Başkanı seçilen ve yaklaşık 4 yıldır görevde bulunan Av. Selahattin Tonguç diğeri eski il başkanı, il kadın kolları başkanı ve Belediye Meclis üyesi Türkân Gençer.

6 Kasım'da yapılacak ön yoklama için il yönetimi "Avukat Selahattin Tonguç'un dışında belirlenecek bir adayla seçimi garanti edemiyecekleri" gerekçesiyle Türkân Gençer'i veto etmişler. Ancak Genel Yönetim Kurulu bilinen son karari ile örgütten gelen vetoları kaldırmış ve ön yoklama yapılmasını kararlaştırmıştır. Antalya'da alınan karar ve bu kararın kaldırılması parti içindeki mücadeleyi hareketlendirmiş gibi gözüküyor.

Antalya, günümüz siyasal koşullarında Belediye Başkanlığı seçimi açısından özellik gösteren kentlerimizden biri. Halkın ve devrimci kesimin soluklanmasını sağlıyan tek örgüt Belediye. Bugün daha büyük olaylar olmuyor ve devrimciler "varız" diyebiliyorlarsa bu Belediyenin CHP elinde bulunmasının sonucudur. Tüm devrimci kuruluşlar da "Önemli bir mevzii" kaybetmemek için CHP'nin seçimleri yeniden kazanması için tüm güçleri ile çalışacaklarını açıkça söylüyorlar.

Selahattin TONGUÇ

Türkan GENÇER

MMO, EMO, TMMOB ve TÜTED'in ortak açıklaması

"CHP'nin Antalya'da Belediye Başkanı Kim olmalıdır" şeklinde ki soruya MMO, EMO, TMMOB ve TÜTED ortak olarak yanıt verdi. TÜTED Antalya şubesi Başkanı Servet Bozkurt'un yaptığı açıklama şöyle:

"Bir siyasal partinin parti içi demokratik mücadelesine örgüt olarak siyasal çalışma biçiminde katılmama kararımız vardır. Ancak ön seçimlerden sonra CHP'nin yerel seçimleri kazanması için üyelerimiz ve halk arasında en etkin çalışmayı yapmak üzere hazırlıklarımız ve kararımız vardır. Çalışmalarımız belli bir program içinde seçim bitinceye dek sürecektir."

GÖRÜŞLER... GÖRÜŞLER

● Recep KOÇ
DİSK Bölge Temsilcisi
Maden—İş Başkanı

"Belediye meclis üyeliğine adaylığımı koydum. CHP den önyoklamaya katılan Selahattin Tonguç ve Türkan Gençer arasında bir seçme yapma durumunda olmamama karşın, son dört yıl içinde yaptığı olumlu çalışmalarla halka kendisini kabul ettirmiş olması gerçeği yanında, belediye başkanlığı seçimini kazanacak güçte olması nedeniyle Selahattin Tonguç'un aday olmasını istiyorum. Sayın Tonguç'un eleştirilecek yanları özellikle işçi kuruluşları arasından elbette vardır. Bu yarışta Tonguç bence az farkla kazanmalıdır ve bu Tonguç'a geçmişte yaptığı yanlışların kendisine hatırlatılması olacaktır.

Türkan Gençer'e gelince. Çok samimi bir partili. Deneyden geçmiş, mücadele vermiş bir CHP'li. Seçilme şansı olsa iyi hizmet yapabileceği kanaitini taşıyorum.

● Mehmet CÖMERT
Gıda—İş Sendikası Başkanı

Selahattin Tonguç'un bir dönem daha başkanlık yapması doğru olur. İşçilere karşı tavrı sevindirici. Dört yıllık hizmeti Antalyalılar olarak izledik. Gerçekten Antalyayı bir harabe olarak almış ama tüm olanaksızlıklara ve engellere rağmen güzel bir kent haline getirmiştir. Tonğuç verdiği sözü namusluca yerine getiren ve halk yararına çalışan bir belediye başkanı olduğunu kanıtlamıştır. Bir dönem daha belediye başkanlığı yapması en doğru şey olacaktır. Diğer adaya karşı bir diyeceğimiz yok. Ancak yenibir denemeye girilmesini, yeni bir kişinin denenmesini de istemiyoruz."

● Fevzi CEYLAN
TÖB—DER Sekreteri

"Adaylar arasında Selahattin Tonguç'un yeniden belediye başkanı olması yönünde üyelerimizin kesin bir eğilimi vardır.

Selahattin Tonguç'un yeniden belediye başkanı olması ülkemizin bugünkü koşulların da bizce gereklidir. Bunu, derneğimiz açısından, devrimci hareket açısından, faşizme karşı eylem birliği açısından zorunlu görüyoruz. Başkanlığı süresince Tonguç, öğretmenlere ve özellikle derneğimize karşı gelişen bir ilişki kurmuş, tavırları davranışları içtenlikli olmuştur. 4 yıllık dönemdeki çalışmalarını yadsımak da olanaksız. Tonguç gerçekten halkın belediye başkanı olmasını bilmiştir. Bu hizmetlerini bilerek, ileriye dönük çalışmalarını ve programını bilerek diyoruz ki, CHP'nin adayı Selahattin Tonguç olmalıdır. Kuşkusuz bu anlamdaki çalışmalar bizim gibi devrimci demokratik bir kuruluşu sevindiriyor. TÖB-DER halka dönük her tür çalışmanın yanında olacaktır."

● Necat YAPICI
Yol—İş Sendikası Başkanı

"Biz Yol-İş Sendikası olarak Selahattin Tonguç'un yeniden CHP adayı ve Belediye Başkanı olmasını içtenlikle istiyoruz. Sayın Tonguç'un çalışmalarını dört yıl süresince titizlikle izledik. Öncelikle işçilere karşı tavrı gerçekten olumluydu. Göreve gelir gelmez daha önceki yönetimin 500 kadar işçiyi memur yapmasına karşın Tonguç bu büyük yanlışı gecikmeden düzeltmiş ve kısa sürede işçiye karşı olumlu tavrını belli etmiştir. Çok genç yaşında deneyizbaşladığı ve yığınla sorunu olan bir kente yaptığı hizmet gerçekten övülmeye değer. 1960 yılında Karayolları Bölge Müdürlüğünün kuruluşu ile birlikte Tonguç gibi bir belediye başkanı görev yapsaydı diye düşünüyoruz; Antalya herhalde Türkiye'nin değil dünyanın en yaşanılır kenti olurdu. Yağma edilen Antalya, Antalyalılara değil yağmacılara yaramıştır. Tonguç bu olguyu tersyüz etme çabasını sürdürüyor. Yeniden Belediye Başkanı olursa sürdüreceği ve Antalyayı Antalya halkına yeniden kazandıracağı kuşkusuzdur."

● Arif Durali YALINLAR
Genel—İş Sendikası Başkanı

"Biz açık tavrımızı koyduk. Selahattin Tonguç'un belediye başkanı olmasını istiyoruz. İsterken de hiç kimseyi suçlamıyoruz. Her adaya saygımız vardır. Ne ki, sayın Tonguç örnek bir belediye başkanlığı yapmıştır. Dört yıl boyunca örneğin bizimle ilişkileri bir işveren-işçi ilişkisi değil içimizden biri gibi olmuştur. Halka götürdüğü hizmeti inkar en büyük insafsızlık olur. Yeni ve daha büyük hizmetler vereceğine kesin inancımız olan Selahattin Tonguç'un CHP adayı ve belediye başkanı olmasını kesinlikle istiyoruz."

● Mahmut YÜKSEL
TÜSDER Başkanı

"CHP adayları içinde Selahattin Tonguç verdiği sınav ve hizmetler açısından en vazgeçilmez adaydır. Tonguç'un dışında bir adayla seçime katılmak kaybetme rizikosunuda beraberinde getirmektedir. Tonguç'la girilecek bir seçimde kesin zafer vardır. Bu nedenle Tonguç'u destekliyor ancak uygulamalardaki eleştirilerimizi de saklı tutuyoruz."

(Devamı say. 9 sü. 9'da)

YARIN
IZMIR
ESKIŞEHIR
MERSIN

Zabıta gençlik ve toplum olaylarında tarafsız hareket etmemiştir,,; "İşkence yapıldığı belgelerle sabittir,,

Hatta Milli Hareket Partisi birçok yerlerde gençlik kolu kurmamış, fakat hemen her il ve ilçede bu görevi yapmak üzere Ülkü Ocakları Derneği kurulmuştur.

1965'lerde başlayıp süregelen gençlik ve toplum olaylarında zabıtanın tarafsız hareket etmediği, hiç değilse bu görünümde olduğu, genel bir kanaat halindedir.

Nitekim, Cumhurbaşkanı sayın Korutürk 29.10.1976 tarihli Cumhuriyet Bayramı mesajında bu hususa temas etmek zorunluğunu duymuştur:

«Güvenlik kuvvetlerinin büyük bir kısmının ülkede Anayasa nizamını korumak ve asayişi sağlamak için büyük bir fedakârlık içinde çalışmaları yanında, bir kısmının tarafsız hareket etmeyişi kamu huzuru ve vicdanını rahatsız etmektedir.»

Polisin tarafsız hareket etmediği, toplum olaylarında bir tarafı himaye ettiği ve umumiyetle başlangıçta, olaylara seyirci kaldığı, İstanbul Taksim, Kanlı Pazar, Yıldız Devlet Mimarlık Mühendislik Akademisi, Ankara Kurtuluş Meydanı, Siyasal Bilgiler, Hacettepe, Konya olaylarında açıkça göze çarpmaktadır.

Bu durumun nedenini Türkiye Polis Derneği Başkanı Muzaffer Bayrak şöyle açıklamaktadır:

«MC Hükümetinin kurulduğundan bu yana çeşitli nedenlerle 116 kişi Doğuya tayin edilmiştir. Yerlerine kendi görüşlerinde olanları getirmişlerdir. Polisleri idare edenlerin de büyük çoğunluğu tepeden inme tayinlerle görevleri başına getirilmişlerdir.

Olay sırasında polis başında bulunan üst kademedeki polis, yani âmiri idare etmiyor. Emir olay seyredilmeden telsizle veriliyor. Âmir ise olay karşısında eli kolu bağlı kalıyor. Bu yanlıştır. Eğitimsizliğin de polisin etkili olmamasında önemli rolü vardır.»

Pol-Der Başkanı Kâzım Ulusoy da fikirlerini şöyle ifade etmektedir.

«Polisin olaylarda tarafsız kalmaması ve etkili olamaması çeşitli nedenlere dayanır. Yükselme hırsıyla iktidara hizmet yarışını sürdüren âmirler çağdaş eğitimden maksatlı olarak geri bırakılan tüm polis bireylerini öğrenci olaylarında istediği şekilde kullanıyor. Polis bireylerinin olay sırasındaki davranışlarının, Hükümetin siyasî görüşünün paralelinde olması şeklinde tecellisine dikkat edilir. Polis âmirinin emrine itaat eder. Bu âmir polisin bilinçsiz hareketi üzerinde etkilidir. Polis sürekli olarak istenilen yönde telkin edilmiştir. Polisin toplumsal olaylarda gösterdiği tepkiler bilinçsizdir. Öğrencilerin davranışı polisin aldığı telkinler yönünde hareket etmesine yardımcı olmaktadır.»

POLIS TARAF TUTMAYA İTİLİYOR

Polis bazı teşekküllerce taraf tutmaya itilmiştir.

21.12.1970'te Ülkü Ocakları Birliğinin yayınladığı şu bildiri bu bakımdan çok dikkat çekicidir:

«İktidar tarafından ülkücüler üzerine gelecek en ufak bir baskı hareketine yurt çapında ve şiddetle karşılık verilecektir. Mücadele polisle değil, şefleriyle yapılacaktır.»

Bütün bunların polis topluluğunda büyük bir huzursuzluğa neden olmaması olanaksızdır. Bu durum polisin kendi içinde bölünmesine yol açabilecek mahiyettedir. Elde edilen bilgilere göre, özellikle toplum polisinde çeşitli eğilimler belirmiştir. Bu eğilimlere göre de sistematik bir kadrolaşma meydana gelmiştir. Bu kadrolar vurucu güç halindedir. Bunlar, olaylarda, çift tabanca kullanmaktadır. Bu husus Adlî Tıp Başkanlığı Fizik Şubesinin 4.10.1976 tarihli ve 726-14349 sayılı raporuyla da saptanmıştır.

18.1.1976 tarihinde Zeytinburnu'nda Atilla Özkan adındaki bir gencin ölümüyle sonuçlanan operasyonda polisin çift tabanca kullandığı ve ölümü intac eden kurşunun ele geçmeyen bu ikinci tabancadan çıktığı Adlî Tıp müessesesinin raporundan anlaşılmaktadır.

İçişleri Bakanı Komisyonda bu çift tabanca kullanma konusunu tatmin edici biçimde açıklayamamıştır.

Bir kısım polisin bu davranışının olaylar sırasında yaralanan ve ölenlerin faillerinin tespiti yönünden büyük sakıncası vardır.

Yine bu kadrolaşma sonucu meydana getirilen timin, üniversitelerde yüksek okullarda ve ortaöğretim müesseselerinde kadrolarını kurmak, hakimiyetlerini tesis etmek, bir kelimeyle, milliyetçi hareketin üç amacından sokak iktidarını gerçekleştirmek çabasından olan Ülkü Ocağına mensup komandoları gözettikleri, Ülkü Ocakları Derneği mensuplarının da bunlara istinat ettiği, olayların seyrinden anlaşılmaktadır.

Kendilerine önleyici zabıta görevi verilmiş olan toplum polisinin olayları önlerken belli bir taktik uygulamaları lâzımdır. Bu, ihtar, dağıtmaya teşebbüs ve silah kullanmadır. Bunun da iki aşamada olması lâzımdır. Birincisi havaya ikincisi de hedef almadan yere ateştir. Ancak olaylarda görülen çoğunlukla polisin ilk müdahalede silaha davrandığı ve göbekten yukarı kısımlara nişan aldığıdır.

DİSİPLİN RUHU ZEDELENİYOR

Polisin bu şekilde sistematik kadrolaştırılması meslekte esas olan disiplin ruhunu da zedelemiştir. Bunun belirgin örneği kılık, kıyafette ve yönetmeliğe rağmen yakada künye numarası taşımamakla görülmektedir. Emniyet mensupları kıyafet yönetmeliği bunu âmir olduğu ve İçişleri Bakanlığı genelgeyle emrettiğini bildirdiği halde polis bu lâzımeye riayet etmemekte ısrarlıdır. Bunun büyük sakıncası, polis olmayanların üniforma giyerek olaylara müdahalesi ve adam yaralaması ya da öldürmesi ihtimalidir.

Zabıtada disiplinin zayıflamasının bir işareti de Tatar bıyığı modasıdır.

Emniyet mensuplarının şikâyetçi oldukları politik düşüncelerle yüksek kademelere dıştan atamalar disiplinin bozulmasında büyük faktördür.

Emniyet Teşkilat Kanununa göre belli derecedeki memurların nakil ve tayinleri Umum Müdürlük İntihap Encümeni kararıyla olması gerekirken iddiaya göre buna da riayet edilmemekte ve tayinler Genel Müdürün inhası ve Bakanın onayı ile yapılmaktadır.

Örnek olarak Pol-Der Genel Başkanı Kâzım Ulusoy ile Polis Derneği Genel Başkanı Muzaffer Özbayrak'ın tayinleri gösterilebilir.

Bu tayinlerin bu şekilde yapılmasının diğer bir özelliği de kendilerinin görevlerinden uzaklaştırılması kararının Danıştayca durdurulmuş olmasına rağmen yüksek mahkeme kararına uyulmamasındandır. Hükümetin Danıştay kararlarını uygulamama şeklindeki Anayasaya ve kanuna aykırı tutumu emniyet camiasına da intikal ettirilmiştir. Bunun da bu toplumun içinde bulunduğu huzursuzluğu artırıcı, kendilerini tarafsızlıktan belli bir eğilime yöneltici bir faktör olduğu muhakkaktır.

ÖRNEKLER

Zabıta mensuplarının Ülkü Ocakları lehinde hareketlerinin iki belirgin örneği Cumhuriyet Senatosunda yapılan gündem dışı konuşmalarla dile getirilmiştir.

Bunlardan birincisini sayın Kangal anlatmıştır.

«Bu sene 6 Haziranda saat 24.00'te Sivas'ta partiden çıktık. Yolda arkadaşlarla giderken Sivas Ülkü Derneği mensuplarının saldırısına uğradık, tabancalar kullanıldı. Bu sırada polisler geldi. İl Başkanımız polise hitaben «İşte suçlu kaçıyor, tabanca elinde, yakala» demiş, polis İl Başkanımıza aynen «Peşinde gideyim de beni mi vursun?» demiştir. Bunun üzerine İl Başkanımızla polis arasında bir çekişme olmuştur. Hatta polis «Sen bana karşı geliyorsun, görevimi yapmama engel oluyorsun» diye İl Başkanımızı tartaklamağa çalışmıştır.»

İkinci örneği sayın Senatör Esatoğlu Zeytinburnu'ndan vermiştir.

«Zeytinburnu Emniyet Âmiri savcıya telefonla şöyle der: Ben bu adamı size serbest bırakırsınız diye göndermiştim, siz onu bu delillerle nasıl hakime yollarsınız, tevkif ettirirsiniz? Siz benim istikbalimle uğraşıyorsunuz, beni İstanbul'dan mı attıracaksınız?»

POLİSİN BU TUTUMU YENİ DEĞİL

Polisin bu görünümü yeni değildir. Daha 1969'larda öğrenci liderlerinden Bozkurt Nuhoğlu şöyle diyordu:

«Öğrencinin emniyet kuvvetlerine güveni yoktur. Kanuni bir gösteri de bile karşı tarafın müdahalesine karşı polisin kendisini savunacağına inanmamaktadır. Karşı tarafın silahlandığı ve bu silahlı gruptan gelecek saldırılara karşı polisin devrimci öğrencileri savunmayacağı gerçeği ortaya çıkmıştır. Karşı grupların silahlı olduğu herkesce bilindiği halde bunlardan hiçbirinin yakalanmaması polisin taraf olduğunun açık bir delilidir.»

30.9.1969'da Türk Hukuk Kurumu yayınladığı bildiride Taylan Özgür'ün ölümünden polisin sorumlu olduğunu belirttikten sonra şöyle devam ediyordu:

«Taylan Özgür'e ateş eden polisin silah kullanmaktaki maksadının onu yakalamak olmadığı, kendisinin yaralıya el koymamasından anlaşılmaktadır. Ateş eden şayet sivil biri ise bu takdirde yüzlerce polis bir cinayete şahit olmakta ve katil rahatlıkla olay yerinden uzaklaşıp kendisine kimse karışmamaktadır. Polisin katili kendi arasında saklaması veya cinayete müdahale etmeyerek suçluyu yakalamaması, her iki halde de polisin suça katılması şeklinde yorumlanmaya elverişlidir.»

Ankara Üniversitesi, gençlik olaylarıyla ilgili olarak 3.4.1970'de hazırladığı bir raporda: Hükümeti ve güvenlik kuvvetlerini suçlamakta, tarafsız olması gereken güvenlik kuvvetlerinin zıt görüşlere sahip öğrenci toplulukları ve örgütleri arasında tercih yapmak ve taraf tutmak biçimdeki uygulamasının derhal terk edilmesi istenmektedir.

Genel olarak poliste işkence yapıldığı, gözaltına alınanların ya da sanıkların çeşitli müessir fiillerle itirafa zorlandıkları, sonra da bunların delil sayılarak haklarında dava açılmak üzere savcılıklara sevk edildikleri iddiaları yaygındır. Şüphe yok ki, bu iddiaların tevsiki ve sabutları halinde failleri için Türk Ceza kanununa göre takibat yapılması, savcılara ait bulunmaktadır. Bunlar hakkında bilgi almak çok uzun araştırmayı gerektireceğinden Komisyonumuz bunu görevi dışında mütalaa ederek, sırf olayların şiddetlenme nedeni yerinde üzerine eğilmiş ve münferit bir işkence olayını somut deliliyle Yüce Senatonun bilgisine sunmakla yetinmiştir.

Komisyonumuza tevdi edilen bir dosyada karakola celbedilen bir kişiye işkence edildiği, sonra da arkadaşını göstermesi için polis gözetiminde diğer bir yere götürülürken kendisini süratle gelmekte olan bir kamyonun önüne iterek ezdirildiği ve ölümün bu sebepten olduğu hakkında tutanak ve otopsi raporu düzenlendiği iddia edilmiştir.

Dosya üzerinde inceleme yapan adli tıp meclisi başkanlığının 28.2.1977 tarihli ve esas 5308, karar 4965-3063 sayılı rapor da şöyledir:

«Netice: 15.8.1976 günü...... şüphesiyle karakola davet edilen, ifadesi alındıktan sonra suç arkadaşını bulmak üzere polis nezaretinde giderken karşıdan gelen kamyonun önüne balıklama attığı ve kamyonun çarpması neticesi yaralandığı, babasının dilekçesinde .... zanlı olarak karakola götürülüp istihzap sırasında işkence edildiği, bilahara yoldan geçen bir kamyonun önüne itilerek ölümüne sebep olduğu iddia edilen 18 yaşlarında ....'ya ait ölüm muayene zaptında haricen ve otopsi sonucu tespit ve tarif edilen belirtilere göre, umumi beden tabidir ve bu arada kafa dağılması, kafatası kırığı ve beyin kanamasından öldüğü, kafa veya umumi beden .... ve sol bacaktaki kırığın heyeti umumiyesi, fiili müessirle husule gelmiş olabileceği gibi, ölümü mucip olan kafa kırılması ve beyin kanamasıyla sağ bacaktaki kırığın trafik kazası sonucu vasıta sademesiyle de ikanın mümkün olduğu, hem de bunlar dışında bilhassa uzunluk arz eden şerit halindeki paralellik, boyun, sırt, kol, ilye ve ayaklarla, ayak bileklerindeki ekimozların, tırnakların çekilmiş olması, **iddia edilen kazadan evvel cop, sopa gibi aletlerle fiili müessire maruz kaldığının belirtileri olacağı mütalaasına varıldı.»**

Bu rapor poliste, yukarıda belirtildiği gibi, kişilerin işkenceye tabii tutulduklarının somut delilidir.

Anayasa, işkence ve eziyeti yasaklamış, kişilerin düşünce ve inançlarını açıklamaya zorlanamayacağı ilkesini koymuştur. Ancak bu ilkelerin uygulamada bir teminata kavuşturulduğu söylenemez. Bu itibarla hem kişilerin bu kabil işleme tabii tutulmamalarını, hem de muhtemel hayali iddialar karşısında zabıtanın rencide edilmesini önlemek yönünden yakalanan şahsın zabıtada göz altında bulunduğu sürece belirli fasılalarla seçeceği bir doktora muayene ettirilmesini istemesi hakkının ve ilgililerce bu istemin kabulu zorunluluğunu sağlayacak bir kanunu yürürlüğe koymak lâzımdır.

YARIN: SONUÇ

«tırmık»

AYDIN ENGİN

Yolunu şaşıran yumruklar

Sözcüleri o genç adamdı anlaşılan. Odaya dolmuş sekiz-on kişiydiler. Heyecandan cümlelerin sonunu getiremiyorlar, hepsi birlikte konuşuyorlar, yazı işlerinden arkadaşların, "acep kavga filan mı var?" diye bizim odanın kapısını aralamalarına yol açıyorlardı. En öfkelileri de sözcü durumundaki genç adam:

-Olur mu be abi, diyordu. bu kadarı da olur mu be abi? Yaz bak... Anam avradım olsun yaz bunları abi. Helal süt emdiysen yaz. Yaz ki ta Ankara'larda duyulsun. Duyulsun da Halk Partisinin tabanı örgütüne sahiptir, örgütünü haram süt emmişlere bırakmaz, onlara at oynattırmaz diyebilirsin. Yaz abi, helal süt emmiş sen yaz.

Validemiz fukaranın sütüne haram filan karışmadığını biliriz. Üstelik yazmasak, bu defa da onun bize emzirdiği sütleri haram edeceğini de iyi biliriz. O yüzden yazacağız....ama bu defa da çevremizdeki eş dost başlayacak konuşmaya:

-Yahu arkadaş senin bu yaptığın iş mi yani? MC azgınca tırmanırken, 2. MC'yi dizginleyecek, devirecek demokrasi yumruğu için yerel seçimler yeni bir şans iken, CHP'ye bu kadar vurmak doğru mu? diyecekler.

Örsan Öymen arkadaşımız, önceki gün yakınıyordu, doğru bilip yazdıklarından dolayı yediği küfürleri anlatıyor, acı acı gülüyordu.

Sormak gerekir, masamızı yumruklayarak konuşan, "yaz abi" diye feryat eden genç adamın öfkesi CHP'ye midir ? "Örgütümüzü haram süt emmişlere bırakmayacağız abi. Yaz ki Ankara'larda duyulsun" derken o da CHP'yi yıpratmak ve 2. MC'nin ekmeğine tereyağ sürmek gayretinde midir?

Dahası ve en önemlisi 2. MC'nin azgın tırmanışına "dur" diyecek ses hangi CHP'den gelecektir? Şeytanın bile şapkasını çıkarıp selama duracağı delege dümenlerini çevirenler mi geriletecek MC'yi ?

Güldürmeyin Allahaşkına. CHP-AP koalisyonu tezgahlanırken, önce böyle bir koalisyonu elinin tersiyle itip, demokrasinin gürbüzce gelişip serpilmesine köstek olmayacak tekellerin tekerine çomak sokmaya yönelebilecek bir CHP'yi bu "hokus-pokus" hünerbazları mı temsil edecek yani ?

Vay geldi o zaman CHP'nin başına.

Alın size bir telefon konuşması

-Alo çimsun ?

Adımızı söyleyip cevapladık. Israr ediyor:

-Çimsun ?

Gene söyledik adımızı. Ama o gene kavramadı.

-Çimsun be çimsun ?

Fesuphanallah. Gene söyledik adımızı. Anladı nihayet ve öttü:

-Uy senin anani, avraduni, soyuni, sopuni, sülelini...

Sonra kapattı telefonu harifçioğlu. Gazetede yeni bir çalışma günü başladı böylece.

Az sonra da yazının başında sözünü ettiğimiz gençler girdi odaya. Delikanlı masanın üstünü yumruklayarak bağırıyor:

-Yaz abi, yaz gözünü seveyim yaz. Yaz ki Ankara'larda duyulsun. Duyulsun da, CHP'nin tabanı, örgütü haramzadelere bırakmayacak bilinsin...

Sonra önümüze bir delege listesi atıyorlar. Yasalara uygun mu ? Bilemeyiz. Tüzüğe uygun mu? Bilemeyiz. Genç adam sürdürüyor:

-Bak abi, bir mahalleden 24 delege var. Sekiz tanesi aynı soyadını taşıyor ve aynı adreste oturuyor. Yani CHP'nin "......" mahalledeki 24 oyluk önseçmen toplamının üçte birini bir aile reisi kontrol ediyor.

Al sana örgüt içi demokrasinin işleyişi...

Genç adam üsteliyor :

-Al abi. Benim hurda Skoda'yı vereyim altına. Bak şu sayfadaki delegelerin adreslerini hele bir dolaş. Bak bakalım var mı böyle bir adres. Bak bakalım bu adreste, bu adı yazılanlar oturuyor mu?

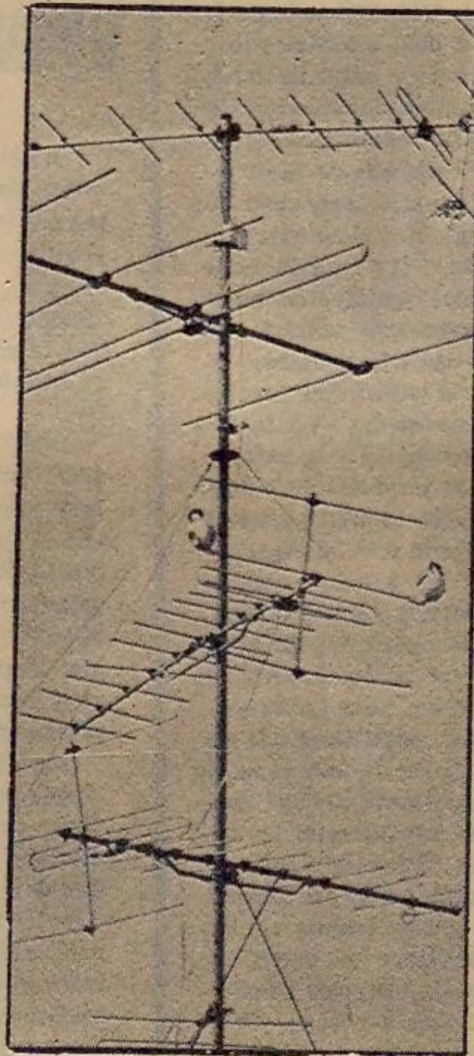
Bir başkası söze giriyor:

-Şu adres var ya abi, şu adres ? Hani beş kişi oturuyor:...

-Evet. Var.

-Nah var abi. Bu kundura tamircisinin dükkanının adresi. Dükkana tamirciden sonra bir müşteri daha girerse, müşterinin kıçı açıkta kalıyor. Bu adreste beş kişi abi...

-Yaz abi yaz. Ankara'da duysunlar, halk partililer, örgütlerine sahip çıkıyor desinler. Güvensinler.

Böyle TV Sanayiinin anteni çaydanlıktan olur !

Becerebildiğimizce yatıştırıp ve yazacağımıza dair yemin kasem edip gönderiyoruz delikanlıları.

-Zırrrrrr, telefon.

-Efendim ?

-Antalya arıyor efendim ?

-Bağlayın.

Antalya'da telefonun ucunda bir eski dostun sesi. Anlatıyor. O anlattıkça bizim rakamların büyüklüğünden aklımız tavana vuruyor.

Az para mı ? 15 milyon lira. Bu Antalya Belediye Başkanı Selahattin Tonguç'da akıl olsa, bilmem kaç dönüm araziyi, belediye sınırları içine alıverip şu 15 milyonu cebine indirmez miydi ? Yok, adamda akıl fikir yok ki, itmiş 15 milyonluk rüşveti elinin tersiyle :

-Ben, demiş, beni seçen ak oyların karşısına yeniden görev istemek için çıkarken alnım ak çıkarım arkadaş. Sen yanlış kapı çaldın. Defol...

Şimdi görsün bakalım gününü Selahattin Tonguç, o 15 milyon, rakibesinin seçilmesi için kullanılsın da görsün gününü...

Kağıt doldu, değiştirdik ikinci kağıt da doldu. Masanın üstündeki yakınları, mektupları tek tek ele alsak daha çoook kağıtlar dolacak. Yazı işleri ise yazı uzadıkça somurtacak, "yer yok" diye sızlanacak.

Oysa kulaklarımızda masamızın üstüne inen yumruklar ve genç adamın sesi var.

-Yaz abi, yaz. CHP'liler örgütlerine sahip çıkıyor, bir avuç haram süt emmişe bırakmıyor örgütlerini diye yaz. Yaz ki Ankaralardan duyulsun... diyen sesi ve masamızın üstüne inen yumrukları. Yumrukları yolunu şaşırdı beş belli. Bizim masanın üstüne ineceğine, tutup da....

KÖY VE KOOPERATİF

Üreticinin bitmeyen derdi: TRAKTÖR

Traktör, tarımda pazar ekonomisine geçiş ve belli bir makineleşmeyle birlikte ülkemize girdiğinden bu yana, köylünün başlıca dertlerinden biri oldu. 1949'lerde Marshall yardımıyla giren traktörlerin 1954'lerde yedek parça eksikliği yüzünden hurdaya çıkmasıyla başlayan traktör sorunu, günümüzde traktör yokluğu traktör karaborsası ve yanına yaklaşılmaz traktör fiyatlarıyla sürüyor....

KÖY-KOOP'un 15 günlük yayını kırsal GELİŞİM Dergisinde Traktör sorunu ile ilgili yazısında Dr. Ömer FETULLAHOĞLU özetle şunları diyor:

Bugün köylümüzün yaklaşık olarak 600 bin traktöre ihtiyacı vardır ve bu traktör açığının da güdülen bu kısır politika ile çözüme ulaşma olanağı hemen hiç yoktur.

Uzmanlar traktör sorununun temel nedenlerini şu şekilde sıralıyorlar:

1. Ulusal bir traktör sanayinin kurulmaması.

2. Özellikle ithal traktörlerinin gereğinden büyük güçte olmaları, bu yüzden de traktörlerde bulunan gücün atıl olarak kalması.

3. Çok çeşitli tip ve markadaki traktörlerin ithal edilmesi ve bunun neticesi olarak da tamir, bakım ve ihtiyaç yedek parça olanaklarının bulundurulmaması.

4. Traktörlerin çoğu kez tarımsal üretimin dışında kullanılması; aynı zamanda traktöre karşı isteğin fazla olması nedeniyle, alım satımcılarda binlerce traktörün üretime girmeden bulundurulması.

Traktör açığının çok fazla olduğu ülkemizde, köylülerin traktöre karşı istekleri hızla artmakta. Bu durumda alım satımdaki aracı kârları yükseliyor. Alım satımdaki bu tatlı kârlar karşısında ve birçok başka nedenle ulusal bir traktör sanayisine yönelmek mümkün olamıyor. Ara sıra ülke koşullarına uygun ulusal bir traktör sanayii kurma isteminde bulunan kurum ve kuruluşlar da, özellikle traktör ithalatçıları ve işbirlikçi çevreler tarafından önlerine bürokratik engeller çıkarılarak engelleniyor. Büyük gürültülerle kurulan traktör montaj üniteleri ise, hiç bir zaman yerli üretimlerini istenilen büyüklüğe kavuşturmamışlar ya da kavuşturmak isteyenler dış tekellerin model degişikligi oyunu ile bu isteklerini gerçekleştirememişlerdir.

DAHA ORTADA YOKKEN SATILAN TRAKTÖRLER

Traktör ithalatçıları, traktörlerin Türkiye genel dağıtıcıları ve traktörlerin yetkili satıcıları çoğu kez traktör ortada yokken, ithal edilmeden, üretimi yapılmadık traktörleri köylülere satma olanağını kolaylıkla bulmaktadırlar. Hem de traktörleri vermeden aylarca önce köylülerden milyonlarca lira tutarında para toplamaktalar ve faizi olmayan, bulma zorunluğu ve rizikosu olmayan bu milyonlar, başka yatırımlar içinde bir kaynak olarak rahatlıkla kullanılmaktadır. İşte bu kadar kârlı bir alış-veriş içerisinde olan traktör satıcıları, traktör sanayiine dönük bir yatırımı gereksiz bulmaktadırlar. Diğer taraftan ithal kolaylıkları ve gümrük vergisinin % 1 oluşunda ulusal traktör sanayisinin kurulmasını büyük ölçüde engellemektedir.

80 BİNE KADAR KARABORSA KÂR

Traktörlerin büyük bir bölümünün karaborsa satışının yapıldığı ülkemizde traktör başına ortalama karaborsa kârı traktör model, marka durumuna göre 30-80 bin lira arasında degişmektedir. Senede 80 bin traktörün yaklaşık 50 bin tanesinin karaborsa olarak işlem gördüğü söylenirse fazla abartılmamış olur. 50 bin traktörün karaborsa kârı 2,5 milyar lira tutmaktadır. Buna normal olarak yasaların tanıdığı kârı da eklersek, bu miktar 5 milyar lira dolayında olmaktadır. Türkiye'nin gelecek içerisinde traktör açığının kapandığını düşünürsek 5-10 tane traktör ithalatçısının ya da satıcısının toplam kârları 30 milyar dolaylarında olacaktır.

Teknik verilere dayanarak yapılan hesaplamalarda, senelik 70-80 bin traktörü yerli olarak (motor ve aktarma organları dahil) yapabilecek büyüklükteki bir fabrikanın 2 milyara çıkabileceği kabul edilmektedir. Bu rakam da traktör satıcılığındaki kârın ne kadar yüksek oldugunu ortaya koymaktadır.

ATIL KALAN TRAKTÖRLER

Türkiye'de şimdiye kadar ithal edilen ya da montaj ünitelerinde yapılan traktörler genellikle büyük güçlü traktörlerdir. Yapılan bir araştırma neticesi Türkiye'deki traktörlerin ortalama büyüklükleri Avrupa ortalamasından daha büyük bulunmuştur. Bu durumu şöyle açıklayabiliriz. İşletmelere gereğinden daha büyük güçlü traktörlerin girmesi neticesi, örneğin bir su pompası için 10 BG'ne ihtiyaç duyulurken 70 BG'lük bir traktör bu işte çalıştırılmaktadır. Bu durumda da 60 BG gereksiz verde atıl olarak kalmaktadır. Diğer taraftan Türkiye tarımında genellikle cüce işletmeler, yani küçük topraklı işletmeler, mevcut işletmelerin % 80'inden daha fazladır. Böyle olunca da işletmelerin ellerinde bulunan traktörler gerektiği kadar çalıştırılamamakta ve bu yüzden de traktörler normal sürelerince, (ortalama yıl içerisinde 1200 saat) çalışma olanakları bulamamaktadırlar. Bu durumda bir taraftan bazı işletmelerde traktörler yatarken, diğer bazı işletmelerde, traktör ihtiyacı içerisinde bulunmasını beraberinde getirmektedir. Traktör büyüklüklerin işletme durumları gözönüne alınarak seçilmesi ve küçük ve orta tip traktör yapımı ya da ithaline gidilmesi sorunun çözümü için büyük yararlar sağlıyacaktır.

YÜZE YAKIN AYRI MARKA

Traktöre karşı olan yüksek istek nedeniyle ve güdülen yanlış politika neticesi ülkemizde yüze yakın marka traktör girmiştir. Traktör markalarının çok çeşitli oluşu nedeniyle, bu traktörlerin tamir, bakım ve yedek parça olanakları hiç bir zaman yeterli ölçüde saglanamamıştır. Bu da çoğu traktörlerin zamanından önce üretimden çıkmasına ve traktör açığımızın çoğalmasına neden olmuştur. Çeşitli marka ve modelde traktörlerin bulunması, traktör yan sanayiinde gelişmesini büyük ölçüde engellemiştir. Devlet işletmelerinde ve büyük çiftliklerde tamir, bakım ve yedek parça yokluğundan traktör mezarlıkları meydana gelmiştir.

TARIM DIŞI KALAN TRAKTÖRLER

Ülkemizde sayıları hiç de azımsanmıyacak miktarda traktör tarımsal üretiminin dışında nakliye işlerinde kullanılmaktadır. Son yıllarda kum - çakıl taşımacılığında binlerce traktör kullanılmaya başlanmıştır. Traktörün karaborsaya düşmesi neticesi alım satımcılarda yüzlerce traktör bulunmaktadır. Gerek alım satımcılarda bulunan ve gerekse tarımsal üretim dışı kullanılan traktör sayı bakımından büyük bir miktar tutmakta ve bu da traktör açığını beraberinde getirmektedir.

SONUÇ OLARAK

Traktör sorunumuzun çözümü gerçek ulusal bir traktör sanayiinin kuruluşu ile olanak bulabilecektir.

Traktör açığını kapamak için alınmış bir önlem olarak, gümrük vergisinin % 1 olması sorunu çözmediği gibi bir taraftan ulusal traktör sanayiinin kurulmasını önlemekte, diğer taraftan ise çok çeşitli tip ve marka traktörler ithal edildiği için sorun daha da bir çıkmaza sürüklenmektedir. Ulusal traktör sanayi kurulana dek, ithal edilecek traktörlerin seçimi tamir, bakım ve yedek parça durumlarıyla birlikte ülke koşullarına uygunluğu aranmalı bu işlem teknik olarak yetkililerce yapılmalıdır. Büyük güçlü traktörlerin yurda girmesi kesin olarak önlenmelidir.

Traktör açığımız kapanıncaya kadar traktörlerin tarımsal üretim dışında kullanılması olanaklar içerisinde önlenmeli, alım satımcılarda traktör yığılmasının önlenmesi için traktör ithali, dağıtımı ve üretimi devlet tarafından veya köy kooperatifleri tarafından yapılmalıdır. Bu önlemler alındığında traktör sorunumuz kısa bir sürede çözüme ulaşabilir.

edim Aka

...ideoloji,,
... uygarlığı

...n 54. yılı da kutlandı.
... Batı Uygarlığına ka-
...3'ten beri ülkenin yöne-
...rlar hep bu aynı hedefi
...Batı Uygarlığına eriş mek.
...eniyor. Radyo, televizyon,
...a kitleler Çağdaş Batı Uy-
...r.
... yandan da "kökü dışırda ide-
...rekli propaganda sürdürülüyor.
...oloji" nedir? "Kökü dışarda ide-
...cı, bölücü ideolojiymiş. Büyükdev
...ın sözlerinden bu çıkıyor. "Kökü
...ji" ile işçi sınıfının ideolojisi kas-

...rdır "İmtiyazsız, sınıfsız, kaynaşmış bir
...' türküleriyle bezenen milliyetçi burjuva
...gandasının önde gelen iki unsuru işte bunlar.
...-"Kökü dışarda ideolojilere" hayır.
2-Çağdaş Batı Uygarlığına evet.

İşte bu saçmalık, bu tutarsızlık, uyanamamış beyinlere ısrarla yerleştirilmeye çalışılıyor. Evet, yukardaki propagandanın kendi içindebile tutarlılığı yok. Biraz derinine inince foyası meydana çıkıveriyor.

Şöyle ki:

Özellikle işçi sınıfımızın, emekçi kitlelerin, köylü yığınların özverili savaşımlarıyla başarıya ulaşan ulusal bağımsızlık savaşındansonra Cumhuriyet kuruldu. Aynı yıl İzmir'de bir İktisat Kongresi toplandı. Niçin? Yeni Türkiye'nin izleyeceği ekonomi politikasının belirlenmesi için. İzmir İktisat kongresinde hangi kalkınma yolu benimsendi? Çağdaş Batı Uygarlığına ulaşmak için kapitalist kalkınma yolu. Türkiye halâ bu yolda.

Peki, Çağdaş Batı Uygarlığının kökü nerede? İçerde mi, dışarda mı? Hem içerde, hem dışardadır. Çağdaş Batı Uygarlığının esas adı Kapitalizmden başka bir şey değildir. Kapitalizm bir üretim biçimidir. Üretim araçlarının özel mülkiyetine dayanır. İnsanın insan tarafından sömürüsü üstünde yükselir. Kapitalist düzenin resmi ideolojisi burjuva ideolojisidir. Burjuva ideolojisinin temelinde de özel mülkiyetin kutsallığı, dokunulmazlığı fikri yatar. Türkiye'deki burjuvazinin savunduğu ideoloji de bundan ayrı değildir.

Demek ki kapitalizmin özü Türkiye'de, Amerika'da, Fransa'da, Federal Almanya'da birdir. Tüm kapitalist ülkelerde aynıdır. Bu söylediğimiz, burjuva ideolojisi için de geçerlidir. Kapitalist sistem içinde yer alan bir ülke için, Kapitalizm ve burjuva ideolojisinin kökü, içerde midir, dışarda mıdır sorusu saçma bir sorudur. Çünkü [illegible] de, onun üstyapısı olan ideolojiyi de sınıf gerçeği belirler. Sınıf gerçeğinin özü ise bir ülkeden diğerine değişen bir şey değil, bilimsel, evrensel bir gerçektir. Çağdaş Batı Uygarlığının olduğu kadar, Türkiye ekonomisinin de, temelinde kapitalist sömürü vardır. Bu çeşit toplumların tümünün toplumsal, ekonomik, siyasal, kültürel yapısına uzlaşmaz sınıfların varlığı damgasını vurmuştur.

Sömürücü sermaye güçleri işte bu bilimsel gerçekleri, Milliyetçilik perdesi arkasına gizlemeye çalışırlar. Böylece varolan düzeni ulusal, yasal, düzeni değiştirmek isteyen devrimci düşünceleri de "kökü dışarda", yasa-dışı ilan etmeye kalkışırlar.

Ve sömürüye son vermek, toplumsal ilerlemeyi gerçekleştirme savaşımının öncü gücü olan işçi sınıfının ideolojisinin yaygınlaşmasını engellemek için çaba harcarlar. Şunu hemen belirtmek gerekir ki, işçi sınıfı ideolojisinin kökü içerde mi, dışarda mı sorusu da tutarlı bir soru değildir. Onun ideolojisi de sınıf gerçeğinden kaynaklanır. İşçi sınıfının ideolojisi tüm dünyada birdir. İşçilerin, sömürüsüz sosyalist toplumu kurma savaşımı, her kapitalist ülkede öz olarak aynıdır. Zaten bu nedenledir ki uluslararası işçi sınıfı hareketi bir bütündür ve uluslararası dayanışma vardır.

Kısacası günümüz dünyasında iki sistem, iki ideoloji çarpışmaktadır. Kapitalist sistem ile Sosyalist sistem, Burjuva İdeolojisi ile İşçi Sınıfı İdeolojisi.

Önemli fark şuradadır: burjuva ideolojisi, kapitalizmin uluslararası niteliğini, emperyalizmi saklıyor. Kapitalist sistemde yer alan ülkelerin burjuvaları, milliyetçilik şiarıyla ilericilere saldırıp, ulusal çıkarları ayaklar altına alıyorlar. Çünkü kişisel ve sınıfsal çıkarları her şeye üstündür. Buna karşılık, işçi sınıfı ideolojisi uluslararası niteliğini asla saklamıyor. Tüm ülkelerin işçilerinin kardeş olduğunu savunuyor. Ulusal çıkarlara sahip çıkıyor. Evrensel sosyalizmi, ulusal özelliklerle kaynaştırıyor.

İşçi sınıfı ideolojisine karşı "kökü dışarda" şeklindeki sözümona suçlama artık etkinliğini yitiriyor. Çünkü kökü hem içerde hem de dışarda olan sermayenin karşısında, uluslararası işçi sınıfıyla dayanışma halinde Türkiye işçi sınıfının savaşımı durmadan gelişiyor. Burjuvazinin iki yüzlü propagandaları, bilimsel gerçeklik duvarına çarpıyor.

İzmir Belediye Başkanı İhsan Alyanak'la bir söyleşi

POLİTİKA

Dört yıllık icraatınızın büyük bölümünü MC iktidarlarında sürdürdünüz. Ne gibi güçlüklerle karşılaştınız?

ALYANAK

Dört yıllık dönemimizin büyük kısmı MC iktidarlarına rastlar. MC hükümetleri, halkçı tüm belediyelere olduğu gibi, ekonomik ambargoyu etkin şekilde belediyemize de uyguladı. İzmir halkını cezalandırma niteliği taşıyan bu ambargo uygulanırken kendi olanaklarımızla hizmet üretmemiz de yer yer engellendi.

1973 yerel seçimlerinden çıktıktan sonra pek çok tesisi yarım devraldık. Bunların tamamlanması için ilk dönemlerde yani CHP - MSP koalisyon hükümetinden ve Irmak hükümetinden ilgi gördük. Bazı tesislerimizi kısa zamanda tamamlayarak hizmete soktuk. Ancak bundan sonra gelen cephe hükümetleri yarım kalmış işlerimizin tamamlanması için gerekli fonlardan bize para göndermediler yardımcı olmadılar. Karayolları İzmir için büyük önem taşıyan çevre yollarının ihalesini yapmazken İller Bankası geçmiş dönemlerin ve yılların borçlarını dönemimizde tahsil etme yoluna girdi. Hisselerimizi de bu yüzden bize vermedi. Daha önceki dönemde alınmış temizlik araçlarının gümrük borçları nedeniyle MC'nin gümrük yönetimi belediyemize icralar yağdırdı. Balık hali projemize yardımcı olunmadı. Üst geçitler ve kavşak düzenlemesi için trafik fonundan yardım görmedik. Temel gıda maddelerini halka ucuza intikal ettirmek için düzenleme satışları uygulamasına girmek istedik, engellerle karşılaştık. Et Balık Kurumu, mezbahada yer verilmesine, satış yerleri tahsis edilmesine rağmen İzmir piyasasına girmedi. Bu arada 10 bin metre karelik alanı kombina kurması için kuruma vereceğimizi bildirdik, bir yanıt alamadık. Artan nakliye ücretleri nedeniyle halkın ayağında kömür dağıtmak istedik. Örgüt kurduk. MC Hükümeti belediyemize kömür tahsis etmedi. Devlet Demiryolları yönetiminden bazı yerlerin istimlaki konusunda anlayış görmedik, zorluklarla karşılaştık. Basmane Garı'nın şehir dışına çıkarılması projemiz engellendi.

Yanan Vilâyet Konağı yerine park oluşturduk. Park halkımızın beğenisini kazandı. Demokratik kuruluşlar Vilâyet Konağı yerinin park halinde kalması için kampanya açtılar. Bu kampanyaya Belediye olarak biz de katıldık. Ne var ki, güzelim parkın etrafı tahta perde ile çevrilerek inşaata başlandı. Böylece Konak Alanını, Roma'daki San - Remo alanı kimliğine büründürme projemiz baltalanmış oldu.

İzmir çevresinden pis su taşıyan dereler akmaktadır. İş başına gelişimizden hemen sonra konunun üzerine gittik. İzmir'liler için hayati önem taşıyan sorunun çözümünü sağlayacak projeler hazırladık. Konuyu Bütçe Karma Komisyonu'na getirdik. Derelerin üstünün kapanması için bütçeye 90 milyon ödenek kondu. Bu yasa aradan iki yıla yakın bir süre geçmesine rağmen yerine getirilmedi. MC Hükümeti, sağlık yönünden, büyük sorunun çözümünü bu şekilde engelledi.

İzmir 1975 yılı kışında büyük sel felâketine uğradı. 1976 bütçesinden İmar ve İskân Bakanlığı kanalı ile 50 milyon lira ayrıldı. Bu para ile tahrip olan kanalizasyon şebekemizi tamir edecektik. Bu ödenek de verilmedi. Böylece bir felâketin yarası sarılmadı.

MC dönemlerinin ekonomik ve politik baskılarını en şiddetli şekilde hissettik. Yukarıda sıraladığımız örnekleri çoğaltmamız da mümkündür.

POLİTİKA

Halkçı bir Belediye Başkanı olarak kent halkına hizmet götürürken, Belediye ile çalışanların mesleki ve demokratik kitle örgütleri arasındaki ilişkiler ve dayanışma ne olmalıdır?

ALYANAK

Mesleki kuruluşların ve demokratik kitle örgütlerinin yönetime etkin şekilde katılmaları prensibini aynen benimsiyorum. Demokratik kitle örgütleri yönetimde hem söz sahibi olmalı ve hem de denetim görevini etkin bir şekilde yapmalıdır. Bu anlayıştan hareketle işbaşına geldiğimizden hemen sonra, mesleki kuruluşlarla diyalog kurma yolları aradık ve bulduk. Diyaloglar şehir sorunları ile ilgili konularda ortak karar alma eylemi doğurdu. Bunu dört yıl süreyle etkin şekilde uyguladık. Önümüzdeki dönemde bu konudaki işbirliğinin daha da yaygınlaştırılmasından yanayım.

POLİTİKA

Belediyenizde çalışan işçiler DİSK'e bağlı Genel-İş Sendikasında örgütlüdür. Memurlar ise demokratik ve sendikal haklar için GENEL - DER'de örgütleniyor. Bu konuda ne düşünüyorsunuz?

ALYANAK

Belediyemiz ve işletmelerimizde çalışan işçiler Genel - İş Sendikasında tam bir dayanışma, sevgi ve saygı birliği içindedir. İşçilerimiz dayanışma içinde belediyemizle yapılan toplu sözleşmeler sonucu önemli haklar almışlar ve sosyal güvenceye kavuşmuşlardır. 1973 yerel seçimlerinden sonra günlük ortalama işçi ücretleri 36 lira 25 kuruş idi. Bugün bu rakam 265 lira ile ifadesini bulmaktadır. Buna çeşitli sosyal yardımları da eklemek gerekir. Memurlarımız ise 7 katsayıdan 12 katsayıya ulaşmıştır. İşçilerimiz örgütleri öncülüğünde bir takım haklara kavuşurken, memurumuzun da aynı kavga içinde olması en büyük dileğimdir. Bunun için bir dayanışma örgütü olarak kabul ettiğim GENEL - DER çatısı altında memurlarımızın toplanmasını önemli sorunlarının çözümü yolunda etkin adım olarak görüyorum. Bugün işçilerimiz sendikaları kanalı ile belediye işletmelerinde yönetime katılmaktadır. Aynı şekilde memurumuzun da örgütleri kanalı ile yönetime katılmalarından çok olumlu sonuçlar alacağımıza inanıyorum.

Bu arada şunu belirtmek isterim ki; Biz belediye olarak işçi - memur ayırımına karşıyız. Bunu, yapay ayırımı kabul etmiyoruz. Tüm emeği ile geçinenleri belediyemiz işçi olarak değerlendirmek ister.

"Mesleki kuruluşların ve demokratik kitle örgütlerinin yönetime etkın şekilde katılmaları prensibini aynen benimsiyorum,,

POLİTİKA

Belediye hizmetlerinde önceliği, özellikle dar gelirli halk katmanlarının oturduğu semtlere veriyorsunuz. Bu konudaki yaklaşımınız nedir?

ALYANAK

Uzun yıllar bir CHP'li olarak Belediye Meclis'lerinde bulundum. Dönemimize kadar belediye hizmetlerinin gelişmiş semtlere yağdırılmasını, temel yatırımlar yerine gösterişli ve masraflı yatırımlar yapılmasını kınar, tepki gösterirdim. 1973 yerel seçimlerine girerken gelişmiş semtler ile gecekondu bölgeleri arasındaki ayrıcalıklı hizmet götürme uygulamasını kaldıracağımı, gecekondu bölgelerine ağırlık vereceğimi vaadetmiştim. Seçimimden sonra bunu aynen uyguladım. Gösterişli ve masraflı yatırımlar yerine alt yapı yatırımlarına öncelik verdim. Günün sorunlarını değil, 21 inci yüzyılın sorunlarını çözecek yatırımlara cesaretle girdim. Bunu yaparken, çevreden merkeze gelme politikası uyguladım. Çevre gecekondu yöreleridir, merkez ise gelişmiş bölgelerimizdir. Böylece hizmet üretiminde bu güne kadar ilgi görmemiş semtlerimiz öncelik kazanmış oldu.

POLİTİKA

İzmir kenti çevre sorunları hakkındaki görüşleriniz nelerdir?

ALYANAK

İzmir'in sorunları ve bunların çözümü konusu işbaşına gelmemizden sonra cesaretle ele aldığımız projelerle saptanmıştır. Su sorunu, acil su projesi uygulamasının tamamlanması ile kısmen çözümlenmiştir. Ana su projesi uygulaması sürmektedir. 1 milyar 70 milyon liralık bir yatırımla ana su projesi gerçekleşecektir. Bunun büyük bölümü tamamlanmıştır.

Çevre yolları sorunu ile yakından ilgileniyoruz. Sahil yolu doldurma çalışmalarımız hızla sürüyor. 1980 yılında sahilde 45 metrelik bir yolumuz oluşacaktır ki, bu İzmir'in önemli sorununu çözecektir. Sahil doldurma çalışmalarımızla birlikte kanalizasyon şebekemizi de düzenliyoruz. Körfez temizlenmesi ile birlikte yürüttüğümüz kanalizasyon konusunda, İzmir yakın geecekte altın devrini yaşayacaktır. Körfez temizlenmesi ve kanalizasyon konusundaki proje 7 milyar liraya Kasım 1967 tarihinde ihale edilmiştir.

Çevre sağlığı ve çevredeki pis su derelerinin kapatılması projemizi olanak bulur bulmaz gerçekleştireceğiz. Yeşil alan sahası dönemimizde 11 kat artırılmıştır. Yeşil alan, dinlenme yeri, çocuk bahçesi yapımı için çalışmalarımız hızla sürüyor. Yakın gelecekte İzmir'deki yeşil alan sahası 900 bin metrekareye çıkacaktır.

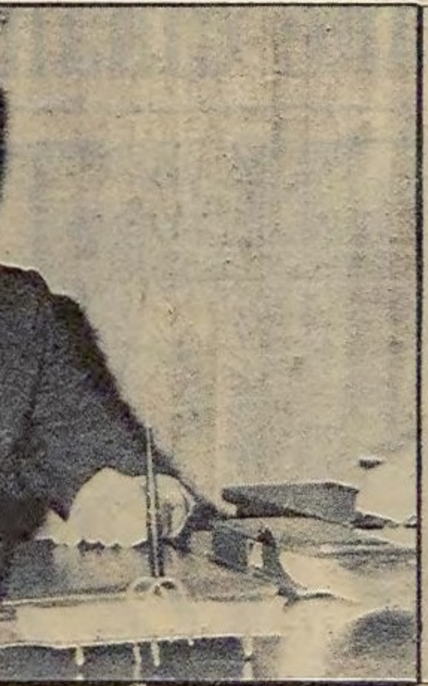
Özellikle dar gelirli yurttaşlarımızın yoğun olduğu yerlerde kreş gereksinmesini karşılayacağız. Sosyal merkezleri inşa ediyoruz. Esentepe ve Cumhuriyet mahallelerinde yeteri kadar daireyi kreş olarak tahsis edeceğiz.

Kitle taşımacılığına önem verdik. Günlük 120 bin kişi olan kapasiteyi 525 bine ulaştırdık. Yakında günde 800 bin kişi taşıyabilecek hale geleceğiz.

Otopark sorunu önemlidir. 47 bölgede katlı otopark yapımı için projelerimiz hazırdır.

Düzenleme satışları Belediyemizle halkımız arasındaki en etkin diyalog olarak görüyoruz. Bunu yaygınlaştıracağız. Temel gıda maddelerinde tüketici ile üretici arasındaki en kısa yolu bulma çabamız sürecek ve etkin uygulaması yapılacaktır.

POLİTİKA

Halkçı bir Belediye yönetimi nasıl olmalıdır. Sorunların tesbiti ve giderilmesi için halkı örgütlü bir şekilde yönetime katma yönünde ne düşünüyorsunuz.?

ALYANAK

Daha önceki bir sorunuzda sözünü ettiğim gibi, halkçı Belediye'de yönetim halkla birlikte ve halkın yanında olmalıdır. Halk yönetime ve denetime çağrılmalı ve ortak edilmelidir. Halkın katkısı olmadan bir hizmet üretmenin olanak dışı olduğuna inanıyorum. Bu nedenle demokratik kitle örgütleri ile işbirliğine önem veriyorum.

POLİTİKA

DİSK ile ilişkileriniz ne düzeyde?

ALYANAK

DİSK, örgütümüzün en etkin, en büyük işçi örgütüdür. DİSK, yalnız temsil ettiği işçi kesimini değil, tüm ulusa yön verebilecek bir etkinlikte olduğunu ortaya koyduğu eylemlerle kanıtlamıştır. DİSK ile ilişkilerimizi öncelikle bu açıdan değerlendiriyoruz. İkinci açı ise Belediyemiz'de çalışmakta olan emekçilerin DİSK'e bağlı Genel - İş'de olmalarıdır. Biz yöneticiler ve emekçiler olarak Belediyemiz içinde bir bütünüz. Bütünlüğü sağlamada bizim anlayışımız yanında DİSK'e bağlı Genel İş'in etkinliği büyüktür. Bundan sonra da aynı görüşten hareket ederek DİSK ile bütünlüğümüzü sürdürmeye özen göstereceğiz.

YORUM
Oya Baydar

Tercihler sınıfsaldır

Yerel seçimler öncesinde, bu defa, en fazla çalkantı geçiren siyasal parti CHP oldu. Yerel yönetimlere, özellikle büyük kent belediye başkanlıklarına aday olacak partililerin seçimi sorunu CHP'de bir süreden beri kaynayan çatışmayı adeta somutlaştırdı. Muhalefet ve merkezci kanat ayrımı, bu gelişmeler içinde daha bir belirginleşti, daha bir şekillendi. Öte yandan, yerel seçimler son derece önemli olmak ve dolaylı olarak bir hükümet değişimi sonucunu doğuracağı sezilmekle birlikte, 5 Haziran seçimleri gibi «iktidar belirleyi» olmadığından; ilerici, demokrat kanatlarda, solda, CHP'li olmadan CHP'yi destekleyen kesimlerde, bu defa «bağrına taş basıp susmak» ve eğer aday gösterilmişse «odunu bile seçmek» tavrından bir uzaklaşma, CHP'ye ve CHP'de olup bitenlere daha bir eleştirisel yaklaşma gözlendi.

Yarın, yerel seçimlerde aday olacak partililer, yani aday adayları seçiliyor. Mücadelenin, tüm partilerde, özellikle CHP'de ne oranda kızıştığı, her gün, yeni bir olayla ortaya çıkıyor. Özellikle büyük kentlerin Belediye Başkanlığı için mücadele çoktan yerel boyutları aşmış durumda.

Lâfı gevelemeden söylemekte, bu mücadelenin temelindeki gerçeği, «kötü olmayı göze alarak görmekte ve göstermekte yarar var: CHP içindeki adaylık mücadelesi özellikle büyük kentlerde, temeline inildi mi, sınıfsal mücadeleden başka birşey değil. Dikkat edelim; basında, demokratik baskı güçleri arasında, etkili çevrelerde, bugüne kadar susanlar da son günlerde tavırlarını aldılar. Desteklenen adaylar arasındaki farklılaşma ve kimin hangi adayları neden destekledikleri açıkça belli oldu. Vurguyla söylemek gerek: Yerel yönetim adayları, kendileri kabul etmeyecek olsa bile; böyle bir mücadele adayların kendi ideolojilerini aşsa bile, Türkiye'nin koşulları, Türkiye toplumsal ortamı, adayları belli sınıfsal konumlara getirdi ve belirli sınıfsal tercihlerin konusu yaptı. Başka türlü, örneğin bir «İsvan mı, Kotil mi» sorusunun cevabı yok. Sadece belediye sorunlarından, belediye hizmetlerindeki başarı ve başarısızlıklardan hareketle verilmez bu sorunun cevabı. Ve «efendim belediye demek hizmet demektir; ister sağcı ister solcu, ister işçi sınıfından yana ister işçi sınıfına düşman olsun, kim becerikliyse o belediye başkanı olur» gibi ilk bakışta pekalâ da doğru görünen gerekçelerin, Türkiye'de keskinleşen ve derinleşen sınıf çelişkileri karşısında bir geçerliliği kalmadı. Gerçek şu ki, yerel seçimlerde, en geniş kitleler —bazı özel durumlar bir yana— adaylara değil partilere, örneğin bir İsvan veya Kotil'e değil CHP'ye oy verecekler. Ancak ilerici, demokrat güçler, örgütlü emek güçleri, işçi sınıfı, toplumun etken ve öncü güçleri kendilerine en yakın buldukları adayı, yani sınıfsal tercihleri kendi karşılarında değil kendi yanlarında olan adayı destekleyecekler.

Özellikle İstanbul'da, Belediye seçimleri konusunda, tercihlerin ve mücadelenin sınıfsallığı çok açık görünüyor. Gazetemizin küçük anketine gelen cevaplar, bu gerçeği hemen ortaya çıkarıyor. Artık simgesel bir değer kazanmış olan «İsvan mı, Kotil mi» sorusu, iki kişi, iki CHP'li arasında bir tercih sorusu değildir; «kim daha namuslu» sorusu hiç değildir. Müteahhit kârları, sermaye grupları, sağ çizgi, tekellerle ittifak ile; gücü, imkânı oranında işçi sınıfının, emek güçlerinin, demokrasi güçlerinin yanında yer alma tercihidir.

Sorunları «iyi belediye başkanı», «Kötü belediye başkanı» soyutluğunda ortaya koymak, egemen güçlerin bizi düşürmek istedikleri tuzağa düşmektir. Sınıf mücadelesinin, Türkiye'de 1977 sonlarında vardığı derinlik ve keskinlikte, artık, siyasal tercihlerde böyle havada kavramların; böyle burjuva iyi niyetliliğine, yani özünde aldatmacaya dayanan kavramların yeri yoktur. Bakın burjuvazi kendi en büyük gazetelerinde, kendi kalemleriyle nasıl taraflı ve gözü kara. Sermayenin ünlü şanlı yazarları, adayların kimliklerini ve arkalarında neler olduğunu sizden benden çok daha iyi bildikleri halde, bakın İstanbul'da nasıl aldılar Kotil'den yana yerlerini. Ve yine bakın, sinema sanatçısından, yazarına, düşünürüne kadar işçi sınıfının yanında bildiğiniz ne kadar aydın, ne kadar demokrat varsa nasıl saf tuttu İsvan'dan yana. Neden? İsvan çok iyi bir belediye başkanı oldu da ondan mı? Hayır. Demokrat olduğu; tekellere karşı dar imkân ve sınırlar içinde olabildiğince mücadele verdiği; 1 Mayıs'larda işçi sınıfının yanında yerini aldığı; tekellerle bütünleşmeyi seçmediği için.

Ve bazı «Doğrucu Davut»lara ters gelse de, aslında günümüz Türkiye'sinde, bu düzen içinde ön plana çıkan ve çıkması gereken «iyi Belediye Başkanlığı»ndan çok sınıfsal konumdur. Sermaye bunu kendi açısından cesaretle ve ustalıkla yapıyor. «Tarafsızlık» aldatmacasına yani sermayenin oyununa kapılmak bize düşmez.

SEMİH BALCIOĞLU

1.MC

Semih Balcıoğlu'nun 150 karikatürüyle bir dönemin çizgiyle öyküsü

Bütün kitapçılarda

Genel Dağıtım :
TEKİN YAYINEVİ

İlham perisinden, tuvalet kâğıdına... / Bidstrup

1917-1977 (Fotoğraflarla) 27
EKİM DEVRİMİ

Moskova'da devrim hazırlıkları

Petrograd'daki hazırlıklara paralel olarak, tüm Rusya'da da devrim hazırlıkları sürüyordu. Moskova Bölgesi Komitesindeki toplantılarda da sık sık iktidar sorunu gündeme geliyor ve üyeler, Sovyetlerin iktidarı alması için çalışılmasından yana tavır koyuyorlardı.

Ekim sonlarına doğru, RSDİP(B) Moskova Kent Komitesi, V. A. Obuch'un evinde toplandı. Toplantıya katılanlar arasında, Petrograd'da devrim gerçekleştirilse bile, bunun Moskova'da başarılamayacağı ve böylece de hareketin parçalanma olasılığının bulunduğu yolundaki görüşler hakimdi. Bu görüşler Moskova örgütünün bazı konularda kesin tavir almamasına neden oluyordu.

23 Ekim'de bir kent toplantısı daha yapıldı. Toplantıda, Lenin'in Petrograd toplantısında ortaya koyduğu ve iktidarın ele geçirilmesi yolundaki raporu tartışıldı. Bazı üyelerin kesin karar verememelerine karşın, toplantı Kerenski hükümetinin varlığına son verilmesi için çalışma kararı aldı.

27 Ekim'de Moskova Bölge Bürosu toplantısında büro sekreteri V. N. Yakovleva'nın Petrograd'da katıldığı Merkez Komitesi toplantısında üzerine yazdığı ropor okundu. Yakovleva, silahlı bir ayaklanmanın yakında gündeme geleceğini, bu nedenle de Moskova bölgesindeki devrimcilerin uyanık olmaları gerektiğini bildiriyordu. Moskova'da da bir koordinasyon bürosu kuruldu. 3 Kasım tarihinde beş kişiden oluşan bir Devrimci Komite kuruldu. İlk önce, bu, bazı üyelerin itirazlarına yol açmıştı. Ne var ki daha sonra, Petrograd'daki hareketin başarıyla sona erdiği ve sıranın Moskova'ya geldiği yolunda haberler gelecekti.

Bütün bunlara karşın, daha sonra Moskova'daki tüm Bolşevik üyeler, devrimin başarıya ulaşması için yiğitçe savaşım verdiler. Moskova'daki devrimci hazırlıklara katılanlar Petrograd'daki arkadaşlarından geri kalmadılar.

1-A. J. Arosev

2-P. G. Dobrinin

3-V. P. Faydiş

4-V. N. Yakovleva

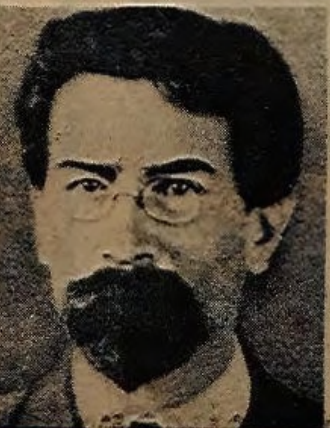

5-M. P. Yanisev

6-J. Yarovslavski

7-M. M. Kostelovskaya

8-V. M. Lihatşov

9-A. Lomov

10-V. P. Nogin

11-M. S. Olminski

12-O. A. Piyatnizki

13-V. N. Podbelski

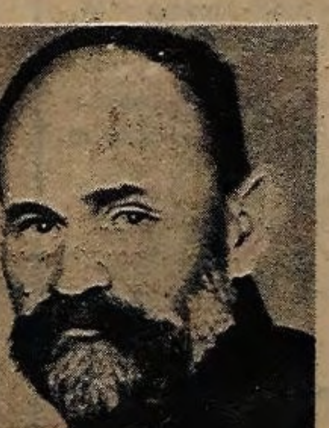

14-M. N. Pokrovski

15-I. V. Russakov

16-J. N. Sapunov

17-P. P. Çserbakov

18-R. S. Semlyaçka

19-I. I. Skorvov-Stefanov

20-P. G. Smidoviç

21-V. I. Solovyov

22-P. K. Sternberg

23-I. N. Stukov

24-G. A. Ussiyeviç

25-A. S. Vedernikov

26-M. F. Vladimirski

Devam edecek

Cengiz Aytmatov
DENİZ KIYISINDA KOŞAN ALA KÖPEK

27

— İşte, yalnız başımıza kaldık. Ah, Mılgun, benim sadık dostum Mılgun, niye yaptın bunu? diye mırıldanıyordu.

Gün sona eriyordu, ya da öyle bir şeydi. Eğer güneş denen bir nesne varsa, eğer bu güneş denizlerin, sislerin üzerinden aşıp gidiyorsa batacağı yere yavaş yavaş ilerliyor olmalıydı. Denizin orta yerinde, gitgide kararan koyu bir sis örtüsü altında ise, kayıplara karışan bir sandalda baba-oğul iki kişi yalnız başlarına dolanıp durmaktaydılar.

Akşamın yaklaştığını anlaması üzerine Emrayin su içmeleri gerektiğine karar verdi. Kirisk de o anı dört gözle beklemekteydi. Fakat susuzluğunu, açlığını belli edecek en ufak bir sızıltı vermemişti. Mılgun'un ölümü çocukcağızın susuzluğunu uzun bir zaman unutturduysa da, şimdi, sanki bunun acısını çıkartırcasına, çoğalan bir şiddetle susuzluk içini kavurmaktaydı.

Emrayin kokan suyun bir damlasını bile dökmekten korkarak önce oğlunun payını verdi. Kirisk'in tası babasının elinden kapmasıyla tepesine dikmesi bir oldu. Emrayin sonra kendi payını aldı. Kalan su ancak fıçının dibini örtmekteydi. Fıçının, babasının elinde duruşundan Kirisk de anlamıştı bunu. Sonucun böyle olacağını önceden bilmekle birlikte Emrayin'in yüzü sapsarı kesildi. Elindeki suyu içmeksizin bir süre bekledi. O anda beyninde çakan düşüncenin korkunçluğu karşısında susuzluğunu söndürme isteği hiç kalırdı.

— Al, tut şunu! dedi tası oğlana vererek.

Yapmamalıydı bunu. Çocuğun, tası elinde tutarken suyu içmemesi bir çeşit işkence olacaktı.

Bir eli boşta kalınca onunla fıçının mantarını deliğe sıkıca soktu, kaldırıp eski yerine koydu.

— İç, dedi oğluna acıyarak.

— Sen ne yapacaksın?

— Ben sonra içerim. Hadi, içmene bak, beni düşünme.

Kirisk kokuşmuş suyu bir dikişde bitirdi. Susuzluğu geçmemekle birlikte içindeki yangı az da olsa dinmişti.

— Ee, nasılsın şimdi?

— Biraz daha iyiyim.

— Sakın korkuya kapılma, oğlum. İnsan bir damla bile içmeden birkaç gün yaşayabilir. İlerde başına ne gelirse gelsin, hiç korkmayacaksın...

Kirisk;

— Sen onun için mi içmedin? diyerek babasının konuşmasını kesti.

Emrayin böyle beklenmedik bir soruyla karşılayacağını bilmediği için biraz afalladıysa da;

— Evet, demekle kurtuldu şaşkınlıktan.

— Peki, yemeden ne kadar yaşar insan? Biz çoktandır yemiyoruz...

— Su olsun da ötesi kolay... Hadi, kafanı bunlarla yorma. Buradan uzaklaşalım biraz. Seninle konuşacaklarım var.

Kürekler gıcırdamaya başladı; sanki bulundukları yerde konuşamazlarmış gibi, sisler arasında yavaş yavaş ilerlediler. Emrayin'in amacı kendini toparlamak; yapacağı konuşmaya, içine ürpertiler salan düşüncelere biraz olsun alışmaktı. Kendisinin kürek çektiği yetmiyormuş gibi, öbür çiftin başına da Kirisk'i oturtmuştu. Oysa ne bunun, ne de yer değiştirmenin hiçbir gereği yoktu. Bir küreğe ancak gücü yeten çocuk iki küreği birden çeviremiyordu. Çünkü hayli güçten düşmüştü. Emrayin kendisi de her saat gücünü yitirmiyor muydu? Öyleyse çabuk davranmalı, akıp giden zamana karşı elini tez tutmalıydı. Yapacağı iş pek gecikmeye gelmezdi.

Kürekleri gelişi güzel kaldırıp indiren Kirisk konuşmuyor, hep önüne bakıyordu. Emrayin'i üzen, oğlunun bu işi kıvırmayışı değildi. Arkadan, çocuğun kamburlaşmış sırtına, henüz tam olarak gelişmemiş, çelimsiz gövdesine baktıkça yüreği kan ağlıyordu. Bütün üzüntülerine, başka bir çıkış yolu olmayışına karşın gene de başlayamıyordu konuşmasına.

Sisin derinliklerine karanlık çökmüş, görüş iyice azalmıştı. Kara kara düşünen Emrayin'in zamanı ise daraldıkça daralıyordu. Yapısının dayanıklı oluşu, kendini durmadan zorlayışı; gücünü yiyip tüketen açlığa, susuzluğa karşı koyamıyacaktı artık. Elden - ayaktan kesilmeden oğlunu alıştırmalı, düşündüklerini yapmalıydı.

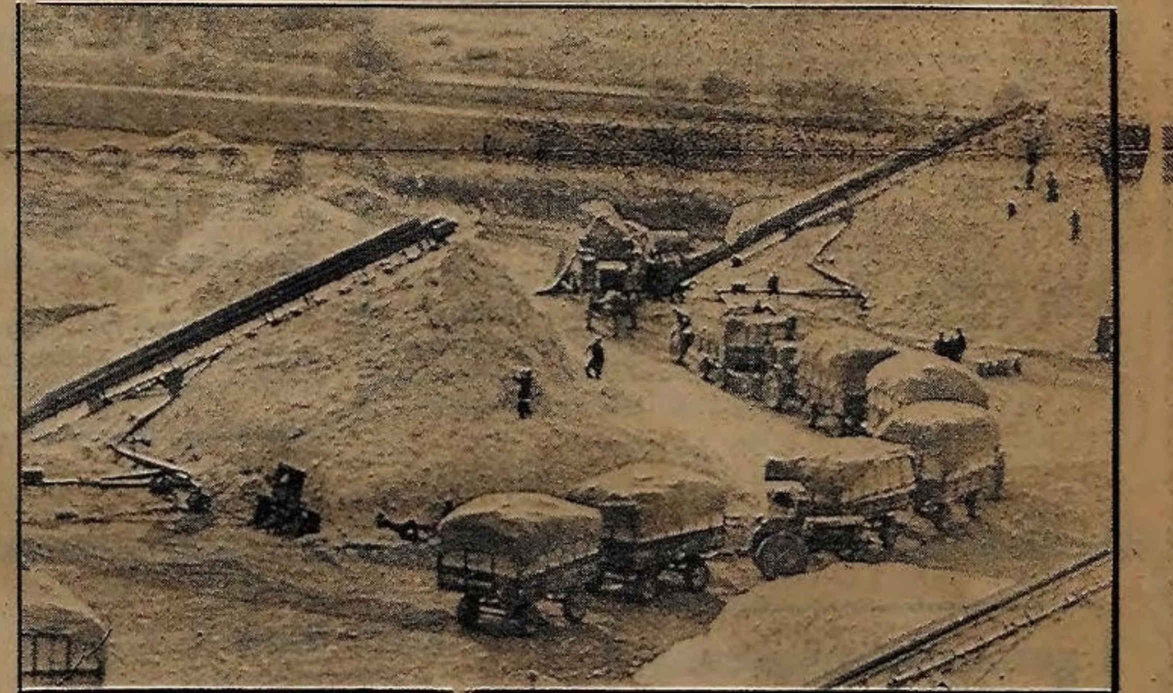
Ornan Dede ile Mılgun'un yaptıkları gibi, kayığı bırakmakta kararlıydı. Oğlunun hayatını kurtarmasa bile, fıçının dibinde kalan suyun yettiğince yaşamasını uzatabilirdi. O gece ya da ertesi gün sisin dağılıp dağılmayacağını bilemezdi; hele, sis er ya da geç dağılsa bile, denizin ortasında yapayalnız kalan çocuğun sonunda kurtulup kurtulmayacağını hiç söyleyemezdi. O değil, kimse bilemezdi sonunun ne olacağını. Gerçekleşmesi güç, hattâ mantık dışı olmakla birlikte Emrayin'in kendini inandırmaya çalıştığı tek umut; havanın açılmasından sonra beyaz insanların bindiği koca kayığın çocuğu bulmasıydı. İşittiğine göre beyaz insanlar okyanusun bir ucundan öbür ucuna giderlerken Nivihler'in bulundukları yerlerden, sahilden hayli uzak geçerlermiş. Kendisi onlarla hiç karşılaşmamıştı ama dünyada her şeyi bilen tüccarlar anlatmışlardı. Hattâ beyazların dağ büyüklüğündeki kayıklarıan bindiklerini söylerlerdi. Havanın açılması, yollarına bir geminin çıkması, beyaz insanların koskoca okyanusta kütükten oyma ufacık bir sandalı görmeleri gibi mucizelerin gerçekleşmesi zayıf, akıl dışı, hemen hemen olamayacak bir umut, fakat gene de bir umuttu.

Sandaldan ayrılmadan önce işte bunları anlatmak istiyordu Emrayin oğluna. Onu, son nefesini verene değin kayıkta kalması için kandırmalı, aklı başında olduğu sürece kayığı bırakmamasını sıkı sıkıya öğütlemeliydi. Suyu bittikten sonra ölecekse bile kayıkta ölmesi daha iyiydi. Orhan Dede'si, Mılgun Amca'sı, sonradan yapacağı üzere, kendisi gibi denize atlamaya çalışmamalıydı. Başka çıkış yolu yoktu bunun. Acımasız yazgısı neyse ona katlanmalı, boyun eğmeliydi. Bununla birlikte on bir yaşındaki bir çocuğun göz gözü görmez sisin arasında, uçsuz - bucaksız denizde açlıkla, susuzlukla karşı karşıya, yapayalnız kalacağını düşündükçe Emrayin'in yüreğini bir ürküntü kaplıyordu. Nasıl razı olurdu böyle bir şeye? Oğlunu tek başına bırakmaktansa onunla birlikte ölmek düşüncesi de çıkmıyordu aklından...

Devam edecek

Sibirya Şafağı

Kemal BAYRAM

Özbekistan deyince, pamuk geliyor akla. Geçen yıl rekolte 500 bin ton idi..

15

"Yalancının mumu,,

Doğu Sibirya'nın iki önemli kenti Bratsk ve İrkutsk'ten sonra 29.6.1977 tarihinde Taşkent'e gitmek üzere hazırlandık. Uçağımız saat 12'de kalktı. 14.10 da Novosibirsk'e geldik. Alanda 40 dakika kadar dinlenip Alma-Ata'ya uçtuk. Alma-Ata'da fazla kalmamakla birlikte okurlarımızın bu kentle ilgilenecekleri-ni düşünerek biraz bilgi topladık. Atalarımızın yüz yıllar önce kopup geldiği yerler olarak bilinen bu yöreler bugün gerçek anlamıyla uygarlık merkezleri. Alma-Ata Kazakistanın başkenti olarak bir milyona yaklaşan nüfusuyla, kenti saran fabrika ve işyerleri ile, okulları ve üniversiteleri ile sosyal yaşamın doruğunda.

Alma-Ata yeşilliklerin arasına gömülmüş bir kent. Güzel bir görünümü var. Zaili ve (Ala-tan) sıra dağlarının kuzey yamaçları üzerinde kurulmuş. Dağların bitim noktasından sonra elma bahçeleri başlıyor. Kenti çepeçevre sardığı söylenen elma bahçeleri elma çiçeği kokulu, kentin adıyla uyumlu. Alma-Ata (Elma'nın babası) anlamına geliyor Kazakça'da.

Kent merkezinde bir büyük Tiyatro var. Sahneye konulan eserlerin önemli bir bölümü Kazak yazarlarının. Kazak Bilimler Akademisinin merkezi burada. 1917 devriminden önce Kazakistanda yaşayanların yalnız yüzde ikisi okuma yazma biliyormuş. Bugün ise okuma yazma bilmeyen kalmamış. Bilimler Akademisinde 2000 bilim adamı çalışmalar yapıyor. Üniversite ve diğer yüksek öğrenim kurumlarının sayısı Kazakistan'da 40'ı aşıyor.

Ne yazık ki Alma-Ata'dan transit geçmek zorunda idik. Özbekistan Sovyet Cumhuriyetinin başkenti Taşkent'e göre ayarlanmıştı gidişimiz. Orta Asya steplerine, uçsuz bucaksız bozkırlara baka baka indik Taşkent'e.

İnturistin yeni yaptırdığı 15 katlı «Uzbekistan Oteli'ne» geldik. Otelin gerek dışardan görünüşü, gerekse iç dekorasyonu sözcüğün tam anlamıyla «Şahane.» Özbek dostlarımızla yüzde elli nisbetinde dil olarak anlaşabiliyoruz.

İnturist, tüm Sovyetler Birliği ölçüsünde eksiksiz bir organizasyon. İnsan bunu özellikle bir grup içinde gezi yaptığı zaman çok daha iyi anlıyor. Herhangi bir yere mi gideceksiniz? Derhal sabahın ilk saatlerinden başlanarak gerekli tedbirler alınıyor. Hiç bir aksaklık gösterilmiyor. Ayrıca vardığınız hava alanlarında otobüsünüz, rehberiniz hazırdır. İyi yetiştirilmiş elemanlar, gereksinmelere, isteklere zamanında cevap vermesini biliyor. Bir çoğu genç olan bu elemanlar bulundukları kentlerin özelliklerini, tarihini, sosyal yaşamın sayısal verilerini degerlendirerek rahatlıkla anlatabiliyor. Elbette bütün bunlar çagdaş bir eğitimin sonucu. İnsana, turiste gerçekçi bir yaklaşımın sonucu.

İnturist bu başarılı çalışmalarını sürdürdükçe, Aeroflot dünyanın en uzak noktalarına saniyesini bile şaşırmadan yolcularını taşıdıkça, komşumuz Sovyetler Birliği önümüzdeki yıllarda çağımızın en çok turist çeken ülkesi olacaktır. İnturist ve Aeroflot ciddiyeti, Sovyet halklarının konukseverliği, tarihi ve doğal zenginliklerin varlığı bunun açık göstergeleridir.

Sovyet Cumhuriyetlerinin ulaştığı ileri yaşam düzeyi artık hiç bir gücün geriye çekemeyeceği ölçüdedir. Orta Asya'nın derinliklerini, Sibirya'nın en uç noktalarını bile turizme açan bir ülke 60 yılda ulaştığı bu ileri noktanın bilincindedir.

Küçücük aksaklıkları ve eksiklikleri söz konusu ederek istismara yönelmenin bu toplumlara bir şey kaybettirmeyeceği de ortadadır. Sibirya'dan Taşkent'e, Alma-Ata'dan Bakü'ye, Moskova'dan Leningrad'a kadar yapılan yolculuklarda iyi niyetin, dostluğun, insanca davranışların yüze çıktığı, kötülüklerin hiç bir durumda görünmediği bilinmelidir.

Bir Orta Asya Cumhuriyeti olan Özbekistan'ın başkenti Taşkent'te de bizler aynı sıcak ilgiyle karşılandık. Parklarda, caddelerde, pazar yerlerinde konuştuğumuz insanlar uygarca, arkadaşça, dostça davranışlar gösterdiler.

Görevli olanlar sorularımızdan mutluluk duyuyordu. Bunun en iyi örneğini Elinor Bakıeva gösterdi. Elinor Bakıeva diyor ki :

«Bana istediğiniz her konuyu hiç çekinmeden sorabilirsiniz. Bildiğimi söylerim. Bilmediğim olursa, öğrenir gene söylerim. Bizim hiç hoşumuza gitmeyen gruplar, hiç soru yöneltmeyen gruplardır. Neye geldiniz buraya? Görmeye ve bir çok şeyi öğrenmeye değil mi? Peki soru sormadan, sadece anlatılanlarla yetinmek bir çok şeyin öğrenilmesine kolaylık sağlamaz ki. İnsanın öğrenmek istediği konuya yaklaşması, incelemesi, araştırması gerekir. Bunun için soru zorunludur.»

Bunları söyleyen 20 yaşlarında bir genç hanım. Batı'nın «Demirperde» adını taktığı Sovyetler Birliği'nde bir Orta Asya Cumhuriyeti'nin genç kızı. Kendisine güvenmeyen, toplumuna güvenmeyen, bir insan olaydı Elinor Bakıeva, belli bir bilinç düzeyine ulaşmasaydı «bana istediğiniz konuları sorun» diyebilir miydi?

Güneşi kimse balçıkla sıvayamıyor artık dünyamızda. Yalancının mumu yatsıda sönüyor.

Özbekistan'ın başkenti Taşkent'te "cesaret" anıtı. Taş kent büyük bir zelzeleyle yerle bir olduktan sonra 5 yıl içinde yepyeni bir kent kurulurken, bu anıt dirilen kenti sembolize etmek üzere kurulmuş..

Devam edecek

Başbakanlık 1500 doları bile ödeyemiyor mu ?

Genç Milli Takımımız Romanya'ya gidemiyor

LAF OLSUN DİYE TASARRUF !...

Avusturya maçından 2 milyon dolar gelir sağlanmıştı, oysa Genç Milli Takım için 1500 dolara gerek vardı

ANKARA - (THA)- Başbakanlığın, Türkiye'ye iki milyon Dolar gelir sağlayan Türkiye - Avusturya Milli maçından sonra 1500 Dolar için Genç Milli futbol takımımızın Romanya'ya gitmesine izin verdiği öğrenilmiştir.

THA muhabirinin edindiği bilgiye göre UEFA şampiyonasına hazırlanan genç milli futbol takımımızın 21-26 Kasım tarihleri arasında Romanya genç milli takımı ile iki maç yapması kararlaştırılmıştır.

Geçen yıl Türkiye'ye gelen ve iki maç oynayan Romen genç milli takımının buradaki karşılaşmalarına rövanş mahiyeti taşıyan bu organizasyon için gerekli binbeşyüz Dolar Başbakanlıkça verilmemiştir.

Romen Futbol Federasyonu genç milli takımımızın her türlü masrafını karşılayacağını bildirmesine rağmen sadece sporculara verilecek binbeşyüz Dolarlık harçlığın başbakanlıkça verilmemesi, futbol camiasında tepki ile karşılanmıştır.

Başbakanlığın kararından dönmemesi halinde, genç milli futbol takımımız UEFA şampiyonasına hazırlık maçı oynamadan gitmek zorunda kalacağı ifade edilmiştir.

1979 Dünya Genç Milli Takımlar Şampiyonasına 96 ülke katılıyor

ZÜRİH(AA) Uluslararası Futbol Federasyonu (FİFA) 1979 Dünya Genç Milli Takımlar Şampiyonasına 96 ülkenin katılacağını açıklamıştır.

"FİFA" eleme grubu maçlarının 1978 yılı içinde bitirilmesi gerektiğini hatırlatmıştır. Turnuvaya katılmak üzere başvuran ülkelerden 126 sı Avrupa'dan 19'u Afrika'dan, 19'u Asya' dan, 19'u Kuzey ve Orta Amerika'dan, 10'u Güney Amerika'dan ve 3'ü Okyanusya'dandır.

Türkiye, katılmak üzere müracatını tamamlayan Avrupa ülkeleri arasındadır.

Tofaş Sas, Avrupa Kulüpleri Serbest Güreş Yarı Final Karşılaşmalarına hazırlanıyor

BURSA (THA)

11-13 kasım tarihleri arasında Bursa Atatürk Kapalı Spor Salonu'nda yapılacak Avrupa Kulüplerarası serbest güreş yarı final karşılaşmalarında ülkemizi temsil edecek TOFAŞ-SAS Serbest Güreş Takımı Bursa'da hazırlık çalışmalarına başlamıştır.

TOFAŞ-SAS Güreş Takımı başantrenörü Muharrem Atik yarı final karşılaşmalarının "Zorlu" geçeceğini söylemiş, "Ay, sonunda Polonya'da yapılacak final karşılaşmalarına katılmamız için Bursa' daki yarı final karşılaşmalarına, katılmamız gerekiyor. İşimiz zor ancak güreşçilerime güveniyorum" demiştir.

3 gün sürecek yarı final karşılaşmalarına Polonya, Rusya, Bulgaristan, Romanya ve İsveç'in katılacaklarını açıklayan Atik, Mehmet Güçlü, ve Mehmet Sarı'nın sakatlıklarının giderilmesine çalıştıklarını söylemiştir.

Dünya Kupası hatıra paraları piyasaya çıktı

BUENOS AİRES(THA) Bir Arjantin şirketi önümüzdeki yaz aylarında Arjantin'de yapılacak Dünya Kupası Final karşılaşmaları için hazırladığı ve altı parçadan oluşan hatıra para serilerini satışa çıkartmış ve ilk gün 5 bin 100 seri satmıştır. Gerçek maliyeti 12 Dolar (240 lira) olan hatıra paralarını şirket 40 Dolardan (800 lira) satmaktadır.

Hatıra paralarının satışa çıkartıldığı gün şirketin önünde halk büyük kuyruklar meydana getirmiştir.

Paraların bir yüzünde Arjantin Dünya Kupası sembolünün diğer yüzünde ise karşılaşmaların yapılacağı stadlardan görüntüler bulunmaktadır.

Hatıra paralarıyla Arjantin'de 84 yıldır ilk kez piyasaya gümüş para sürülmüş olmaktadır.

Türkiye'de borcu olmayan tek kulüp Rizespor

RİZE (ABC AJANSI) - Halen Beyaz Grupta Göztepe ile birlikte 15 puanla şampiyonluk mücadelesi yapan Rizespor Başkanı Mustafa Rakıcıoğlu, "Türkiye'nin tek borçsuz kulübü biziz." demiştir.

"[illegible] den gelen bütün imkanları seferber ettik. Bu yıl mutlaka şampiyon olacağız. Maddi olanaklarımız üst düzeydedir. Her maçtan sonra futbolcularımıza pirim veriyoruz. Gelir kaynaklarımızda düşme olmayacak, bilakis yükselecektir.

"BAŞBAKANLIK NE DER ?,,

İskeçe: "Milli takımlarımız sık sık dış maçlar yapmalıdır,,

ANKARA (THA) - Futbol Federasyonu Başkanı Dr. İbrahim İskeçe, "Milli Takımlarımıza bundan böyle sık sık maç yaptırmak zorundayız" demiştir.

İskeçe, Milli maç yapmaktan çekinmediğimiz sürece başarılı olabileceğimize inandığını ifade etmiş ve görüşlerini şöyle açıklamıştır:

"(A), Ümit, Genç ve Amatör milli takımlarımıza gerek yurt içinde gerekse yurt dışında sık sık uluslararası temas yaptırmanın gerekliliğine inanıyorum.

Bu eksiklik (A) Milli Takımımızın Avusturya ile oynadığı maçtan sonra kendisini bir kez daha göstermiştir. İzmir'de 1-0 yenildiğimiz Avusturya Milli Futbol Takımı Demokratik Alman Cumhuriyeti ve bizimle oynadığı maçlara İtalya'da 1,5 ay kalarak hazırlanmıştır. Bunun sonucu kendilerine Arjantin'deki dünya kupası finallerine katılmayı getirmiştir. Avusturya maçında gole gidememizin nedenlerinden birisi futbolcularımızın Milli maç yapmama eksikliğidir.

Federasyonumuz bu eksikliği gidermek için önümüzdeki sezon programına daha fazla milli maç koymaya çalışacaktır.

B. Almanya'daki Kadınlar El Topu Turnuvasını Yugoslavya kazandı

Federal Almanya'nın Bad Salzufen kentinde düzenlenen kapalı salon kadınlar el toplu turnuvasını Yugoslavya kazanmıştır. Yugoslav takımının yaptığı tüm maçları kazandığı bildirilmiştir. İkinciliği Çekoslavakya'nın, üçüncülüğü Federal Almanya'nın, dördüncülüğü de Danimarka'nın aldığı haber verilmiştir.

Yugoslavya takımından Milenka Sladiç, üç gün süren turnuvanın en çok gol atan oyuncusu olmuştur. Sladiç, üç günde 13 gol atmıştır.

Fotoğrafda, turnuvadan bir an görülüyor.

Şaka değil gerçek

Hafta sonunda yapılacak Dünya Halter Şampiyonasına katılacak ABD takımı seçmeleri tamamlanmıştır. Şampiyonaya kadınlardan Terry Dillard 225 paundluk bir ağırlık kaldırarak katılma hakkı elde ederken, erkeklerde ise New York'dan Dan Padilla birinci olmuştur. Şampiyonunun Fransa'nın Nimes kentinde yapılacağı, bildirilmektedir.

Fenerbahçe ve Beşiktaş'da yoğun hazırlık var

Fenerbahçe, maçı pusuda beklerken Beşiktaş hastalarıyla revire döndü

Beşiktaş'ı küçümsemedikleri için çok iyi hazırlandıklarını ve mutlaka kazanacaklarını söyleyen Fenerbahçeliler dünkü çalışma sırasında görülüyor.

Kaloperoviç sakatlığı devam eden Cem dışında tüm futbolcuların maça hazır olduklarını söyledi

Zorlu Fenerbahçe maçı öncesinde, Beşiktaş Antrenörü Mitinoviç'i en çok sakatlıklar düşündürüyor. Fotoğrafta sakatlıkları nedeni ile antrenmanlara katılmayan Hayri, Mithat ve K. Mustafa görülüyor.

ISTANBUL - (ABC AJANSI) - Pazar günü Beşiktaş'la zorlu bir lig maçı yapacak olan Fenerbahçe hazırlıklarını sürdürmektedir.

Sarı-Lacivertli futbolcuların, kendi aralarında yaptıkları hazırlık maçlarında dahi birbirlerine sert girmemeleri, bu maça ne kadar önem verdiklerini ve ne derece hırslı çalıştıklarını göstermektedir...

Sakatlığı devam eden Cem'in dışında tüm futbolcuların büyük maça hazır olduklarını belirten Fenerbahçe Antrenörü Kaleperoviç, görüşlerini şöyle açıklamıştır:

Beşiktaş'ın son zamanlarda başarısız olması bize bu maçı mutlak kazanacağımızı göstermez. Bunun için, hazırlanıyoruz. Cem'in dışında sakat futbolcumuz yok. Fenerbahçe'nin bu sezon ligdeki amacına ulaşması için mutlaka iki puan almak zorundayız. Bunu da başaracağımıza inanıyorum..

Öte yandan Pazar günü Fenerbahçe ile yapacağı zorlu maç öncesi şanssızlıkları devam eden Beşiktaş sakat futbolcuları yüzünden adeta revire dönmüştür.

Hayri'nin kasığından, Mithat'ın bileğinden sakat olması, Niko'nun zatürreye yakalanması, ayrıca Altay' dan kiralanan K. Mustafa'nın ise yorgun olması yüzünden Siyah-Beyazlı yöneticiler şimdiden kara kara düşünmeye başlamışlardır.

Sakat futbolcular arasında sadece Mithat'ın kesin durumunun cumartesi günü belli olacağını söyleyen Beşiktaş'ın Yugoslav antrenörü Milutinoviç şöyle konuşmuştur:

"Beşiktaş'ın şanssız bir takım olduğu büyük maç öncesi bir kez ortaya çıkmıştır

İzmirspor'un Spor Okulu ve Tesisleri törenle hizmete açıldı

İZMİR - (THA)

İzmirspor'un üç yılda gerçekleştirdiği spor okulu ve tesisleri törenle hizmete açılmıştır.

Kalabalık bir taraftar ve davetli kitlesinin hazır bulunduğu törende bir konuşma yapan kulüp Başkanı Cavit Ölçer halkadönük bir spor politikası uygulamaya çalışacaklarını belirterek, "Amacımız kitleye dönük çağdaş sporu gerçekleştirmektir. Bu nedenle bilimsel yönetim eğitim çizgilerinden ayrılmayacağız. Bütün çalışmalarımız geleceğin güçlü İzmirspor'unu yaratmak için olacak." demiştir.

Daha sonra açılış kurdelasını kesmek için kürsüye gelen Belediye Başkanı İhsan Alyanak İzmirspor Yönetim Kurulu'nun başarılı çalışmalarını, övmüş ve bunun diğer spor kulüplerine örnek olmasını isteyerek kurdeleyi kesip tesisleri, hizmete açmıştır.

Törende söz alan İzmirspor Kulübü eski başkanlarından Haydar Aryal, kulüp içinde ihtilafli iki grubun birleşmesini isteyerek şunları söylemiştir:

Yöneticiler arasındaki görüş ayrılıkları İzmirspor'a büyük zarar verir. Yöneticilerbirbirlerine sevgi ve saygı duymalıdırlar. Zira talebelere bu davranışlarıyla örnek olacaklardır. 9 Kasım'da yapılacak kongrede birlik ve beraberlik temin edilmesini diliyorum."

Tören resmi geçit folklor gösterileri ve voleybol maçı ile sona ermiştir.

TİYATROLAR

İSTANBUL

Şehir Tiyatroları

HARBİYE 40 77 20
"Coriolanus", Pazar, Pazartesi, Salı dışında her gece 21.00 C.tesi, Pazar, 15.30-"Hadi Öldürsene Canikom", Salı 21.00 Pazar 18.30

FATİH 26 53 80
"Yolcu" - C.tesi 15.00-21.00-Pazar 15.00-18.00

ÜSKÜDAR 33 03 97
"Yorgun Savaşçı" P.tesi, Salı dışında her gece 21.00 C.tesi, Pazar 15.30

KADIKÖY 36 31 21
"Büyük İkramiye" Çarş. Perş. Cuma 21.00-"Hülleci" C.tesi 15.-30-21.00, Pazar 15.30-21.00

Özel Tiyatrolar

DOSTLAR TİYATROSU (Küçük Sahne) 49 56 52
"İkili Oyun", Çarş.-Cuma 18.30 Perş. C.tesi 21.15 Pazar 15.15 "Gün Dönerken" Çarş. 15.15 Cuma 21.15 C.tesi, Pazar 18.30

ÇEVRE TİYATROSU 25 01 78
"Işıklar Neden Karardı" P.tesi dışında her gün 21.30 Çarş. C.tesi Pazar 15.00

G. ÖZCAN-G. ÜLKÜ 46 80 91
"Yalancının Mumu" P.tesi dışında her gün 21.00 C.tesi, Pazar 16 00

KENT OYUNCULARI 46 35 89
"Çöl Faresi" Çarş. Cuma 21.15, C.tesi 18.15-21.15 "Seneye Bugün" Çarş. 21.15 Pazar 15.00-18.15

TELEVİZYON

17.00 Klâsik Müzik

18.00 Çocuk Televizyonu

Fikret Terzi'nin sunduğu bu programda ÇULLUK adlı çocuk filmi yayınlanacak. Filmde, kış geldiği için kuzeyden-güneye göç etmek üzere olan Çulluk bir türlü ayrılamaz. Hep kendine bir eş arar. Fakat soğuklar iyice bastırdığı için mecburen yola çıkar. Güneyde rastlantı sonucu dişi bir çulluğa rastlar. Yaz olmuştur. Kuzeye göç edeceklerdir. Yola çıkarlar. Erkek çulluğun ideali olan soyunu geliştirme çabası acaba sonuç verecek midir?

19.00 Uzay 1999

Dizi filmin ÖLÜM İŞARETİ adlı bölümü yayınlanacak. Bu bölümde, Ay üssü Alfa' nın altındaki mağaralarda bir maden arayan Carter ve arkadaşları, özel hazırlanmış bir adanın içinde uyumakta olan bir adam ve bir çocuk bulurlar. Adamın alnında ilginç bir işaret vardır. Hem adam hem de çocuk korkunç bir hastalığın pençesine düşmüşlerdir. Bu hastalık Alfa'dakileri de tehlikeye düşürebilecektir.

20.00 Haberler ve Hava durumu

20.40 Çıkmaz Sokak Karakolu

TRT Televizyonu bugünden itibaren yeni bir yerli dizi programın yayınına başlıyor. Çıkmaz sokak Karakolu: genellikle az gelirli insanların oturduğu bir semtte," Çıkmaz Sokak"ta geçer.

21.15 Melodiden Melodiye

İzmir Televizyonunca hazırlanan bu müzik ve eğlence programını Uğur Böcekleri sunuyor. Programa katılan sanatçılar: Parla Şenol, Gülistan Okan, Aydın Tansel, İlhan İrem, Füsun Önal, Ufuk Erbaş, Berna Egeli ve Huri Sapan.

22.15 Televizyonda Sinema

Programda Yönetmenliğini Robert Rossen'in yaptığı ve başrollerini Gary Cooper, Rita Hayworth, Van Heflin ve Tab Hunter' in paylaştıkları KORDURA KAHRAMANLARI adlı film yayınlanacak. Filmde: 1916 yılında Meksika seferi sırasında, Amerika Birleşik Devletleri ordusundan Binbaşı Thomas Thorn (Gary Cooper) elinden birliğinin kumandası alınır ve özel bir görev verilir. İşi, beş kahramanı Cordura'daki askeri üsse getirmek olacaktır. Dönüşte yanında bu beş kahramanlardan (Tab Hunter, Van Heflin, Richard Conte, Michael Collon ve Dick York) başka vatan hainliği ile suçlanan Amerikalı bir kadın (Rita Hayworth) da bulunmaktadır. Kolay gibi görünen görev, vahşi ve ıssız bölgelerde zorlaşır. Hepsi cesaretlerini, dayanma güçlerini ve yaşama isteklerini kaybetmek üzereler. Bu yolculuk esas karakterlerini ortaya çıkaracaktır.

23.45 Güne Bakış

SİNEMALAR

İSTANBUL

BEYOĞLU
ATLAS (440835) Uçan Karateci.
DÜNYA (499361) Kısa Beraberlik - S. Loren.
EMEK (448439) Suspiria.
FİTAŞ (499361) Keoma - F. Nero.
LALE (443595) İstasyon - C. Arkın.
YENİ MELEK (444289) Bionik Adam.
ŞİŞLİ
AS (476315) Müthiş Suikast - R. Taylor.
İNCİ (404595) 1. Ölüm Fedaileri - C. Arkın. 2. Aç Gözünü Mehmet.
KONAK (482606) Keoma - F. Nero.
SİTE (476947) Lanetliler Gemisi 8. Hafta.
AKSARAY
BULVAR (21 3578) İstasyon - C. Arkın.
İPEK (222513) Aslan Yürekli B. Lee.
MARMARA (223860) Krallar Çarpışıyor.
ŞAFAK (222513) Keoma - F. Nero
KADIKÖY
KADIKÖY (371597) Napoli Macerası U. Andress
REKS (36112) İstasyon - C. Arkın.
SÜREYYA (360682) 1. İnsanlık Suçu - D. Niven 2. Kader Değişmez - K. Douglas.
SÜREYYA CEP (360682) 1. Çığlıklar Arasında. S. George. 2. Günah - R. Welch.
ÜSKÜDAR (33 24 75) Kanunsuz Kardeşler - Ü. Emre

ANKARA

Çağdaş Sahne Kavaklıdere (26 77 01)
Film Hudutların Kanunu (Yn. Lütfi Akad)
Sinematek(Mavi Yıldızdaki Cinayet/ Çekoslavakya
Hababam Sınıfı Uyanıyor (r) M. Özkul-A. Naşit 12, 14, 16, 18.15, 20.45
Sinema Batı 18 83 23
Kurtların Pençesinde (2.haf.-ro) C. Heston 12.15-14.30-16.45, 19, 21.15
Dilek 17 16 54
K.dere Çankaya
Çankaya 28 07 80
Hababam Sınıfı Uyanıyor M. Özkul-A. Naşit 12.15-18-21.
Talip 28 00 39
Vahşi Melez (ro) M. Özkul-A. Naşit 12.15-14.15-15.16.18 15-21.15
Bahçelievler
Arı 13 48 73
Alçaklar (ro)
M. Caine 14-16.15-18.30-21.

RADYOLAR

TRT 1

05.00 Açılış
05.05 Günaydın
07.00 Kısa Haberler
07.02 Köye Haberler
07.30 Haberler
07.40 Bölgesel Yayın
10.00 Kısa Haberler
10.01 Arkası Yarın
10.21 Kadın Dünyası
11.00 Kısa Haberler
11.02 Cumartesi Şenliği
12.55 Reklamlar
13.00 Haberler
13.15 Oyun Havaları
15.00 Kısa Haberler
15.40 Şarkılar
16.05 Ankara Radyosu Çok Sesli Korosu
16.20 Türküler Geçidi
16.40 Tangolar
17.00 Kısa Haberler
17.50 Hafif Müzik
19.00 Haberler
20.15 Konuşa Konuşa
20.35 Şarkılar
21.00 Kısa Haberler
21.30 Dinleyici İstekleri
22.00 Kısa Haberler
22.02 Beraber ve Solo Şarkılar
22.30 Klasik Batı Müziği
23.00 Haberler
23.10 Hafta Sonu
00.55 Kısa Haberler
01.00-05.00 Gece Yarısı

TRT 2

08.00 Gün Başlıyor
09.00 Türküler Geçidi
09.20 Şarkılar
10.30 Gönül Telimizi Titretenler
11.00 Güzel Sanatlar
11.30 Türküler
11.45 Şarkılar ve Saz Eserleri
12.10 Oğuzlar
13.00 Haberler
15.00 Çağdaş Türk Sanat Müziği
15.30 Trafik Sorunları
16.00 Şarkılar
16.20 Arkası Yarın
17.00 Fasıl
17.30 Hafif Müzik
18.00 Türküler
18.30 Sevilen Eserler
19.00 Haberler
19.30 Çeşitli Müzik
20.15 Ankara Radyosu Çok Sesli Korosu
20.30 Haftanın Ülkesi
21.00 Caz Konseri
22.00 Beraber ve Solo Türküler
23.15 Bir Romanımız Var
23.30 Haberler
23.35 Pop Dünyasından
23.55 Program ve Kapanış

TRT 3

07.00 Açılış
07.30 Sabah İçin
08.30 Bir Müzikal
09.15 Bizden Besteler
09.45 Türküler ve Oyun Havaları
10.15 Diskoteğimizden
11.15 Müzik Stüdyosu
12.00 Öğleye Doğru
13.15 Cumartesi Konseri
14.00 Müzik Köşesi
15.15 Müzik Şöleni
16.45 Türk Bestecilerinden
17.45 Fasıl
18.15 Türküler
18.45 Çigan Müziği
19.00 Pop 77
19.30 Müzik Dergisi
20.30 Türkülerden Bir Demet
21.30 Büyük Şefler Büyük Orkestralar
23.30 Geceden Geceye
01.00 Program ve Kapanış

Politika

SAHİBİ Türkiye Maden-İş Sendikası adına Kemal TÜRKLER

Genel Yayın Müdürü: Aydın ENGİN
Müessese Müdürü: Haluk YETİŞ

Yazıişleri Müdürü: Aydın ŞENESEN
Teknik Yönetmen: Yavuz KÖSEMEN
Ankara Temsilciliği: İSTA (Süleyman COŞKUN)

DİZGİ: Politika Basım Yayın AŞ. IBM ve Lynotip Tesisleri
BASKI: İstanbul Matbaası Tesisleri
DAĞITIM: Hürriyet Gazete Dağıtım A. Ş.

Abone koşulları
Yurt içi Yıllık 750. TL - 6 aylık 400. TL - 3 aylık 200. TL.
Yurt dışı Yıllık 350 Mark - 6 aylık 180 Mark - 3 aylık 90 Mark

İLAN TARİFESİ
Sütun Santimi 3. Sayfa 110 TL. İlan Sayfası 100 TL.
İstanbul Baskısı 70 TL. Kitap İlanları 50 TL.

Sayı: 1583 Yıl: 5

Sinemacılar yürürken...

(Baştarafı 1'de)

Türkiye koşullarının elverdiğince ileri özelliklerini yokedebilmek uğruna, binlerce aile perişan edilebilmektedir.

Gene tarihe dönersek, hemen şunu belirtmemiz gerekir: Sanat'a ve sanatın ilerici yansımalarına karşı oluşan tüm düşmanlıklar, bir noktadan sonra çaresiz kalmıştır; layık oldukları yere, tarihin çöpsepetine fırlatılıvermiştir. XX. yüzyılın son çeyreğinde ve Türkiye gibi herşeye rağmen ileri adımlar atabilmiş bir toplumda faşist özlemlerle yönetmeliklerin uzun süreli olacağı, etkinliğini sürdüreceği, düşünülemez bile. Toplumun tüm sağlıklı kesimleri daha şimdiden demokratik bir direnç koymuştur ortaya. Bu direnç, kuşkusuz, giderek yoğunlaşacak ve demokratik bir hak üzerine getirilmeye çalışılan baskılar, bir noktada sökülüp dağıtılacaktır.

Bugün büyük bir protesto yürüyüşünü başlatmakta olan sinema emekçileri, sanatçıları ve ilgilileri, bir bakıma, Türkiye'de yıllardan beri baskı altında tutulmuş tüm sanatçılar adına yürüyeceklerdir. Şairiyle, yazarıyla, düşünürüyle, sinemacısıyla, her dönemde kösteklėnmiş yaratıcı bir topluluğun simgelendiği bu protesto hareketi, hiç kuşkusuz, amacına mutlaka varacaktır.

Türkiye'de sanatı, sanatçıyı ve özgür düşünceyi engelleyecek güç, artık kimsede kalmamıştır. Hele MC'nin yapabileceği, ancak geçici bir gövde gösterisinden ve kendi özünü daha açıklıkla ortaya koymaktan ibarettir...

İsmail Cem

CHP'DE ÖNSEÇİM MÜCADELESİ

(Baştarafı 1'de)

Malatya'da, Muş'ta, Afyon'da Tunceli'de, Kars'ta ve Mersin'de merkez yoklaması yapmayı kararlaştırmıştır. CHP yetkilileri, bir ilde daha merkez yoklaması yapılmasının, söz konusu olduğunu ancak bu konuda kesin bir karara varılmadığını, bu nedenle de açıklamasında sakınca bulunduğunu söylemişlerdir

ANKARA'NIN DURUMU

CHP Genel Yönetim Kurulu'nun önceki gün başlayan ve dün geç saatlerde sona eren toplantısı sonunda Ankara'da yapılan itirazların, 120 kadarı kabul edilmiştir. Toplantı sırasında CHP tüzüğünün 41'inci maddesine göre mi, yoksa yönetmeliğin 13 üncü maddesine göre mi itirazların inceleneceği tartışılmış, sonuç olarak 41'inci maddeye göre işlem yapılması karara bağlanmıştır.

İZMİT'TE DURUM

CHP Genel Yönetim Kurulu, Kocaeli Milletvekili İbrahim Akdoğan'ın istifasına kadar varan İzmit delege listesine yapılan itirazı da incelemiş ve burada yapılan itirazlardan 11'ini geçerli saymış, geriye kalanları reddetmiştir.

MERKEZ YOKLAMALARINDA KİMLER ADAY GÖSTERİLECEK.

Öte yandan alınan bilgiye göre, Merkez yoklaması yapılacak illerden ikisinde Belediye Başkanı adayları belli olmuştur. CHP Genel Yönetim Kurulu Diyarbakır Belediye Başkanlığı'na, Genel Yönetim Kurulu üyesi ve eski milletvekili Recai İskenderoğlu'nu, Kars'ta da Muzaffer Selçuk'u aday göstermeyi kararlaştırmıştır.

Öteki illerde gösterilecek adayların henüz kesinlik kazanmadığı bildirilmektedir.

DALOKAY ECEVİT'İ CEVAPLANDIRDI

CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit'in mahalli seçim ön yoklamalarına 3 gün kala, 2-3 Kasım günleri Ankara Belediyesi'nde memur sınavı açılmasını kınayan demecini, cevaplandıran Belediye Başkanı Vedat Dalokay, "Seçimlere gölge düşürülmemesi yolundaki dileklere kendisinin de katıldığını" belirtmiş, "Hiç bir zaman belediyedeki memur ve işçi kadrolarını politik basamak yapmadım ve yaptırmamaya da özen gösterdim." demiştir.

ECEVİT'İN DEMECİ VE DELEGE LİSTELERİNİN VERİLMEMESİ CHP'Yİ KARIŞTIRDI

CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit'in önceki gün verdiği demeç ve Ankara'da delege listelerinin adaylara hala verilmemesi CHP'yi karıştırmış, bu arada, aday adaylardan Selahattin Babüroğlu'nun adaylıktan birlikte çekilme önerisini Vedat Dalokay reddetmiştir.

CHP Ankara Belediye Başkanı adayı Babüroğlu Vedat Dalokay'a, Ecevit'in açıklamasını "ön seçime gölge düşürür nitelikte bulunduğunu, Genel Başkanın adaylardan birini tuttuğunu" belirterek, birlikte adaylıktan çekilmeyi önermiştir. Ancak, Dalokay'ın bu öneriyi, "Ben mücadeleden kaçmam" diyerek kabul etmediği, Babüroğlu'nun da çekilmekten vazgeçtiği öğrenilmiştir.

CHP ANKARA MİLLETVEKİLLERİ DEĞİŞİK ADAYLARI DESTEKLİYORLAR

Ankara CHP Milletvekilleri de kamplara bölünerek, üç aday için ayrı ayrı gruplar halinde propoganda yapmaya başlamışlardır. Başkan Vedat Dalokay için Erol Saraçoğlu ve Belediyeci Milletvekilleri çalışırlarken, Ali Dinçer'e oy verilmesini isteyenlerin başında Semih Eryıldız gelmektedir. Ankara İl Eski Başkanı Teoman Köprülüler ve Mezarlıklar Eski Müdürü Ali Şan Canpolat ise Selahattin Babüroğlu'nun seçilmesi için çaba göstermektedirler.

SUÇLAMALAR

Öteyandan, aday adaylarından İl Başkanı Ali Dinçer'in kardeşi Tahir Dinçer'in, Sosyal Konutlar Müdürlüğü görevi yaptığı sırada müteahhitlere yasadışı kâr sağlayarak görevini kötüye kullandığının saptandığı ve hakkında soruşturma açıldığı ileri sürülmüştür.

ALİ DİNÇER BASIN TOPLANTISI YAPTI

CHP'den Ankara Belediye Başkan aday adayı olan İl Örgütü Başkanı Ali Dinçer, yerel seçimlerden büyük bir zaferle çıkılacağını söylemiş ve "bunun sonucu olarak CHP iktidara gelecek, belediyenin mali yönden bir sorunu kalmayacak" demiştir. Ali Dinçer kardeşi Tahir Dinçer hakkında elinde belgesi olanların bunu açıklamasını istemiş, hakkındaki iddiaları reddetmiştir.

"CHP HALKI

(Baştarafı 1'de)

rak şunları söylemiştir.

"Emekçi halkımız ve onun ayrılmaz bir parçası olan işçi sınıfı büyük çoğunluğu ile geride bıraktığımız 5 Haziran seçimlerinde oylarını CHP'ye vermişti. Halkımızın ve işçi sınıfımızın Yerel seçimlerde de aynı tavrı göstereceğinden kuşkumuz yoktur. Ancak 1977 Aralık yerel seçimleri önemli bir nitelik taşımaktadır. CHP'nin bu seçimlerde alacağı oylar halkımızın MC'ye karşı tavrının belirlenmesi bakımından önem taşımaktadır. Kısaca CHP'nin alacağı oyların oranı referandum niteliğindedir. Bu nedenle de CHP halkımızı sandık başına yığacak başkan adayları göstermek zorundadır."

Tayalı bu görüşlerinin CHP yetkililerine de iletmiş olduğunu sözlerine eklemiştir....

MHP'LİLER

(Baştarafı 1'de)

mım Diyarbakır Emniyet Teşkilatı'nın bize yardımcı olması için ilgililer nezdinde, teşebbüse geçmeniz ve direktifler vermenizdir. Hiç olmazsa bir Milliyetçi Emniyet Müdürü'nün muhakkak Diyarbakır'a verilmesi" istirhamım Diyarbakır ilimize genel merkez olarak gereken, her türlü yardımları esirgememeleri için kesin bir talimat vermenizdir.. Mahalli seçimlerden önce bu isteklerimin muhakkak yerine getirilmesi lazımdır."

KADINLAR

(Baştarafı 1'de)

türk (Malatya)ün bulunduğu 15 20 kadar CHP'li Milletvekilinin de katılacağı öğrenilmiştir.

Ankara'da 20 Demokratik Kuruluş da dün ortak bir açıklama yaparak miting ve yürüyüşü desteklediklerini açıklamışlar, "Tüm anaları, kadınlarımızı boş tencerelerle, boş gaz bidonları ile ve tüplerle mitinge katılmaya, zamlara ve MC'ye hayır demeye çağırıyoruz." demişlerdir.

EYÜBOĞLU

(Baştarafı 1'de)

leri, piyasa kontrolleri ve ticaret polislerinin kurulmasına ilişkin yasa tasarısı konusunda yaptığı açıklamada girişimlerin Nazi Almanya'sında olduğu gibi devletin adım adım işgal edilmesi anlamını taşıdığını söylemiştir. Eyüboğlu, MHP'li komandoların tam işgali altındaki Milli Eğitim, Sağlık, Gümrük ve Tekel ile Ticaret Bakanlıklarının yanısıra kurulması öngörülen müdürlükler ile MHP'ye boyun eğmeyenlerin yaşayabilme olanaklarının ortadan kaldırılmak istendiğini ifade etmiştir.

CHP Genel Sekreteri kurulması düşünülen müdürlüklerin MHP'nin umdelerine uygun şekilde teşkilatlandırılacağının açıklandığını da kaydetmiş, "ancak zamlar kralı Demirel, gözü önünde ceryan eden bu korkunç tertiplere göz yummayı yeğ tutmaktadır" demiştir.

PARTİ

(Baştarafı 1'de)

da AP rotasyon usulünde direnirken, 2. MC'nin kendi arasından bir başkan adayı bulmasına olanak bulunmadığı bir kez daha saptanmıştır.

2. MC partilerinin kendi aralarında bir aday çıkarmalarına olanak bulunmadığının saptanmasından sonra AP Grup Başkanvekilleri yeniden rotasyon usulü ile başkan seçimi önerisini tekrarlamışlardır. AP'li Grup Başkanvekilleri içinde bulunduğumuz ortamda kilitlenme olduğunu, iki büyük partinin, anlaşma yoluna gitmesinin doğru olacağını kaydetmişler ve iki yıl CHP'li iki yıl da AP'li başkan seçilmesini istemişlerdir.

CHP Grup Başkanvekilleri ise rotasyon usulünün meclis iradesine ipotek koymak olduğunu söylemişlerdir.

CHP çevrelerinden sızan haberlere göre CHP'nin başkan önerecekleri arasında Nebil Oktay, Kaya Bengisu, Necdet Uğur, İlyas Kılıç, Mehmet Yüceler, Vecdi İlhan ve Mehmet Can'ın isimlerinden, söz edilmektedir.

Gültepe' de polisin bildiri dağıtan ve okuyanları dövdüğü öne sürüldü

İSTANBUL-(İSTA)

Gültepe Semtinde bildiri dağıtanların ve bildirileri alanların polis tarafından dövüldüğü bildirilmiştir. Olayın görgü tanıkları, bir gün önce Ülkü Ocaklarına mensup kimselerin ise polisin gözü önünde ve koruyuculuğu ile bildiri dağıttıklarını söylemişlerdir.

İZMİR'DE

(Baştarafı 1'de)

gün yapılacaktır.

49 demokratik kuruluşun katılma kararı aldığı "İşsizliği, pahalılığı, faşizan baskıları protesto yürüşü"nün büyük bir kitle eylemi şeklinde geçmesi beklenmektedir.. Örgütler ortak açıklamalarında "faşist tırmanışa, işsizliğe, zamlara ve MC' ye dur" diyebilmenin örgütlü ve aktif kitle eylemlerinden geçtiğini belirtmişlerdir.

Prostesto yürüyüş ve mitingine katılacaklarını açıklayan demokratik kuruluşların adları şöyledir:

T. Maden-İş 3. Bölge Tem. Turizm-İş, İzmir Şubesi, Bank-Sen İzmir Şubesi, Teknik-İş İzmir Şubesi, Oleyis İzmirŞubesi, Genel-İş Sendikası I No lu Şb. Genel-İş Sendikası 2No lu Şb. Genel-İş Sendikası 3No lu Şb. Genel-İş Sendikası 4 No lu Şb. Dev.-Maden-Sen İzmir Bölge Tem. Tümka-İş İzmir Bölge Temsilciliği, Yeni Haber-İş İzmir Bölge Temsilciliği, Aster-İş İzmir Bölge Temsilciliği, Hürcam-İş İzmir Bölge Temsilciliği, Has-İş İzmir Bölge Temsilciliği, Devrimci Toprak-İşİzmir Bölge Temsilciliği TGS İzmir Şubesi, Petrol-İş İzmir Şubesi, DİSK'e katılma kararı alan Beton-İş Genel Merkezi Ağaçsen Genel Merk. Tüm-tor-İş Genel Merkezi, Ege Bölgesi Seyyar Tahmil, Tahliye İşçileri Sendikası Limter-İş İzmir Temsilciliği TMMOB'ye bağlı Makina M.O. İzmir Şb. İnşaat M.O İzmir Şb. Mimarlar Odası İzmir Şb. Maden Müh. Odası İzmir Tem. Harita ve Kadastro Müh. Odası İzmir Tem. ve Enerji-Der İzmir Şb. Köy-Koop İzmir Birliği, Gazete Bayileri Derneği, Kahveciler Derneği, Büfeciler Derneği, Emekli Ordu Mensupları Derneği, İGD Karşıyaka, Tüs-Der Bornova, Genel-Der İzmir Şubesi İzmir Tabip Odası, Sosyal Hizmetler Mühendisleri Derneği İzmir Şb. KÖGEF İzmir Temsilciliği, TRT Der. İzmir Şubesi, Tüs-Der İzmirŞubesi, İKD İzmir Şb. İGD İzmir Şb. Ç. Hukukçular Derneği İzmir Şb. Tümas İzmir Şubesi, Tüm-Der İzmir Şb Töb-Der İzmir Şb.

Öte yandan, 27 demokratik kuruluşun da Bursa, Denizli ve Trabzon'da pahalılığı ve faşizmi protesto yürüyüşleri düzenlediği bildirilmiştir. TİP bir bildiri yayınlayarak 'bu mitingleri desteklediklerini açıklamıştır.

ODTÜ'DE

(Baştarafı 1'de)

ya geri verilmedikçe, eğitimin, kesinlikle başlayamıyacağını bildirmişlerdir.

Öğrenci Temsilciler Konseyi Yürütme Kurulu dün düzenlediği basın toplantısında, üniversitede, bundan önceki yöneticilerin, yaptırdığı zorunlu tatil'in eğitim koşulları hazırlanmaması nedeniyle "Zorunlu Eğitim'e dönüşeceğini bildirmiş, "Böyle olduğu taktirde şimdiki yönetimin niyeti ne olursa olsun eski yönetimden farklı kalmayacaktır." demişlerdir.

Bu zamana kadar üniversitenin açılması yolunda her girişimi desteklediklerini açıklayan yürütme kurulu üyeleri okul duraklarında alınacak olan polisiye tedbirlerin öğrencileri yıldırmaya ve korkutmaya yönelik olduğunu belirtmişler böylesine tedbirlerin saldırı niteliği taşıdığını kaydetmişlerdir.

MÜTEVELLİ HEYETİ DEĞİŞTİREN KARARNAME

Bakanlar Kurulu'nun, Başbakan Süleyman Demirel'in başkanlığında önceki gün yaptığı toplantıda, Orta Doğu Teknik Üniversitesi Mütevelli Heyeti'nin tamamını değiştiren kararnameye son şeklinin verildiği öğrenilmiştir.

GÜVENLİK ÖNLEMLERİ ALINSIN

Öte yandan, ODTÜ rektörlüğü İçişleri Bakanlığı ile Ankara Valiliği'ne başvurarak 7 Kasım Pazartesi günü öğretime başlayacak olan Üniversitede, öğretimi engelleyici kişi ve eylemlere karşı gerekli güvenlik önlemlerinin alınmasını istemiştir.

HACETTEPE

(Baştarafı 1'de)

renci yurtlarının faşistleştirilmek istendiği bildirilmiştir. Dün bir açıklama yapan Hacettepe Üniversitesi öğrencileri, yurtların açılması için rektörlükle yapılan görüşmelerin sonuç vermediğini ve oyalandıklarını belirtmişler, "arkadaşlarımız sokağa terkedilmişlerdir" demişlerdir.

Öğrenciler, bu arada kampus içinde bulunan jandarmanın güvenlik değil güvensizlik kuvveti durumunda olduğunu öne sürmüşler, "jandarma yerli yersiz arkadaşlarımızı dipciklemektedir, bu dipciklemeler sırasında bir kız arkadaşımızın omurga kemiği kırılmış, bir erkek arkadaşımız ise başına yediği dipcik darbesiyle geçici kör olmuştur" demişlerdir.

CHP'Lİ

(Baştarafı 1'de)

nın kartını götürmeyenlerin bu okullara giremeyeceğini kaydeden CHP'li Gazalcı dün yaptığı yazılı açıklamada özetle şunları söylemiştir:

"MC'nin yasa ve yönetmelikleri çiğneyerek, Danıştay kararını dinlemeden Eğitim Enstitülerine, Üniversiteler Arası Seçme Sınavı puanlarından ayrı ikinci bir sınavla öğrenci almaları faşistkadrolaşmayı sürdürmek amacı taşıyordu.

AP'nin MHP'nin kadrolaşmasına karşılık aldığım, söylediği önlemlerin, tedirginliklerin asılsızlığı da bir kere daha ortaya çıkmıştır.

ÇEKOSLOVAK

(Baştarafı 1'de)

Bulgaristan Dışişleri Bakan Yardımcısı Mintchev'in başkanlığındaki bir Bulgar Heyeti'nin de 9 Kasım'da Türk Hükümeti'nin davetlisi olarak Ankara'ya geleceği bildirilmiştir

ÇAĞIRI

Analar, bacılar pahalılığa ve zamlara karşı kadınlar miting ve yürüyüşüne katılalım. Yer Tandoğan meydanı. Tarih: 5/11/1977 Cumartesi. Saat: 12.00
İlerici Kadınlar Derneği
Çankaya Şubesi.

İÇİŞLERİ

(Baştarafı 1'de)

lira olan henüz tamamlanmamış iki binanın 90 milyon liraya satın alındığını belirtmiş, "iki binanın satın alma işi emsali satın almalardaki mevzuat ve uygulamalar pervasız ve korkusuzca bir kenara atılarak sahte ve hileli yollarla oldu-bittiye getirilmiştir." demiştir.

Sükan dün düzenlediği basın toplantısında şöyle konuşmuştur.

"27.10.1977 tarih, cilt 455 sayfa 2698 sayılı tapu sicilinde kira takdir komisyonunca binanın gayri safi iradı 972 bin liradır. 10 yıllık kira bedeli hesaplanırsa bina değeri arsa kıymeti dahil 9 milyon 720 bin liradır. Maliye Bakanlığınca Resmi Gazetede yayınlanan binaların maliyet bedellerini gösteren cetvele göre de apartmanın yüzölçümü 4 bin 292 metre karedir. Arsa yüzölçümü de bin 66 metrekare olduğuna göre inşaat maliyetini yüzde 30 arttırmak süretiyle de geri 15 milyon 805 bin 100 lira olarak tespit edilmiştir. Ancak bu binanın hileli yoldan satın alma değeri 40 milyonu peşin olmak üzere 47 milyon 593 bin liradır"

Sükan binaların satın alınmasında görevlendirilen komisyonun yeminli kamulaştırma komisyonu olmadığını Melih Yanbol Şemsettin Taptık ve Kenan Ataman'dan kurulu özel bir komisyon olduğunu söylemiştir

ZAYİ

İETT Kartımı kaybettim. Hükümsüzdür.
YUNUS GÜLER.

KTÜ REKTÖRÜNÜN

(Baştarafı 1'de)

ka otomobilin altına yerleştirilen 3 dinamit lokumundan sadece ikisi patlamış ve araba büyük ölçüde hasar görmüştür. Aynı zamanda KTÜ Yer Bilimleri Fakültesi Doçenti Yusuf Tatar'a ait 61 AS 339 plakalı arabaya konulan iki parça dinamit de patlamıştır.

Kullanılmayacak hale gelen her iki arabada büyük hasar meydana gelmiştir. İlgililer, patlama ile ilgili olarak, soruşturmanın başladığını ve hasar tesbit çalışmalarının sürdürüldüğünü açıklamışlardır. Her iki patlamanın meydana geldiği sırada Doç. Dr. Nuran Özalp'a ait 61 AS 228 plakalı oto'da da hasar meydana gelmiştir.

İSTANBUL'DA İKİ ÖĞRETMENİN ARABASINA PATLAYICI MADDE KONDU

İstanbul'da dün gece çeşitli yerlerde patlamalar olmuş, patlamalar sonucunda ölen veya yaralanan olmadığı öğrenilmiştir.

Patlamaların ilki Bakırköy'de meydana gelmiş, Yenimahalle Yol Sokak'ta park etmiş olan İstanbul Erkek Lisesi öğretmenlerinden Mithat Bilgin'in 34 YZ 180 plakalı arabasına patlayıcı madde konulmuştur. Öte yandan, yine İstanbul Erkek Lisesi öğretmenlerinden Alman asıllı, Karl Benz'in Etiler'de Ulus Taksi durağı çevresinde park etmiş 34 ZV 330 plakalı otosuna da patlayıcı madde konulmuştur her iki patlamada da maddi hasar meydana gelmiştir.

FENERBAHÇE LİSESİ PAZARTESİ'YE KADAR KAPATILDI.

Dün sabah saat 08.30 sıralarında Fenerbahçe Lisesi önüne dışardan gelen bir grup faşist komando okula girmek isteyen öğrencilere engel olmuş. Ancak daha sonra güvenlik kuvvetleri tarafından da dağıtılmışlardır. Olaydan sonra okul yöneticileri can güvenliği kalmadığı gerekçesiyle okulu Pazartesiye kadar kapatma kararı almışlardır.

Ankara'da Ali Arıcı adında bir genç Kaledibi'nde ölü olarak bulunmuş, Ev Ekonomisi Yüksek Okulu ile Endüstri Meslek Lisesi'nde öğrenciler arasında çıkan kavgalarda, 10 öğrenci taş ve sopalarla çeşitli yerlerinden yaralanmışlardır.

SBF Dekanlığına Geray seçildi

ANKARA (AJANSLAR)

Siyasal Bilgiler Fakültesi Dekanlığına yeniden Prof Dr. Cevat Geray seçilmiştir.

ANKARA ECZACILIK

Ankara Üniversitesi Eczacılık Fakültesi Dekanlığına Prof. Gazanfer Bingöl, yeniden seçilmiştir.

1970 yılından bu yana Eczacılık Fakültesi Biokimya Kürsüsü Başkanı olan Prof. Bingöl, 1974'ten beri de Fakülte Dekanlığı görevini yürütmekteydi.

BUGÜN

(Baştarafı 1'de)

lacak protesto yürüyüşleri ile sinema emekçilerinin İstanbul'dan başlayan yürüyüşlerine bazı CHP'li parlamenterlerin katılacaklarını bildirdikleri de haber verilmiştir. Türkiye nin üç büyük ilinde yapılacak protesto yürüyüşlerinin kitlesel protesto gösterileri şeklinde geçmesi beklenmektedir.

Antalya-Görüşler

(Baştarafı sav. 4 'de)

● Mehmet ÇETİN
Küçük Sanayii Sitesi Yapı Kooperatifi Başkanı

"Biz belediye başkanı olarak Selahattin Tonguç'tan başkasını kesinlikle düşünmüyoruz. Çok konuşmanın da gereği yok. Yaptığı hizmetler ortada. Partili partisiz tüm Antalyalıların gözleri görüyor bunu. Küçük sanayiciler olarak bizim adayımız Selahattin Tonguç'tur."

● Abdülkadir GÜLER
Petkim-İş Sendikası Başkanı

"CHP içinde birden fazla adayın çıkmasından yanayız. Bir iç muhalefetin oluşması gereklidir.

Ancak CHP'nin seçimi yeniden kazanması Selahattin Tonguç'un aday olmasına bağlıdır. Tonguç'un işçiye karşı tavrını iki yıldan fazla süren grevimizde gördük. Hizmetleri ortada. Tonguç'u desteklemek devrimci işçilerin görevidir. Biz bu görevi eksiksiz yapmaya çalışacağız."

● Mustafa KASAPOĞLU
Ticaret Borsası Yönetim Kurulu Başkanı

"Ben CHP'li değilim. Ne var ki CHP'li Belediye Başkanı Selahattin Tonguç'un dört yıl içinde Antalya'ya yaptığı hizmetleri gördük. Hangi siyasal düşünce de olursa olsun hiçbir Antalyalının Tonguç'a karşı olması düşünülemez. Tonguç'un yeniden belediye başkanı olmasından yanayım."

● Salih AKTAN
OLEYİS Sendikası Sekreteri

"Desteklediğimiz tek aday Selahattin Tonguç'tur. Hizmetleri ortadadır. Selahattin Tonguç ile girilecek bir seçimde CHP kesin olarak zafer kazanacaktır. Tonguç'u desteklemek ve tekrar belediye başkanlığına getirmek herşeyden önce Antalya'daki işçi ve halkın yararınadır."

● Yılmaz GEDİK
Bağımsız İnşaat İş Sendikası Başkanı

Selahattin Tonguç halkın ve işçinin vazgeçilmez adayıdır. Bir dönem yaptığı belediye başkanlığı sırasında belediye meclis üyesi olarak yanında oldum. 25 yıldır ihmal edilmiş, yağma edilmiş Antalya kentine hizmet ederken cesur, bilinçli ve inançlıydı. Her zaman yağmacıların, çıkarcıların değil halkın belediye başkanı olmasını bilmiştir.

Dalokay'ın

(Baştarafı say. 4 'de)

de bu karar doğrultusunda Vedat Dalokay'ı destekliyoruz.

● Ahmet ALTUN
KÖY-KOOP Genel Başkanı

Şu anda başka seçenek yok: Dalokay, bütün hatalarına rağmen bir dönem Belediye Başkanlığı yaptığı için ve ilerici bir niteliği olduğu için halkla bütünleşti. Onun için tercihimiz o'dur.

Cahit ERHAN
Yol-İş Eğitim Sekreteri

Ben zaten CHP Ankara İl Örgütü'nün delegesiyim. Oyumu da Dalokay'a vereceğimi açıkça söyleyebilmek isterim. Dalokay, belediye'de iyi hizmetler görmüş, Ankara'nın çehresini değiştirmiş bir kişidir..

● Hasan DEMİREL
İnşaat Mühendisleri Odası Genel Sekreteri

Dalokay'ı demeçlerini tekzipettiği takdirde destekleyeceğimizken disine iletecektik. Ancak zaman olmadı. Mevcut adaylar içinde yinede Dalokay'ı destekliyoruz.

● Yüksel KARAKURT
Orman Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu Üyesi

Bize ters düşen bir sürü şey söyledi. Ancak şimdiki adaylar için de yine de Dalokay'ın yeniden Belediye Başkanı olmasını isteriz.

● Gencay ŞAYLAN
Tüm Öğretim Üyeleri Birleşme ve Dayanışma Derneği Başkanı

Geçen dönemde yaptığı hizmetleri gördüğüm için, Dalokay'ın bir dönem daha Başkan olmasının yararlı olacağı kanısındayım.

● Murat TURAN
Maden Mühendisleri Odası Başkanı

Önümüzdeki geçirdiğimiz 4 yıllık bir deney var. Ankara kenti Dalokay gibi mesleği şehir plancılığı olan bir başkana sahip olmaktan şanslıydı. Ümit ederiz ki önümüzdeki 4 yıl içinde de bu şansını kullanabilsin. Geçirdiğimiz 4 yıllık ve başarılı olmuş bir deney varken bilinmeyeni, denenmemişi denemenin pek akıllıca olacağı kanısında değilim. Onun için Dalokay'ın bir dönem daha Belediye Başkanı olması istiyorum.

● Halit ÇELENK
Çağdaş Hukukçular Derneği Genel Başkanı

Kişisel görüşüm Dalokay'ın bir dönem daha Belediye Başkanı olmasıdır. Zira geçtiğimiz 4 yıl içinde, Vedat Dalokay'ın hizmetlerini gördük.

● Muammer AKSOY
Türk Hukuk Kurumu Başkanı

Eskiden olsa Dalokay'ı destekliyorum derdim. Ama, o anarşi olaylarının arkasında MHP'yi aramanın, öküzün altında buzağı aramak olduğunu söylediği andan itibaren benim için bitmiştir. Diğer adayları ise tanımıyorum.

● Gültekin GAZİOĞLU
TÖB-DER Genel Başkanı

Şu anda görüş belirtmenin yanlış olacağı kanısındayım. Şimdi bir şey söylemek partilerin, yani CHP nin içişlerine karışmak anlamına gelecektir.

Sendikalar

(Baştarafı say. 4 'de)

tur. Ve her seferinde de bu görevinin ehlidir.

● Turan ATA
Teknik-İş Genel Başkanı

Son dört yıldır gerçekten yaptığı hizmetlerin yeterli olduğu kanısındayım. CHP Genel Merkezi'nin taraf olmaması gereken yerde, taraf olduğunu gördük. CHP İl Merkezi'nin Genel Merkezin güdümünde olduğunu sanıyorum. Delegeleri merkezi tarafından saptandığı için ön seçimin gereksiz olduğunu sanıyorum. Ayrıca Dalokay'ın MHP ile ilgili olarak yaptığı girişimlerden CHP Genel Merkez yetkililerinin, haberdar olduğunu ve yetkililerin bu olayın dışında olmadığını sanıyorum.

● Süreyya GEZEN
Çimse-İş Örgütlenme Sekreteri

Bu hususta bugüne kadar Vedat Bey'in tutumları iyiydi. Ancak son yıllarda tutum ve davranışları kendisini geriletme durumuna girdi. Eğer sosyal demokrat görüşte ise bunda tutarlı bir görüş çizmelidir. Zigzaglar çizdi. Tek hallettiği şu sorunudur. Benim şahsi görüşüm sendikal mevzularda ve personel konusunda Dalokay'ın yeterli titizliği gösteremediği yönünde. Onun için Ali Dinçer'i destekliyorum.

ASA A.Ş. FOTO - FİLM BÖLÜMÜ
BU MEVSİMİN SİNEMA OLAYLARINDAN BİRİNCİSİNİ SİNEMASEVERLERİN İLGİSİNE SUNUYOR:
SAKİNDİ ORANIN ŞAFAKLARI
Yönetmen: Stanislav ROSTOTSKY
■1972 Venedik Şenliği Özel Ödülü
■1973 Alma - Ata Şenliği Büyük Ödülü
SOVEXPORTFILM - ASA
●7 KASIM PAZARTESİ'DEN İTİBAREN ATLAS SİNEMASINDA

EKİM DEVRİMİ VE TÜRKİYE TOPLANTISI
MAHMUT DİKERDEM: Barış Derneği Başkanı
DİNÇER DOĞU: Kimya İşçisi, TİP Başkanlık Kurulu üyesi
GENCO ERKAL: Sanatçı
SUPHİ KARAMAN: Tabii Senatör
AZİZ NESİN: Yazarlar Sendikası Başkanı
RAHMİ SALTUK: Sanatçı
NİHAT SARGIN: TİP Genel Sekreteri
TİMUR SELÇUK: Sanatçı
RUHİ SU: Sanatçı
VE PARTİ KOROSU
Spor Sergi Sarayı
6 kasım 1977 pazar
saat 20⁰⁰
türkiye işçi partisi

Politika'da SANAT-EDEBİYAT
SAVAŞSIZ SÖMÜRÜSÜZ BİR DÜNYA İÇİN

EKİM DEVRİMİ SANATIN DA YAZGISINI ÇİZDİ

1917 Büyük Ekim Devrimi yalnız toplumsal alanda değil, sanat ve edebiyat alanında da köklü bir değişikliğe yol açtı. Ekim Devrimi'nden sonra Sovyetler Birliği'nde yepyeni, devrimci bir sanat akımı başladı Sinema alanında büyük yapıtlar ortaya çıktı. Tiyatro proleter anlayışla yeniden düzenlendi. Şiir büyüdü. Kültürel alanda büyük bir seferberlik başladı. Ekim Devrimi'nden 60 yıl sonra o zaman atılan tohumlar bugün meyvalarını veriyor. Sovyetler Birliği kültürel etkinlik açısından yerkürede en önemli alanlardan biri olma niteliğini koruyor, pekiştiriyor.

Büyük Ekim Devrimi'nin 60. yılı dolayısıyla sayfamızı Ekim Devrimiyle doğan sanata ayırıyoruz.

"VLADİMİR İLYİÇ LENİN" DESTANINDAN

Vladimir Mayakovski (1893-1930)

.....
Sözcükleri
hatta
en önemlilerini bile
kullanırız alışkanlıkla.
Onlar da
eskiyip giderler
giyecekler
gibi.
Fakat ben
en yücesini
sözcüklerin,
PARTİ
sözcüğünü
yeniden
yükseltmek istiyorum.
Birey!...
Ne saçma sey!...
Bireyin sesi
hafiftir
cıvıltıdan bile.
Kim işitir onu ?
Karısı mı ?
Belki.
Tabii o da
çarşıda değilse.
Parti!
Milyonlarca sesin
oluşturduğu
bir kasırgadır bu.
Yerle bir eder
düşman tabyalarını
bu kasırga.
Top gümbürtüsü
kulak zarını
nasıl yırtarsa.
Vay haline
yalnız kalanın.
Her zorba
efendisidir artık.
İki çıplak da
olsa olsa
bir hamama yaraşır.
Ama
güçlerimizi
partide
birleştirdik mi
titrek düşman
keser sesini
ve zınk diye
olduğu yerde kalır.
Parti
milyonlarca parmaklı
bir eldir.
Korkunç bir
yumruk
olur
sıkıldı mı.
Birey!
Ne saçma şey!

Yalnız adam
ne kadar hünerli
olursa olsun
yirmi beş otuz santimlik
bir kütüğü bile
yerinden oynatamaz,
beş katlı bir ev
şurda dursun.
Parti
milyonlarca
omuz demektir,
birbirine
sıkıca kenetlenmiş.
Dayanarak
ve güç vererek birbirimize
geliriz üstesinden
en olmayacak şeylerin.
Parti
bel kemiğidir işçi sınıfının
Parti
davamızın ölümsüzlüğü demektir.
Partidir
bana
ihanet etmeyecek olan tek şey.
Beynimiz
gücümüz
şanımız,
Parti budur işte.
Parti ve Lenin
İkiz kardeştir.

Acaba hangisine
daha çok değer verir
tarih ana ?

Biz Lenin diyorsak
parti demektir bu,
Parti diyorsak
bu, Lenin demektir
aynı zamanda.

V.MAYAKOVSKI
(Çev: A.Behramoğlu)

● Desen : Mayakovski

Desen : Mayakovski

● Lenin ve Lunaçarski (solda) 1920 yılında bir anıtın açılış töreninde.

SOVYET TİYATROSUNUN KURUCUSU: MEYERHOLD

● Meyerhold, Mayakovski ile...

Rus Sosyal Demokrat İşçi Partisi birinci kongresinin toplandığı 1898 yılında ünlü Moskova Sanat Tiyatrosu da perdelerini ilk kez açıyordu. Gorki o sıralarda öykülerini yeni yeni yayınlamaya başlamıştı. Tiyatronun oyuncu kadrosunda genç bir yetenek göze çarpıyordu. Bu sanatçı, bugünkü Sovyet tiyatrosunun kuruluşunda başlıca etken olmuş, tiyatro sanatına büyük katkılarda bulunmuş Vsevelod Meyerhold'du

1917'de devrim gelip çatınca sanatçılar bir seçim yapmak zorunda kaldılar devrime katılmak ya da kaçmak. Meyerhold için bu sorunun çözümü çoktan hazırdı. O her zaman, inanmış bir devrimciydi. 9 Kasım 1917'de yeni hükümet tüm sanatçılara ve edebiyatçılara bir çağrı da bulunarak Smolni Enstitüsü'nde toplanmalarını bildirdi. Gelenler arasında Meyerhold'dan başka Mayakovski ve Aleksandr Blok da vardır. Meyerhold Halk Eğitim Komseri Lunaçarski'nin yardımcısı olarak tiyatro bölümünün başına getirildi. Meyerhold bundan sonra tüm gücünü devrimci bir tiyatronun oluşturulmasına verdi. Mayakovski ile sıkı bir işbirliği kurdu. Meyerhold ilk kez büyük şairin "Mystery-Bouffe" adlı oyununu sahneye koydu. Oyun devrimin birinci yıldönümünde gösterilmeye başladı. Büyük sanatçı, Moskova'da Rusya Federasyonu Tiyatrosu'nu kurdu. 1920 yılında E. Verhaeren'in oyunu "Şafaklar" ı sahneye koyarken, geleneksel tiyatro biçimlerini büyük ölçüde sarstı.

Meyerhold her zaman Sovyet tiyatrosunu yaşama daha yaklaştırmak için çalıştı. Tiyatrosunu, yeni bir toplumun kuruluşu için yardıma koştu. Bugün Sovyetler Birliği'ndeki 558 büyük tiyatro Meyerhold'un ektiği toprakta yeşeriyor.

YENİ BİR SİNEMA DOĞUYOR

● "Potemkin Zırhlısı"ndan...

Sovyet sinemasının tarihçesi 27 Ağustos 1919'da Lenin'in, Halk Eğitim Komiserliğinin sunduğu "tüm fotoğrafik ve sinematografik ticaret ve üretim" tasarısını onaylamasıyla başlar. Sovyet sineması daha ilk adımlarıyla dev boyutlara ulaşmıştır. Bu dönemde tüm dünyada da kabul edilen büyük yönetmenler yetişmiş önemli filmler yapılmıştır. Sergey Eisenstein (Potemkin Zırhlısı", "Ekim"), Vsevelod Pudovkin (Ana", St. Petersburg'un Sonu") Aleksandr Dovçenko ("Toprak", "Cephanelik"), Dziga Vertov ("Dünyanın Altıda Biri") gibi yönetmenler ortaya yepyeni bir sinema koyarak sanat dünyasını alt üst etmişlerdir.

1920'lerin bu önemli yönetmenleri aynı zamanda önemli sinema kuramcıları olmuşlardır. Eisenstein ve Pudovkin'in kuramsal yazıları, Vertov'un belgesel sinemacılığı gelecek kuşakları ve dünya sinemasını büyük ölçüde etkilemiştir. Bu ustaların etkisiyle Lev Kuleshov başta olmak üzere, 1920'lerin sonunda Georgi Vasiliev, Gregori Alexandrov, S. Gerassimov, S. Yutkeviç, M. Kalatazov gibi önemli yönetmenler yetişmiştir. Ekim Devrimi sonrasında büyük patlayış gösteren sinemanın devrime, katkısı da önemli çapta olmuştur. Büyük sanat yapıtlarının yanısıra propaganda ve eğilim amacıyla yapılan belgesel filmler Sovyetler Biriliği'nin dört bir yanında yaygınlaşmıştır.

DÜŞÜNCELER

ATAOL BEHRAMOĞLU

60. yıldönümünde Ekim Devrimi ve Edebiyat

1917 Ekim Devrimi, toplumların dönüm noktalarını oluşturan bütün olgular gibi, tek bir an değil, bir oluşumlar sürecinin belirli bir an'ıdır. Bir başka deyişle, Rusya'da 1917 Ekim'inde gerçekleşen devrim, ancak öncesi ve sonrasıyla birlikte düşünülerek kavranabilir.

Rusya'da devrimci hareketin tarihi 18. yüzyılın ikinci yarısından başlar. 18. yüzyılda Çarlık Rusyası'nı sarsalayan en büyük halk hareketi, Pugaçev ayaklanmasıdır. Yüzyılın devrimci yazarı Aleksandr Radişçev'in yapıtları ise, demokrat ülküleri savunan klasik Rus Edebiyatının kaynağında yer almıştır. (Rusya'da köylü ayaklanmalarının tarihi, daha da eskilere, 16. yüzyıla, Razin ayaklanmasına kadar gider.)

19. yüzyılın ilk yarısındaki Dekabrist hareket, onun arkasından, Belinski'nin öncülüğündeki devrimci demokrat hareket, Rusya'da devrimci kuramın ve eylemin halkalarını oluşturur. Çernişevski'nin öncülük ettiği köylü devrimi hareketi ise, 19. yüzyıl sonlarına doğru oluşmaya başlayan Marksist hareketin en yakın halkasıdır.

19. yüzyıl Rusya'sında devrimci hareketle devrimci edebiyat, sıkı bir ilişki içinde gelişmiştir. Belinski, bir devrim kuramcısı ve bir filozof olduğu kadar ve belki daha da büyük ölçüde, devrimci kuramı edebiyata uygulayan büyük bir edebiyat düşünürü ve estetikçidir. Çernişevski, devrim kuramcısı olduğu kadar, bir romancı, devrimci bir edebiyat düşünürü ve estetikçidir. 19. yüzyıl Rus Edebiyatı'nın Puşkin ve Gogol'den, Dostoyevski'ye, Tolstoy ve Çehov'a kadar bütün büyük ustaları, Rus edebiyatını eleştirel gerçekçi doğrultuda geliştirmişler, çağın en büyük demokrat edebiyatını oluşturmuşlardır. Yüzyılın ikinci yarısında, Nekrasov'un şiirlerinde ve destanlarında, Rus halkının devrim gereksinimi, bütün yoğunluğuyla yansımıştır.

Yine 19. yüzyılın ikinci yarısında, narodnik hareket ve edebiyat sıkı bir bağlantı içinde gelişmiştir. Yüzyıl sonlarında narodnik düşüncenin en büyük yazarı olarak belirginleşen Korolenko, Rus Edebiyatının ilk Marksist yapıtlarını veren Gorki'nin de ilk ve en yakın yol göstericisi olmuştur. Rusya'da Marksist düşüncenin ilk büyük kuramcısı Plehanov, aynı zamanda, Marksist kuramı edebiyata uygulayan devrimci bir edebiyat düşünürü ve estetikçidir. Lenin'in Tolstoy üstüne incelemeleri; Marksist edebiyat eleştirisi anlayışının en önemli ve öğretici örnekleri arasındadır.

İki yüzyılın kesiştiği noktada Maksim Gorki, oyunları, öyküleri ve romanlarıyla, devrim öncesi Marksist Rus Edebiyatı'nın en seçkin örneklerini yaratmıştır. Aynı dönemde Tolstoy ve Çehov'un yapıtlarında, devrim çalkantıları içindeki Rus toplumu olanca genişliğiyle yansımıştır. Lunaçarski ve Vorovski gibi Devrimci - Marksist edebiyat düşünürleri de, yine devrim öncesi yıllarda, bireyci, gerici edebiyat kuramlarına karşı savaşmışlardır. Aleksandr Blok, Valeri Bryusov, Andre Bely gibi, başlangıçta simgeci hareket içinde yer alan şairler, daha devrim öncesi yıllarda yapıtlarını halkçı, devrimci bir yönde geliştirmişler ve Mayakovski 1. Dünya Savaşı yıllarında fütürist hareketi aşarak ilk devrimci yapıtlarını vermiştir. Leonid Andreyev, Verasayev, Kuprin, Bunin v.b. gerçekçi yazarlar, 20. yüzyılın ilk yarılarında, gerçekçi Rus Edebiyatı geleneklerini yeni ögelerle zenginleştirerek sürdürmüşlerdir.

Görüldüğü gibi, 1917 Ekim Devrimi, Rusya'da devrimci düşüncenin ve devrimci edebiyatın çok zengin kaynakları içinde gerçekleşmiştir.

Devrim, yeni konular ve yeni edebiyatçılar doğurmuştur. Mayakovski, Gorgi gibi yazarlar, yaratıcılıklarını devrim sonrasında daha somut ve belirgin konumlarda geliştirirlerken, devrim sonrası ilk yıllarda, Şolohov, klasik Rus Edebiyatının eleştirel gerçekçi geleneklerinde, iç savaş dönemini büyük yapıtlarında yansıtmış, Aleksey Tolstoy destan romanlarını yazmış, Furmanov, Fadayev, Malışkin, Tihonov, Vsevolod İvanov, Lavrenev, Leonov v.b. yazarlar yeni üslûp arayışları içinde, roman, öykü, şiir ve oyunlarıyla, devrim sonrası ilk yıllarının yeni Sovyet Rus Edebiyatını yaratmışlardır. Tek kişilerin kahraman olmaktan çıkarak halk kitlelerinin kahraman olarak ele alındığı bu yapıtların en belirgin örneklerinden biri, yine devrim öncesinin eleştirel gerçekçi yazarlarından Serafimoviç'in «Demir Tufanı» adlı romanıdır.

Sovyet Rus Edebiyatının gelişme evreleri ayrı ve çok geniş incelemelerin konusudur. 1920'lerin çok zengin üslûp arayışları ortamında, Grin, Seyfullina, Ehrenburg, Bagritski, Asayev gibi şair ve yazarlar; 1930'larda Gladkov, Platonov, I. Katayev, Y. Oleşa, L. Leonov, Paustovski, N. Ostrovski, Makarenko, Tvardovski; savaş yıllarında Simonov, Ehrenburg v.b. pek çok Sovyet Rus yazarı ve şairi, çeşitli ve farklı üslûplarda, fakat her zaman devrimci ve insancıl bir doğrultuda; toplumun ve halk yığınlarının sorunlarına tanıklık ederek seçkin yapıtlarını vermişlerdir.

Ekim Devriminin ülküleri, Rusya dışındaki Sovyet halklarının ve tüm dünya halklarının edebiyatını da doğrudan etkilemiş ve etkilemektedir. Nâzım Hikmet'in, Neruda'nın, Aragon'un, Eluard'ın, çağımızın tüm devrimci edebiyatçılarının yaratıcılıkları, Sovyet Devriminin zaferlerinden ve Sovyet Edebiyatından ayrı düşünülemez. Sovyet Devriminin edebiyata en büyük bir katkısı da, hiç kuşkusuz, dünyada ilk sosyalist devrimin gerçekleştirildiği bu ülkede, en geniş emekçi yığınlarının edebiyat okuru durumuna getirilmiş olması ve halkın büyük yaratıcı potansiyelinin üretici güç durumuna dönüştürülmesidir. Bugün dünyada halk yığınlarının en büyük ölçüde emekçi yığınları içinden çıktığı ülke, hiç kuşkusuz, Sovyetler Birliği'dir. Ekim Devrimi sürmektedir. Emperyalizmin yoz kültürüne ve edebiyatına karşı, insanlığın geleceğinin ve en geniş anlamıyla insancı bir edebiyatın gelişme olanaklarının en büyük güvencesi, Ekim Devriminin zaferinde ve kazanımlarındadır.

● Devrimin üç büyük sanatçısı ortak bir çalışma sırasında: Şostakoviç, Mayakovski, Meyerhold.